

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA CZĘŚCI GMINY RZAŚNIK**

AUTORZY	mgr Krzysztof Parszewski <i>Krzysztof Parszewski</i> mgr inż. Oskar Kowalczyk <i>Oskar Kowalczyk</i>
----------------	--

ŁÓDŹ, MAJ 2021

Spis treści

I.	Wstęp	4
1.	Uwagi wstępne.....	4
2.	Podstawa prawna.....	4
3.	Podstawowe założenia i metodyka pracy	5
4.	Materiały wyjściowe i źródła	7
II.	Charakterystyka miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	8
1.	Zawartość	8
2.	Cel opracowania	8
3.	Powiązania z innymi dokumentami.....	8
III.	Opis, analiza i ocena stanu środowiska.....	22
1.	Obecny stan środowiska	22
1.1.	Położenie i zagospodarowanie terenu	22
1.2.	Krajobraz.....	22
1.3.	Budowa geologiczna i rzeźba terenu	22
1.4.	Surowce mineralne.....	23
1.5.	Wody powierzchniowe	23
1.6.	Jakość wód powierzchniowych	24
1.7.	Wody podziemne.....	25
1.8.	Jakość wód podziemnych.....	25
1.9.	Gleby.....	26
1.10.	Jakość gleb	26
1.11.	Warunki klimatyczne.....	27
1.12.	Jakość powietrza atmosferycznego	28
1.13.	Flora i fauna	29
1.14.	Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze	30
1.15.	Formy ochrony dziedzictwa kulturowego.....	33
2.	Istniejące zagrożenia środowiska przyrodniczego	33
2.1.	Zanieczyszczenie atmosferyczne	33
2.2.	Hałas i wibracje	33
2.3.	Odpady.....	33
2.4.	Pola elektromagnetyczne	33
2.5.	Zagrożenie geologiczne.....	34
2.6.	Zagrożenia powodziowe	34
3.	Istniejące problemy ochrony środowiska	34
4.	Odporność na degradację i zdolność do regeneracji	35
IV.	Charakterystyka ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	35
1.	Przeznaczenie terenów	36
2.	Warunki zagospodarowania, ustalenia z zakresu ochrony środowiska i kształtowania środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz w zakresie infrastruktury technicznej	39
V.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu miejscowego	43
VI.	Zagrożenia środowiska naturalnego wynikające z ustaleń planu miejscowego	43
1.	Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego.....	44
2.	Hałas i wibracje	44
3.	Odpady	45
4.	Ścieki	45

5.	Promieniowanie elektromagnetyczne	45
6.	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	45
VII.	Przewidywane oddziaływanie ustaleń planu na obszary chronione oraz na środowisko	45
1.	Oddziaływanie na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	45
1.1.	Formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze opracowania	46
2.	Oddziaływanie na siedliska występowania chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów	78
3.	Oddziaływanie na korytarze ekologiczne	78
4.	Oddziaływanie na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych	78
5.	Oddziaływanie na stosunki wodne	78
6.	Oddziaływanie na strefy ekotonowe	78
7.	Oddziaływanie na środowisko	79
7.1.	Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	79
7.2.	Ludzie	79
7.3.	Wody powierzchniowe i podziemne	79
7.4.	Powietrze	80
7.5.	Powierzchnia ziemi	80
7.6.	Krajobraz	81
7.7.	Warunki klimatyczne	81
7.8.	Zasoby naturalne	81
7.9.	Dobra kultury i zabytki	82
7.10.	Dobra materialne	82
8.	Oddziaływanie transgraniczne	82
9.	Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru	82
VIII.	Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z ustaleń planu miejscowego	84
IX.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko, mogących być rezultatem ustaleń planu miejscowego	84
X.	Rozwiązania alternatywne	86
XI.	Odniesienie do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	86
XII.	Ocena zgodności projektu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	88
XIII.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	88
XIV.	Podsumowanie	89
XV.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	90
XVI.	Spis ilustracji	91
XVII.	Spis tabel	91
XVIII.	Spis załączników	91

I. Wstęp

1. Uwagi wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik, zwana dalej prognozą. Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i ma za zadanie scharakteryzować wpływ jaki będzie wywierać na środowisko realizacja zasad zagospodarowania i polityki przestrzennej zawartych w planie miejscowym.

Zakres prognozy został uzgodniony w trybie art. 57 ust. 1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.*). Przed rozpoczęciem sporządzania prognozy przystąpiono do zbierania wniosków na zasadach określonych w art. 39 wspomnianej ustawy.

Wszystkie informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz oceny przewidywanych skutków dla środowiska. Zmiany mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych odniesiono do istniejącego stanu środowiska, jego warunków i predyspozycji użytkowych rozpoznanych w najbardziej aktualnym opracowaniu ekofizjograficznym, a także do stanu prawnego wynikającego z obowiązującego planu miejscowego.

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik, uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.

2. Podstawa prawna

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.*).

Do sporządzenia prognozy wykorzystano następujące akty prawne:

- **Prawo miejscowe:**

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.
- Uchwała Nr XXVII/130/2004 Rady Gminy Rząśnik z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik

- **Zagospodarowanie przestrzenne:**

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 293 z późn. zm.*);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.*)

- **Ochrona środowiska:**

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 z późn. zm.*);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 55 z późn. zm.*);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839*);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie typów siedlisk

przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 poz. 1713);

- **Dziedzictwo kulturowe:**
 - ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 710 z późn. zm.);
- **Rolnictwo i leśnictwo:**
 - ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1463 z późn. zm.)
- **Powierzchnia ziemi i geologia:**
 - ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1064 z późn. zm.);
 - ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 z późn. zm.);
- **Odpady:**
 - ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 779 z późn. zm.);
- **Gospodarka wodno-ściekowa:**
 - ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 624 z późn. zm.);
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148);
- **Powietrze:**
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 835);
- **Hałas i pola elektromagnetyczne:**
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
 - Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r., poz. 258).

3. Podstawowe założenia i metodyka pracy

Podstawowym celem opracowania prognozy dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest określenie potencjalnego wpływu ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w obszarze objętym granicami planu. Kolejnym celem prognozy jest wskazanie ewentualnych zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzenia w życie ustaleń planu miejscowego oraz określenie metod działania pozwalających na ich zmniejszenie lub eliminację. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie społeczności lokalnej o skutkach wprowadzania w życie ustaleń planu oraz aktywny udział społeczeństwa w procedurze ustalania oddziaływania na środowisko planu miejscowego.

Podstawowym założeniem metodycznym prognozy jest przyjęcie hipotezy, że zmiany w zagospodarowaniu terenu objętego planem osiągną maksymalną wielkość dopuszczoną w ustaleniach planu miejscowego. W celu określenia wpływu ustaleń planu na środowisko przyjęto metodę porównawczą przewidywanych zmian w stosunku do zastanego stanu prawnego, wynikającego z obowiązującego dla tego terenu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub faktycznego sposobu użytkowania.

Analizę środowiska naturalnego będącą jednym z celów niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów i opracowań oraz wizji terenowej.

Sporządzony dokument spełnia wymogi zawarte w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.) tj. zgodnie z:

art. 51 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy – prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

art. 51 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy – prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

art. 51 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy – prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona również w oparciu o uzgodniony zakres wynikający z pisma Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (Pismo znak: **WOOŚ-III.411.26.2021.JD**) oraz Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Wyszku (Pismo znak: **PPIS-ZNS-712/5/2021**).

Zgodnie z pismem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu powinna być zgodna z zakresem prognozy oddziaływania na środowisko z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). W zakresie stopnia szczegółowości – prognoza powinna przedstawiać wpływ realizacji postanowień sporządzanego dokumentu na wszystkie formy ochrony przyrody wymienione w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z uwzględnieniem wpływu planowanych działań na cele i przedmioty ochrony, na integralność oraz spójność sieci obszarów Natura 2000, w szczególności na obszary Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015, Dolina Dolnej Narwi PLB140014, Puszcza Biała PLB140007, na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów oraz krajobraz i klimat.

4. Materiały wyjściowe i źródła

Opracowania planistyczne:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.
2. Uchwała Nr XXX.179.2020 Rady Gminy Rząśnik z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik,
3. **Pozostałe opracowania:**
4. Kondracki J., 2002, Geografia Regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
5. II Polityka Ekologiczna Państwa z perspektywą do 2025 r;
6. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
7. Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2017;
8. Zestawienie wyników badań wód podziemnych na terenie województwa mazowieckiego w 2017 r.

Strony internetowe:

1. <https://www.geoportal.gov.pl/> - Geoportal,
2. <https://geolog.pgi.gov.pl/> – Geoserwis Państwowego Instytutu Geologicznego;
3. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> – Geoserwis Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska;
4. <https://www.mos.gov.pl/srodowisko/przyroda/konwencje-miedzynarodowe/konwencja-o-roznorodnosci-biologicznej-cbd/>,
5. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> – dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego;

Pozostałe:

6. wnioski instytucji oraz osób fizycznych;
7. mapa zasadnicza w skali 1 do 1000;
8. materiały udostępnione przez Urząd Gminy Rząśnik.

II. Charakterystyka miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

1. Zawartość

Projekt planu powstał na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), a także uchwałą Nr XXX.179.2020 Rady Gminy Rząśnik z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik.

Projekt planu obejmuje część tekstową, stanowiącą projekt uchwały Rady Gminy Rząśnik oraz część graficzną będącą jej integralną częścią. Uchwała zawiera m.in. definicje, ogólne ustalenia, opis zawartości rysunku, zestawienie występujących na obszarze planu przeznaczeń terenów, przepisy ogólne wyznaczające zasady ochrony i kształtowania poszczególnych elementów przestrzeni, w tym ładu przestrzennego, środowiska, przyrody, krajobrazu, zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości, warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, ustalenia szczegółowe dotyczące terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania przestrzennego, a także wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania.

2. Cel opracowania

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm.), celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Opracowanie planu jest aktem prawa miejscowego, a więc jego zapisy są wiążące dla organów zarządzających gminą i jako takie zobowiązują władze do prowadzenia określonej w nim polityki przestrzennej. Uchwalenie nowego planu wynika z licznych wniosków mieszkańców i inwestorów.

3. Powiązania z innymi dokumentami

Przedmiotowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko powiązane są w zasadniczy sposób z takimi dokumentami jak:

- Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego;
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.,
 - Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik,
 - Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm.), projekt planu jest zgodny z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik, p uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r. oraz z przepisami odrębnymi, odnoszącymi się do obszaru objętego planem.
1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik uchwalonego Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.
 2. Uchwała Nr XXX.179.2020 Rady Gminy Rząśnik z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik,

Studium dla obszaru opracowania zakłada następujące funkcje terenów:

M - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub zabudowy zagrodowej oznaczone na

załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem M, obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub zagrodowej, położonej poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

- funkcja podstawowa:
 - zabudowa zagrodowa i / lub zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, z zastrzeżeniem tiret 4 i 6,;
- I funkcja uzupełniająca:
 - usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi nieuciążliwe, w tym usługi publiczne, zabudowa rekreacji indywidualnej, zieleń urządzone, usługi sportu i rekreacji oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacja, z zastrzeżeniem tiret 4 i 6;
- funkcja dopuszczalna:
 - istniejące tereny rolne i tereny lasów;
 - zabudowa wolnostojąca lub bliźniacza z dopuszczoną funkcją usług nieuciążliwych realizowanych w części budynku mieszkalnego lub jako osobny obiekt w granicach działki ewidencyjnej, przy czym dopuszczona funkcja usługowa powinna stanowić nie więcej niż 30% powierzchni terenu zabudowanego lub powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego;
- dla części terenów zabudowy mieszkaniowej leżących w strefie sanitarnej cmentarza zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i dróg;
- dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Mz - Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub istniejącej zabudowy zagrodowej położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem Mz, obejmują obszary istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub istniejącej zabudowy zagrodowej położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

- funkcja podstawowa;
 - istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i/lub zabudowa zagrodowa bez prawa rozbudowy, nadbudowy i przebudowy;
- funkcja uzupełniająca;
 - istniejące usługi nieuciążliwe bez prawa rozbudowy, nadbudowy i przebudowy oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów istniejące urządzenia infrastruktury technicznej i istniejąca komunikacja;
 - utrzymanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej bez możliwości jej rozbudowy, nadbudowy i przebudowy;
 - zakaz lokalizacji nowej zabudowy.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem MN, obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

- funkcja podstawowa:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;
- funkcja uzupełniająca:
 - usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi nieuciążliwe, w tym usługi publiczne, zieleń urządzone, usługi sportu i rekreacji oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacja;

- zabudowa wolnostojąca lub bliźniacza z dopuszczoną funkcją usług nieuciążliwych realizowanych w części budynku mieszkalnego lub jako osobny obiekt w granicach działki ewidencyjnej, przy czym dopuszczona funkcja usługowa powinna stanowić nie więcej niż 30% powierzchni terenu zabudowanego lub powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego;
- dla części terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej leżących w strefie sanitarnej cmentarza zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i komunikacji;
- dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

ML - Tereny zabudowy lotniskowej, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem ML, obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy lotniskowej, położonej poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

- funkcja podstawowa;
 - zabudowa rekreacji indywidualnej (tzw. lotniskowe);
- funkcja uzupełniająca; usługi zapewniające obsługę lotników i mieszkańców oraz inne usługi nieuciążliwe, w tym usługi publiczne, zieleń urządzone, usługi sportu i rekreacji oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji;
- funkcja dopuszczalna;
 - istniejące: tereny rolne, tereny lasów oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - dopuszczenie utrzymania istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z możliwością jej rozbudowy i przebudowy;
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczona funkcja usługowa pod warunkiem, że nie będzie stanowić ona więcej niż 30% powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i dróg.

MU Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem MU, obejmują obszary istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

- Funkcja podstawowa:
 - zabudowa mieszkaniowa oraz towarzyszące jej usługi nieuciążliwe, w szczególności komercyjne tj. usługi handlu i gastronomii, z zastrzeżeniem tiret 7 i 8;
- Funkcja uzupełniająca;
 - usługi inne niż funkcji podstawowej, w tym usługi publiczne, zieleń urządzone (w tym publiczna), usługi sportu i rekreacji oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji oraz inne funkcje uzupełniające, bez których nie jest możliwe właściwe zagospodarowanie i użytkowanie tych terenów, z zastrzeżeniem tiret 7 i 8;
- funkcja dopuszczalna;
 - istniejące tereny rolne i tereny lasów;
- realizację funkcji podstawowych dopuszcza się w następujących formach;
 - jako zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę mieszkaniową usługową i/lub zabudowę usługową, przy czym w granicach jednostki funkcjonalnej powinna dominować funkcja mieszkaniowa;
 - zabudowę funkcji podstawowych można realizować jako obiekty samoistnie (jako

osobny obiekt w granicach działki) lub współistniejące (w części budynku wiodącej funkcji);

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i dróg;
- dla terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej w Nowym Lubielu, który położony jest częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne
- zakaz zabudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy obiektów;
dla części terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej leżących w strefie sanitarnej cmentarza zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne.

U - Tereny zabudowy usługowej, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem U, obejmują tereny istniejącej i projektowanej zabudowy usługowej.

- funkcja podstawowa;
 - usługi nieuciążliwe;
- funkcja uzupełniająca;
 - zieleni urządzonej oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji;
- funkcja dopuszczalna;
 - istniejące tereny rolne i tereny lasów;
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej za wyjątkiem mieszkań służbowych;
- dla fragmentu terenu zabudowy usługowej który położony jest częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne - zakaz zabudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy obiektów;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego, w szczególności infrastruktury technicznej i dróg;
- dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

AGn - Tereny aktywności gospodarczej, w tym zabudowy produkcyjnej, składów

i magazynów, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem AGn, obejmują obszary istniejącej i projektowanej aktywności gospodarczej, w tym zabudowy o charakterze produkcyjnym, składów i magazynów.

- funkcja podstawowa;
 - działalność produkcyjna, usługowa, rzemieślnicza, wytwórcza oraz składy, magazyny, hurtownie;
- funkcja uzupełniająca;
 - zieleni izolacyjnej, zabudowa administracyjna, usługowa, socjalna i biurowa służąca obsłudze funkcji podstawowej oraz niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, w tym parkingi;
- zakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej za wyjątkiem mieszkań służbowych, przy zachowaniu przepisów odrębnych, w szczególności dotyczących ochrony przed hałasem; zaleca się aby jej udział nie przekraczał 10 % całkowitej powierzchni zabudowy;
- zabudowie mieszkaniowej należy zapewnić ochronę przed ewentualnymi uciążliwościami obiektów mogących nieść takie uciążliwości;
- dopuszcza się realizację obiektów handlowych prowadzących sprzedaż hurtową lub półhurtową oraz sprzedaż detaliczną towarów wyspecjalizowanych, wielkogabarytowych, wymagających dużych powierzchni magazynowania i specjalnego transportu np. materiały budowlane, ogrodnicze, artykuły wyposażenia mieszkań itp.; zakaz lokalizacji zakładów dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej;
- obowiązek nasadzenia wysokiej i średniej zieleni izolacyjnej wzdłuż granic bezpośrednio

sąsiadujących z zabudową mieszkaniową lub z jej udziałem;

- dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać środowisko, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej;
- wskazuje się istniejące elektrownie wiatrowe zlokalizowane w Wólce Folwark na działkach ewidencyjnych nr 14, 15, 16 zrealizowane na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę nr 7351 387/10 z dnia 9 czerwca 2010 r. wraz z izofoną dla zabudowy mieszkaniowej 40dB, a dla zabudowy siedliskowej 45dB wynosząca 100 m od środka elektrowni wiatrowych, zgodnie z „Opisem przedsięwzięcia” dołączonym do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia nr KR/OŚ/7624/1-3/09 z dnia 3 listopada 2009 r. - elektrownie te nie stanowią kierunku rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, dlatego wskazuje się je jako istniejące, bez prawa rozbudowy, przebudowy, nadbudowy; dopuszcza się jedynie bieżące remonty i konserwacje;
- dla części terenów aktywności gospodarczej leżących w strefach sanitarnych cmentarzy zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne;

IT - Tereny zabudowy obsługi technicznej gminy w zakresie infrastruktury technicznej, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem IT, obejmują wybrane obszary istniejących i projektowanych urządzeń lub obiektów infrastruktury technicznej.

- funkcja podstawowa;
 - tereny infrastruktury technicznej;
- funkcja uzupełniająca;
 - niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tych terenów urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacja;
- funkcja dopuszczalna:
 - istniejące tereny rolne i tereny lasów;
 - zakaz lokalizacji wszelkich obiektów niezwiązanych z funkcją obsługi technicznej i usług z nimi związanych;
 - lokalizację wszelkich obiektów szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz obiektów mogących pogorszyć funkcjonowanie środowiska naturalnego, w szczególności obiektów mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, warunkuje się ich niezbędnością dla obsługi technicznej;
- wszystkie obiekty obsługi technicznej gminy, a w szczególności wodno-kanalizacyjne, elektroenergetyczne, ciepłownicze, gazowe i telekomunikacyjne w tym obiekty kubaturowe i budowle lokalizowane na innych terenach funkcjonalnych należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju infrastruktury technicznej;
- wszystkie obiekty obsługi technicznej gminy, a w szczególności wodno-kanalizacyjne, energetyczne, ciepłownicze w tym obiekty kubaturowe i budowle lokalizowane na innych terenach funkcjonalnych należy realizować zgodnie z opracowaniami dotyczącymi rozwoju infrastruktury technicznej.

ZL - Tereny lasów i dolesień, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem ZL, obejmują obszary leśne oraz obszary szczególnie predysponowane do wprowadzenia zalesień.

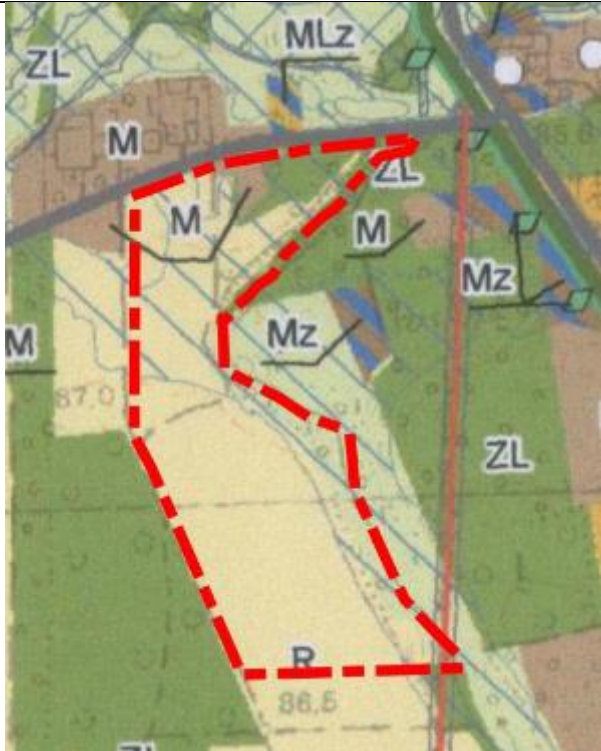
- funkcja podstawowa:
 - las i dolesienia;
- urządzenia i obiekty służące funkcji podstawowej;
 - drogi i urządzenia infrastruktury technicznej niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obszaru gminy, w tym obszarów i terenów funkcjonalnych wskazanych w studium, a także urządzenia i obiekty służące funkcji rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej, po wyrażeniu zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne przez właściwego ministra uzyskiwanej na etapie sporządzania mpzp lub jego zmiany;

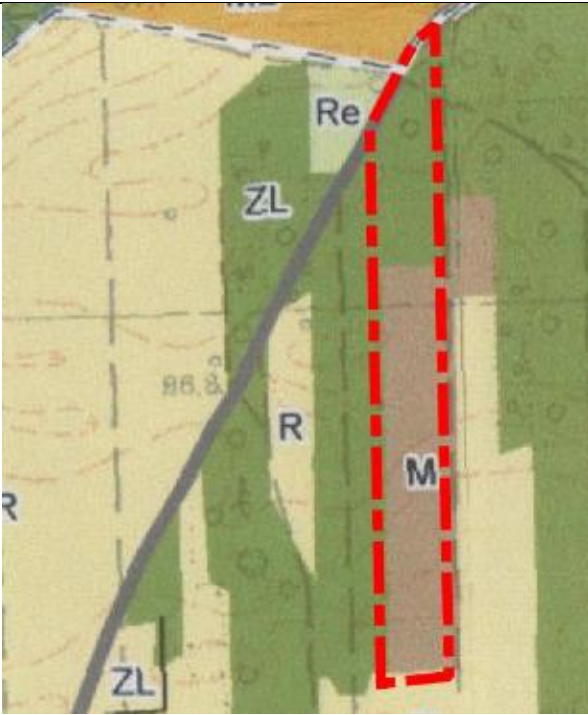
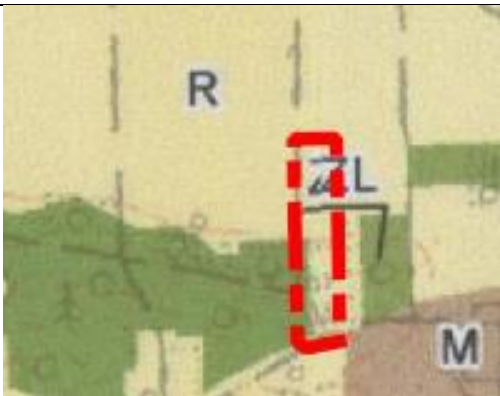
- dopuszcza się wprowadzenie zagospodarowania rekreacyjnego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, parkingi leśne itp., z zastrzeżeniem zakazu ich realizacji w sposób zagrażający siedliskom, gatunkom oraz siedliskom tych gatunków, objętych ochroną;
- dla części terenów lasów i dolesień leżących w strefie sanitarnej cmentarza 1 zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne;
- dla terenów lasów i dolesień położonych częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, obowiązują przepisy odrębne: zakaz zabudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego oraz infrastruktury technicznej i dróg z zastrzeżeniem jak tiret 2 i 3.

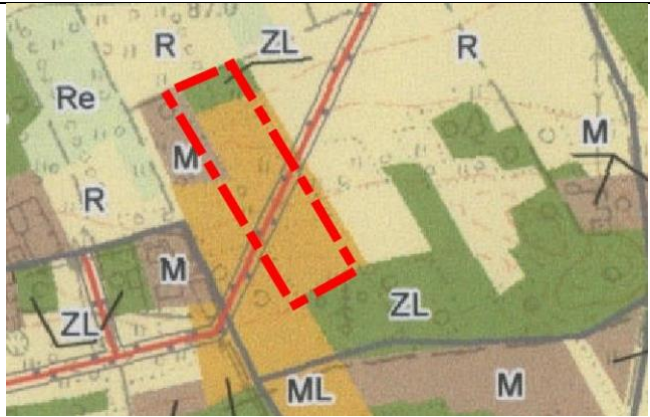
R - Tereny rolne, oznaczone na załączniku graficznym „Kierunki rozwoju i polityka przestrzenna” symbolem R, obejmują zwarte obszary głównie użytkowane rolniczo.

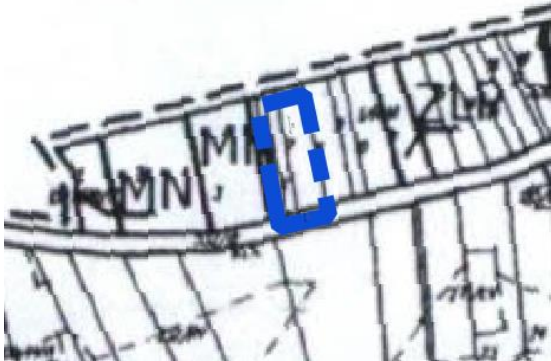
- funkcja podstawowa;
 - rolnictwo intensywne;
- funkcja uzupełniająca;
 - urządzenia i obiekty służące funkcji podstawowej;
- drogi i urządzenia infrastruktury technicznej niezbędne do prawidłowego funkcjonowania obszaru gminy, w tym obszarów i terenów funkcjonalnych wskazanych w studium, a także urządzenia i obiekty służące funkcji rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej, po wyrażeniu zgody na zmian przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze przez właściwego ministra, uzyskiwanej na etapie sporządzania mpzp lub jego zmiany, jeżeli będzie ona wymagana (grunty klas bonitacyjnych I-III);
- utrzymanie i dopuszczenie rozwoju istniejącej zabudowy zagrodowej położonej w obrębie istniejących siedlisk (zagród) na terenach rolniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi, z zastrzeżeniem wyłączenia z ww. dopuszczenia zabudowy zlokalizowanej na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, dla której obowiązują przepisy odrębne – zakaz zabudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy;
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej i siedliskowej, dopuszczenie lokalizacji budowli rolniczych zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem lokalizowania jej na terenach szczególnego zagrożenia powodzią;
- dopuszczenie wykorzystania turystycznego;
- dopuszczenie zalesienia gruntów o bonitacji gleb kl. V i niższej, z wyłączeniem łąk (po spełnieniu warunków zawartych w przepisach odrębnych w szczególności w planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000), z zastrzeżeniem zakazu ich realizacji w sposób zagrażający siedliskom, gatunkom oraz siedliskom tych gatunków, objętych ochroną;
- dla części terenów rolnych leżących w strefie sanitarnej cmentarza zgodnie z rysunkiem studium, obowiązują przepisy odrębne;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem obiektów celu publicznego oraz infrastruktury technicznej i dróg;
- dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

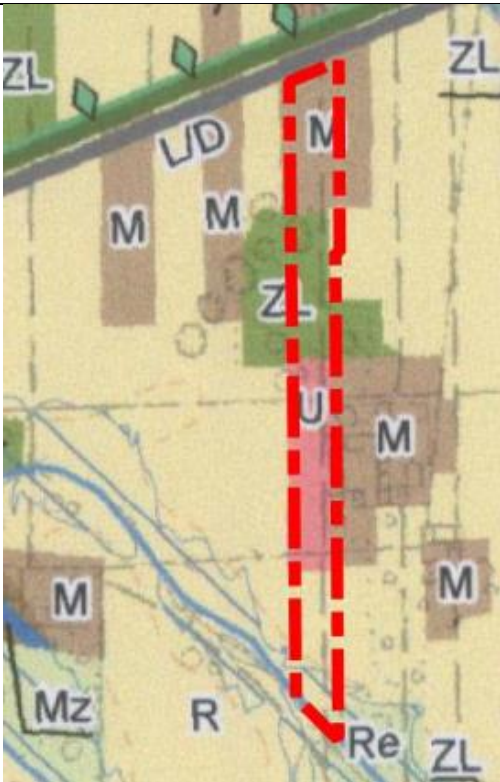
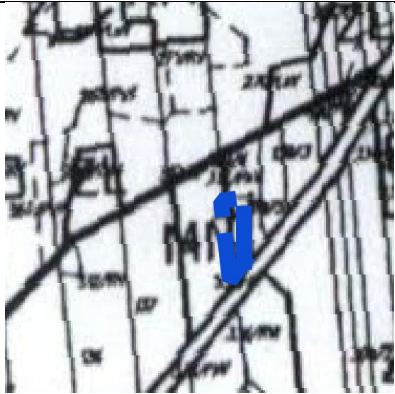
Tabela 1 Zestawienie obowiązującego przeznaczenie terenu wg Studium oraz przeznaczenia wynikającego z obowiązującego planu miejscowego lub aktualnego użytkowania.

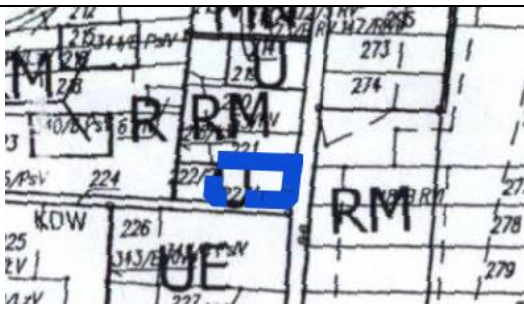
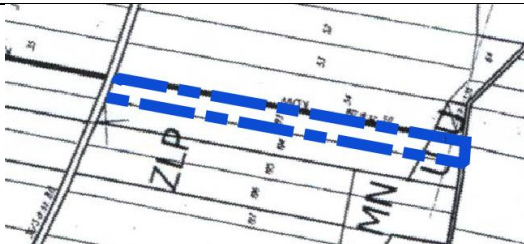
Nr obszaru wg projektu mpzp	Obszar objęty opracowaniem w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Rząśnik	Obszar objęty opracowaniem w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik, w przypadku gdy obejmuje dany teren. Jeśli nie obejmuje – pokazano ortofotomapę.
1.		
2.		

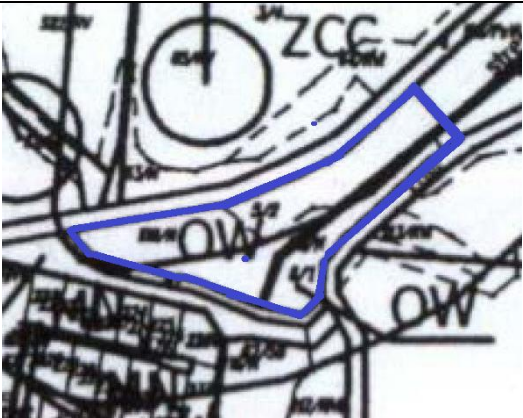
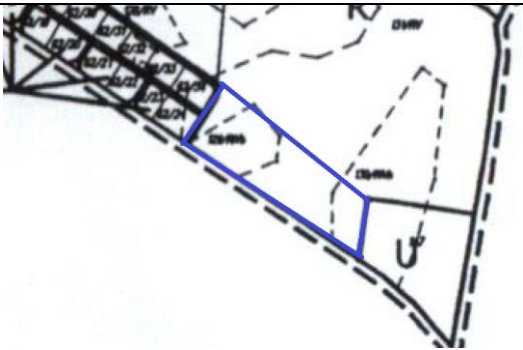
3.		
4.		
5.		

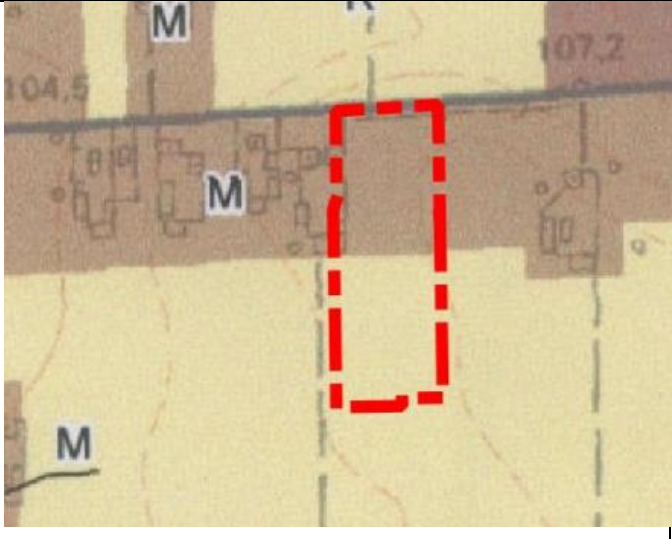
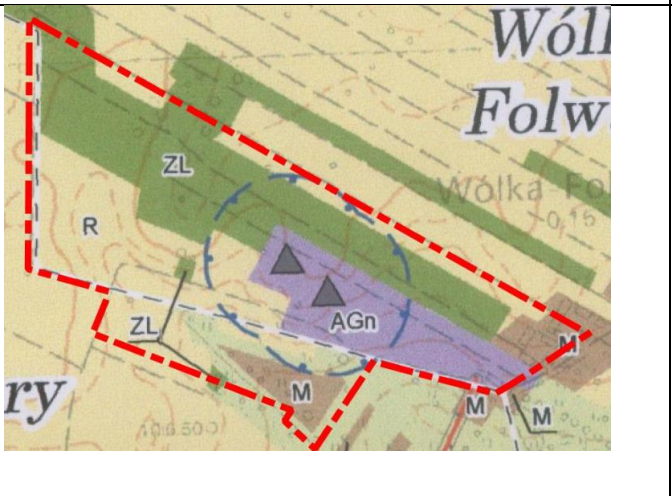
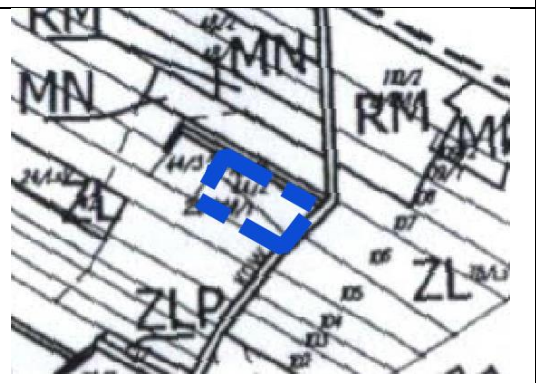
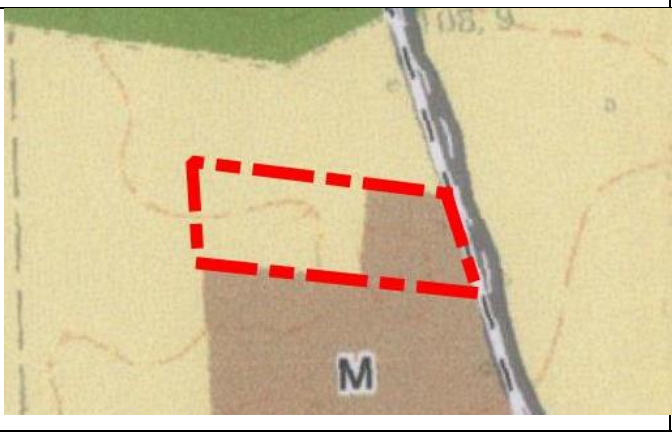
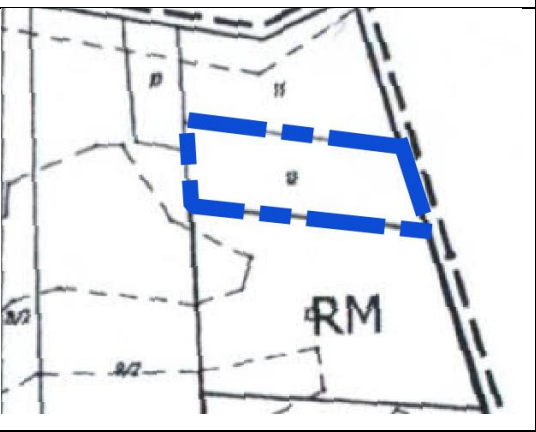
6.		
7.		
8.		
9.		

10.		
11.		
12.		
13.		

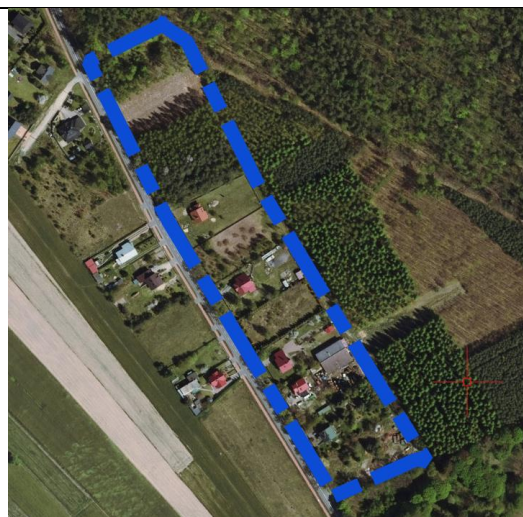
14.		
15.		
16.		

17.		
18.		
19.		
20.		

21.		
22.		
23.		
24.		

25.		
26.		
27.		
28.		

29.

III. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

1. Obecny stan środowiska

1.1. Położenie i zagospodarowanie terenu

Obszar opracowania położony jest na terenie gminy wiejskiej Rząśnik, leżącej w powiecie wyszkowskim w województwie mazowieckim, graniczy od południa z Wyszkowem. Teren ten zajmuje powierzchnię **55,2** ha.

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego gmina Rząśnik należy do dwóch mezoregionów: Dolina Dolnej Narwi, Międzyrzecze Łomżyńskie, a także makroregionu Nizina Północnomazowiecka. Mezoregion Dolina Dolnej Narwi stanowi wąskie (1,5-7 km), meandrujące pasmo doliny dolnej Narwi o orientacji północny wschód - południowy zachód. Dolina w obrębie mezoregionu ciągnie się na długości ok 210 km od ujścia Biebrzy do połączenie z Bugiem w okolicy Serocka. Region obejmuje dwa główne tarasy: szeroki zalewowy taras łąkowy i zalesiony taras piaszczysty. Mezoregion Międzyrzecze Łomżyńskie rozciąga się między dolinami rzek Narew i Bug. jest to wysoczyzna wzniesiona na wysokość 100 - 120 m n.p.m. Południowa i wschodnia część zajęta jest przez Puszcę Białą i Czerwony Bór, w którym znajduje się najwyższy punkt międzyrzecza osiągający 225 m n.p.m.

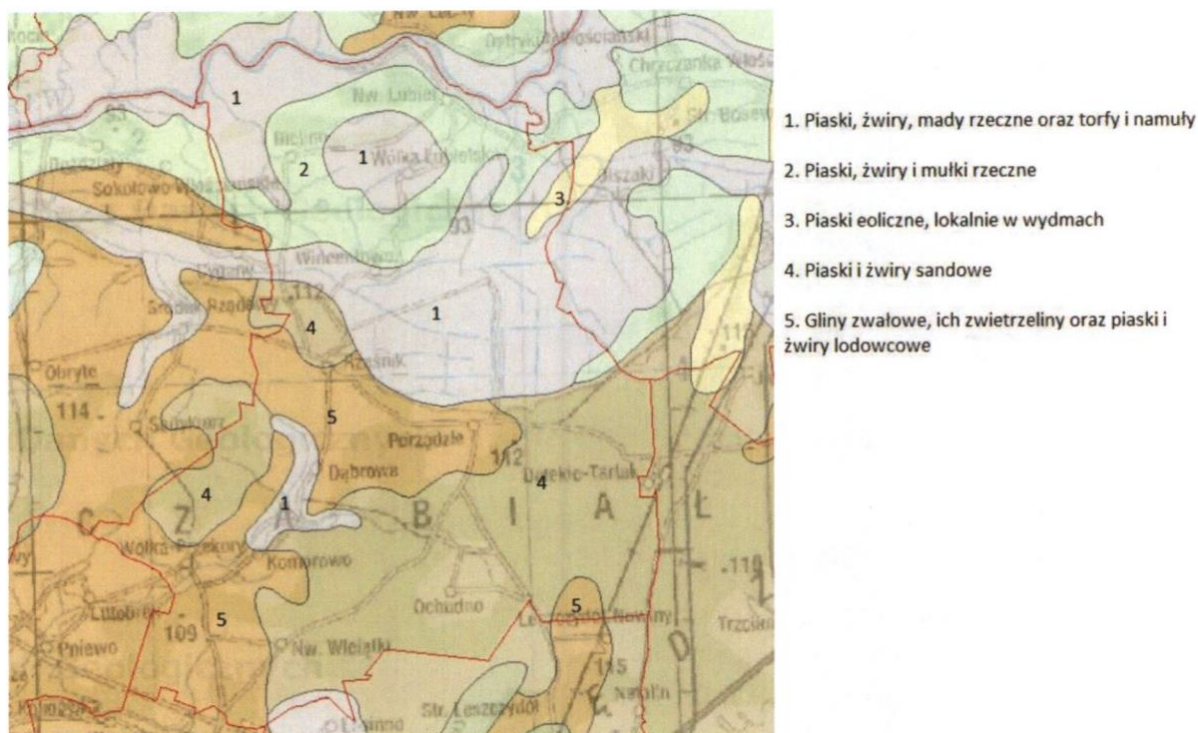
1.2. Krajobraz

Krajobraz obszaru opracowania charakteryzuje się nieodróżnioną pod względem wysokościowym rzeźbą terenu. Występują na nim zarówno lasy jak i tereny rolne, a także tereny zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej oraz letniskowej. Obszar graniczy od południa z doliną rzeki Narwi.

1.3. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego gmina Rząśnik należy do dwóch mezoregionów: Dolina Dolnej Narwi, Międzyrzecze Łomżyńskie, a także makroregionu Nizina Północnomazowiecka. Mezoregion Dolina Dolnej Narwi stanowi wąskie (1,5-7 km), meandrujące pasmo doliny dolnej Narwi o orientacji północny wschód - południowy zachód. Dolina w obrębie mezoregionu ciągnie się na długości ok 210 km od ujścia Biebrzy do połączenie z Bugiem w okolicy Serocka. Region obejmuje dwa główne tarasy: szeroki zalewowy taras łąkowy i zalesiony taras piaszczysty. Mezoregion

Międzyrzecze Łomżyńskie rozciąga się między dolinami rzek Narew i Bug. jest to wysoczyzna wzniesiona na wysokość 100 - 120 m n.p.m. 8 Południowa i wschodnia część zajęta jest przez Puszcę Białą i Czerwony Bór, w którym znajduje się najwyższy punkt międzyrzecza osiągający 225 m n.p.m. Na obszarze opracowania występuje zatoka umożliwiająca zawracanie pojazdom kołowym oraz tereny zadrzewione i zakrzewione.

Rysunek 1 Utwory powierzchniowe gminy Rząśnik. Źródło: Opracowanie na podstawie http://baza_gis.pgi.gov.pl/website/cbdg/Viewer.htm

W budowie geologicznej gminy wyraźnie zaznacza się wpływ zlodowacenia Środkowopolskiego i Północnopolskiego. Efektem zlodowaceń są utwory takie jak: piaski, żwiry, gliny zwałowe itp. W północnej części gminy dominują utwory pochodzące ze zlodowacenia północnopolskiego, a w południowej - ze środkowopolskiego. W północnej części gminy można także wyodrębnić utwory pochodzące z holocenu - piaski, żwiry i mułki rzeczne związane z wycofaniem się ostatniego lodowca.

1.4. Surowce mineralne

Na terenie gminy Rząśnik nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych. Niewielki fragment obszaru objętego planem usytuowany we wschodniej części gminy Rząśnik znajduje się w zasięgu „Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 221 „Dolina Kopalna Wyszaków”. Zbiornik został udokumentowany¹ w 2013 roku. Zbiornik zajmuje powierzchnię 369 km². Jest to zbiornik o typie ośrodka porowego. Jego głębokość sięga 90 m .

1.5. Wody powierzchniowe

Według podziału hydrograficznego Polski gmina Rząśnik leży w zasięgu 9 jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- CWP RW200017265749 - Struga od dopł. z Dalekich do ujścia,

¹

Kubiczek I., Kapuściński J., Nowak K., 2013 – Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 221 – Dolina kopalna Wyszaków. NAG, Warszawa.

- CWP RW2000172657529 - Kanał z Pulw od dopł. z Wólki Lubelskiej do ujścia,
- CWP RW20002126599 - Narew od Rózu do zbiornika Dębe,
- LCWP RW20001726576 - Dopływ z Bielina,
- GWP RW200017265772 - Dopływ z Gostkowa,
- LCWP RW200017265929 - Dopływ z Zambsk Kościelnych od dopływu,
- CWP RW200017267149 - Prut,
- CWP RW2000172667969 - Dopływ z Leszczydołu Starego,
- CWP RW200023266952 - Dopływ z Leszczydołu Starego.

Sieć hydrograficzną jest stosunkowo bogata. Najważniejszy ciek stanowi rzeka Narew, stanowiąca północną granicę gminy. Sieć hydrograficzną uzupełniają ponadto jej dopływy oraz sieć sztucznych rowów odprowadzających wodę. W krajobrazie gminy wyraźnie oddziela się część północna od południowej - północna ze zdecydowanie gęstszą siecią dopływów Narwi i południowa z dopływem Narwi - Prut. Krajobraz północnej części wzbogaca także obraz starorzeczy.

1.6. Jakość wód powierzchniowych

Tabela 2 Stan wód powierzchniowych na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

	Kod JCWP	Czy JCW jest monitorowana ?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
1.	CWP RW200017265749	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
2.	CWP RW2000172657529	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
3.	CWP RW20002126599	monitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego - Narew w obrębie JCWP	dobry stan chemiczny
4.	LCWP RW20001726576	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
5.	GWP RW200017265772	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
6.	LCWP RW200017265929	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
7.	CWP RW200017267149	niemonitorowana	naturalna	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
8.	CWP RW2000172667969	niemonitorowana	silnie zmieniona część wód	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
9.	CWP RW200023266952	niemonitorowana	naturalna	zły	niezagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny

W granicach obszaru opracowania nie występują wody powierzchniowe, natomiast występują one w granicach gminy Rząśnik. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911) celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły, w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły,

w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

1.7. Wody podziemne

Gmina Rząśnik leży w obrębie 3 jednolitych Część Wód Podziemnych nr 51, 52 i 54.

- JCWPd 51 – na obszarze całej jednostki występują dwa lub trzy poziomy wodonośne czwartorzędowe oraz jeden (lokalnie dwudzielny) poziom mioceński i jeden - oligoceński. Ponadto stwierdzono lokalnie wodonośne utwory kredowe. Poziomy mioceński i oligoceński zazwyczaj występują w bezpośredniej więzi hydraulicznej.
- JCWPd 52 - w czwartorzędzie występuje jeden lub dwa poziomy wodonośne nie będące w łączności hydraulicznej z poziomem mioceńskim. Pojedynczy poziom mioceński występuje na części obszaru JCWPd i z reguły nie posiada łączności z poziomem oligoceńskim. W utworach oligocenu występuje jeden lub dwa poziomy wodonośne przy czym dolny poziom ma kontakt hydrauliczny z zasolonymi wodami występującymi w kredzie.
- JCWPd 54 - na obszarze całej jednostki występuje jeden bądź dwa a lokalnie nawet trzy poziomy wodonośne czwartorzędowe. Ponadto wykształcone są poziomy wodonośne o występowaniu lokalnym: mioceński, oligoceński i kredowy. Generalnie wszystkie wymienione poziomy nie są ze sobą w bezpośredniej więzi hydraulicznej
- Skrajnie zachodnia część gminy Rząśnik znajduje się w zasięgu występowania udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 221 „Dolina Kopalna Wyszków” udokumentowanego w 2013 r. Jest to zbiornik czwartorzędowy dolin kopalnych o charakterze porowym, jest podstawą zaopatrzenia w wodę na terenie od Wyszkowa do Ostrowi Mazowieckiej; przepływ wód odbywa się w kierunku południowym, w stronę doliny Bugu. Stanowi w całości obszar wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO). Zasoby zbiornika są chronione przed przesiąkaniem zanieczyszczeń przez gliny zwałowe o miąższości powyżej 10 m, co świadczy o dużym stopniu naturalnej odporności zbiornika (czas przesiąkania 25 – 50 lat).

1.8. Jakość wód podziemnych

Wg raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczu – stan na rok 2019.

- Dla JCWPd 51 - Jest wspólny wskaźnik przekroczeń stanu dobrego w wodach podziemnych i powierzchniowych – azotany. W punkcie monitoringu stanu chemicznego nr 1783 stwierdzono większe stężenia azotu azotanowego (wody podziemne: azotany po przeliczeniu na N-NO₃ to 14,75 mg/l, 2019r.; śr. z lat 2014–2019: 9,87 mg/l) niż w JCWP o kodzie PLRW20001726389 (N-NO₃: 3,1 mg/l; 2018 r.). Wymieniony punkt monitoringowy wód podziemnych znajduje się ok 200 m od cieku – w działowej części zlewni wspomnianej JCWP. Uwzględniając przewodność warstwy wodonośnej i wielkość obszaru, który ten punkt dokumentuje, szacuje się, że w przypadku rozważanego zanieczyszczenia ładunek z wód podziemnych nie przekracza 50% całego ładunku w wodach powierzchniowych na obszarze JCWPd nr 51.
- Dla JCWPd 52 - Jest wspólny wskaźnik przekroczeń stanu dobrego w wodach podziemnych i powierzchniowych – azotany. W punkcie monitoringu stanu chemicznego nr 1485 stwierdzono większe stężenia azotu azotanowego (wody podziemne: azotany po przeliczeniu na N-NO₃ to: 15,38 mg/l, 2019r.; śr. z lat 2014–2019: 14,10 mg/l) niż w JCWP o kodzie PRLW 20001726157499 (N-NO₃: 3,87 mg/l; 2019 r.). Wymieniony punkt monitoringowy wód podziemnych znajduje się ok 400 m od wspomnianej JCWP, w jej zlewni. Uwzględniając sorpcję i dyspersję i wielkość obszaru, który ten punkt dokumentuje, szacuje się, że w przypadku rozważanego zanieczyszczenia ładunek z

wód podziemnych nie przekracza 50% całego ładunku w wodach powierzchniowych będących w kontakcie hydraulicznym z JCWPd nr 52. Ponadto wspólnym wskaźnikiem przekroczeń w wodach podziemnych i powierzchniowych na obszarze rozważanej JCWPd jest całkowita zawartość węgla organicznego (punkt monitoringu stanu chemicznego nr: 1683; JCWP: PLRW20002426199), jednak zgodnie z metodyką nie jest on wskaźnikiem bezpośrednio porównywalnym i z tego powodu nie podlega dalszej analizie.

- Dla JCWPd 54 - Jest wspólny wskaźnik przekroczeń stanu dobrego w wodach podziemnych i powierzchniowych – azotyny. Wykryte powiazania dotyczą sytuacji lokalnej ograniczonej obszarowo do jednej z 28 JCWP będących w więzi hydraulicznej z JCWPd 54. W punkcie monitoringu stanu chemicznego nr 1619 stwierdzono w 2019 r. ponad dwukrotnie większe stężenia azotu azotynowego (wody podziemne: azotyny po przeliczeniu na N-NO₂ to 0,170 mg/l) niż w JCWP o kodzie PLRW20001726718496 (N-NO₂: 0,0643 mg/l; 2019 r.). Punkt monitoringowy wód podziemnych znajduje się mniej niż 150 m od JCWP, w jej zlewni. Istnieje prawdopodobieństwo migracji stwierdzonego zanieczyszczenia z warstwy wodonośnej ujętej tym otworem do najbliższej JCWP. Oszacowano, że ładunek azotynów z wód podziemnych nie przekracza 50% całego ładunku w wodach powierzchniowych będących w więzi hydraulicznej z JCWPd 54.

Dla JCWPd nr 51 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911):

- Jest monitorowana,
- Stan ilościowy jest dobry,
- Stan chemiczny jest dobry,
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona,
- Termin osiągnięcia dobrego stanu ustanowiono na 2015 r.

Dla JCWPd nr 52 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911):

- Jest monitorowana,
- Stan ilościowy jest dobry,
- Stan chemiczny jest dobry,
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona,
- Termin osiągnięcia dobrego stanu ustanowiono na 2015 r.

Dla JCWPd nr 54 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911):

- Jest monitorowana,
- Stan ilościowy jest dobry,
- Stan chemiczny jest dobry,
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona,
- Termin osiągnięcia dobrego stanu ustanowiono na 2015 r.

1.9. Gleby

Gmina posiada stosunkowo zróżnicowaną strukturę glebową. Wynika to z różnorodnych warunków wodnych, które bezpośrednio wpływają na kształtowanie się pokrywy glebowej.

1.10. Jakość gleb

Dominują tu gleby mineralne - płowe (pseudobielicowe) oraz brunatne. W środkowej części na terenach użytków zielonych w gruncie przeważają gleby torfowe, należące do gruntów organicznych - chronionych. Obok nich występują gleby antropogeniczne związane z działalnością antropogeniczną,

takie hortisole i rigosole. Pokrywa glebowa tych terenów charakteryzuje się mechanicznym zniszczeniem naturalnych poziomów glebowych na znacznych przestrzeniach oraz zanieczyszczeniem różnymi pierwiastkami wprowadzonymi do środowiska glebowego wskutek działalności gospodarczej. Zachowane fragmenty naturalnych gleb, głównie na terenie ogrodów przydomowych oraz działek leśnych charakteryzuje także wzbogacenie w substancje chemiczne wprowadzone wskutek różnej działalności ich właścicieli lub zarządzających. Wśród gleb antropogenicznych mniejszy udział mają urbanoziemy, które występują na terenach wieloletniej zabudowy: na międzyosiedlowych skwerach, w parkach, alejach, w małych ogródkach przydomowych itp. W profilach takich gleb spotyka się z reguły różne antropogeniczne warstwy- resztki starych murów, fundamentów, bruków itp. (Bednarek B., Prusinkiewicz Z., 1997). Żyzność gleby określa jej klasa bonitacyjna. Na terenie opracowania występują głównie gleby IV klasy bonitacyjnej. Chronione klasy III i IIIb występują jedynie w środkowej części gminy i zajmują pole powierzchni ok 498 ha, co stanowi niemal 3% obszaru gminy. Istotne ze względu na żyzność gleby i wpływ jej na uprawy rolne ma poziom pH. Gleby na terenie gminy Rząśnik należą do kwaśnych, z czego u większości z nich poziom pH wynosi poniżej 5.5. Oznacza to, że gleby te zaliczane są do kwaśnych i bardzo kwaśnych. Nadmierne zakwaszenie gleby wpływa negatywnie na przyswajalność składników pokarmowych takich jak fosfor, wapń i magnez, a także azot i potas przez rośliny. O żyzności gleb decyduje także poziom próchnicy. Im wyższa zawartość materii organicznej tym większe możliwości produkcyjne gleb. W gminie Rząśnik wskaźnik ten jest wysoki - przekracza 2%. Największy poziom próchnicy w glebie charakteryzuje tereny w środkowej części gminy, w tym rejon Obszaru Natury 2000 Bagno Pulwy, rozległego terenu łąki mokradeł. Całościowa ocena gleb pod kątem ich przydatności do rozwoju rolnictwa jest relatywnie mało korzystna. Dominują tu lasy i użytki zielone. Kompleksy stanowiące największą wartość dla produkcji żywności zajmują stosunkowo niewielkie obszary - w środkowej i południowej części gminy - kompleks żytni bardzo dobry. Pozostałe kompleksy to żytni słaby (w południowej części gminy) i żytni bardzo słaby - obejmujący tereny zagrożone prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi w północnej części. Nie występują tu najlepsze dla produkcji żywności kompleksy pszenne.

1.11. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia gmina Rząśnik leży w XVIII Środkowomazowieckim regionie klimatycznym_ Obejmuje on swym zasięgiem środkową część Niziny Mazowieckiej, w tym Kotlinę Warszawską. Występuje tu stosunkowo największa liczba dni ciepłych (62 dni) i pochmurnych (41 dni), szczególnie z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu. Do licznych należą także dni bardzo ciepłe, bez opadu - jest ich niemal 59 oraz dni z pogodą umiarkowanie ciepłą. Warunki klimatyczne gminy są zbliżone do tych występujących na terenach sąsiednich. Jest to spowodowane stosunkowo małymi różnicami w rzeźbie terenu, które mają zasadniczy wpływ na kształtowanie się klimatu. Lokalne deniwelacje terenu i jego pokrycie objawiają się jednak w mikroklimacie gminy, ale w relatywnie niewielkim stopniu. Średnie temperatury w styczniu to -2°C/-3°C, w lecie natomiast 17/18° C. Oznacza to, że są to temperatury uśrednione dla kraju.

Według IMGW średnia roczna temperatura w latach 1971-2000 r. w gminie wyniosła ok. 7,5°C. Najcieplejszymi miesiącami były lipiec i sierpień ze średnią temperaturą ok. 17°C, a najchłodniejszym styczni z temperaturą -3°C. Średnia roczna temperatur minimalnych wyniosła -10°C. Najniższe temperatury odnotowano w styczniu, średnio -18°C. Średnia roczna temperatur maksymalnych natomiast wyniosła 26°C. Najwyższe temperatury odnotowano w lipcu i sierpniu, średnio 31°C. Opady na terenie gminy Rząśnik zaliczane są do jednych z niższych w skali kraju. W styczniu 20 mm, w lipcu 60 mm.

Ich ilość jest charakterystyczna dla środkowej części kraju. Średnia roczna suma opadów w latach 1971 - 2000 wyniosła ok. 540 mm. Największe opady w wieloleciu przypadły na okres letni - czerwiec (ok. 65 mm) oraz lipiec i sierpień (65 mm). Wiatry na terenie gminy także są typowe do tych występujących na terenie całego kraju. Są to wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie (w miesiącach zimowych) oraz północno-zachodnie (w miesiącach letnich).

Usłonecznienie czyli czas (podawany w godzinach) kiedy na powierzchnię ziemi padają promienie słoneczne jest bardzo zróżnicowany. W skali roku waha się od 25 w grudniu do 230 h w lipcu i sierpniu

Średnia w roku na terenie gminy w wieloleciu wyniosła 1570 h.

1.12. Jakość powietrza atmosferycznego

Ocena jakości środowiska została sporządzona na podstawie wyników badań prezentowanych przez Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Warszawie. Coroczne raporty dotyczące jakości poszczególnych komponentów środowiska abiotycznego pozwalają na kompleksową diagnozę stanu Wód podziemnych, powierzchniowych, powietrza, gleb a także poziomu pól elektromagnetycznych. Wyniki prezentowane są dla całego województwa, a badania prowadzone są w miejscach najbardziej reprezentatywnych.

Powietrze

Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się: zakłady przemysłowe, kotłownie, paleniska domowe, transport i rolnictwo. Większość z nich to zanieczyszczenia energetyczne, powstające przy spalaniu paliw. Poszczególne kategorie zagospodarowania wpływają na stan powietrza poprzez:

- **sektor komunalno-bytowy** - głównie spalanie odpadów w domowych piecach, które nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do całkowitego spalania odpadów, takich jak tekstylia, guma i tworzywa sztuczne. W związku z tym do atmosfery przedostają się szkodliwe substancje w postaci sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów oraz innych szkodliwych dla zdrowia ludzi substancji. Zjawisko nasila się w okresie grzewczym, a szczególnie widoczne jest na obszarach zwartej zabudowy.
- **źródła komunikacyjne** - głównie zły stan techniczny pojazdów, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub zbyt małą przepustowością dróg; zły stan nawierzchni dróg i rodzaj paliwa. Występowanie i nasilenie tych czynników powoduje, że na skrzyżowaniach i trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu występuje wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw (tlenek węgla, tlenek azotu, węglowodory lotne, związki ołowiu). Emisja komunikacyjna jest bardzo nierównomierna - związana ściśle z natężeniem pojazdów i zależy od pory dnia (wzrasta w godzinach szczytu tj. dojazdu do pracy i powrotu do domu) oraz roku (wzrasta w okresie letnim - wzmożony ruch turystyczny). Największy ruch samochodowy, a co za tym idzie największe zanieczyszczenie liniowe, występuje na drogach o utwardzonej nawierzchni.
- **emisje technologiczne** tj. emisje z pobliskich zakładów przemysłowych (procesy technologiczne, prywatne zakłady np. rzemieślnicze, rolnictwo) - główną przyczyną tego typu zanieczyszczeń jest przede wszystkim brak lub zły stan technicznych zabezpieczeń oraz przestarzałe procesy technologiczne. Oceny stanu powietrza dokonuje się dla: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) i ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartych w nim: ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (BaP) przy uwzględnieniu kryteriów związanych z ochroną zdrowia oraz dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃) przy uwzględnieniu kryteriów związanych z ochroną roślin.

Pomiary jakości powietrza atmosferycznego udostępnione przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie wykazały, że dopuszczone normy (z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi) przekroczone są w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu (BaP). Głównymi źródłami jego emisji są: indywidualne systemy grzewcze wykorzystujące węgiel, drewno oraz ruch komunikacyjny, zwłaszcza drogowy. Uciążliwości wynikające z jego istnienia mogą być pogłębiane przez niekorzystne warunki pogodowe - głównie brak wiatru.

Tabela 3 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej

dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych W celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		dwutlenek siarki SO ₂	dwutlenek azotu NO ₂	pył zawieszony PM10	Ołów Pb	benzen C ₆ H ₆	tlenek węgla CO	ozon O ₃	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	benzo(a)piren BaP	PM2,5
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	A	A	A/D2	A	A	A	C	C/C2

Klasa A - jeżeli stężenia substancji na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

klasa B - jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),

klasa C - jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe,

klasa D2 - stężenie ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego,

klasa C2 - stężenie PM_{2,5} przekraczają poziom docelowy.

Tabela 4 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
		dwutlenek siarki SO ₂	tlenki azotu NO _x	Ozon O ₃
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A/D2

Klasa A - poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania,

Klasa D2 - stężenie ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Na jakość powietrza na terenie gminy wpływają przede wszystkim lokalne źródła zanieczyszczeń pochodzące ze spalania paliw. Ciągłej poprawie ulega jakość powietrza pod względem zawartości siarki i tlenu węgla, co wynika z poprawiającej się jakości paliw stosowanych do ogrzewania budynków oraz stosowania nowych technologii. Wzrasta natomiast zawartość W powietrzu tlenków azotu, których głównym źródłem pochodzenia jest transport komunikacyjny - liczba samochodów na drogach wzrasta. Na ograniczenie tlenków azotu w powietrzu może wpłynąć: poprawa stanu technicznego pojazdów oraz dbanie o właściwy stan techniczny nawierzchni.

1.13. Flora i fauna

Gmina Rząśnik charakteryzuje się stosunkowo niską ingerencją człowieka w środowisko naturalne, co bezpośrednio wpływa na jego stan. Wynika to z niewielkiej ilości terenów zaimplementowanych i jednocześnie dość dużej powierzchni terenów otwartych. Rozległe tereny mokradeł, bagien i łąk, będąc siedliskiem cennych gatunków ptaków, stały się celem ochrony w ramach obszarów Natura 2000. Na terenach lasów największy udział ma sosna zwyczajna (*Pinus Sylvestris*) stanowiąca gatunek dominujący na 93,7% Nieznaczny udział mają także dąb i brzoza - dominujące łącznie 3,2% powierzchni lasów. Pozostałe gatunki dominują w obrębie pojedynczych wydzieleń Wśród najcenniejszych roślin na terenie nadleśnictw należy wymienić: lilie złotogłów, sasankę otwartą, wawrzynka wilcze łyko, konwalię majową, pierwiosnki, naparstnicę zwyczajną, storczyki, barwinka

pospolitego i widłaki. Świat zwierzęcy ssaków reprezentowany jest przez łosia, jelenia, sarnę, dziką, Daniela, zającą i lisa. Gatunkiem silnie zwiększających swoją liczebność jest bóbr. Gadam występującymi na terenach lasów są jaszczurka zwinka, padalec, żmija, zaskroniec, a płazami 1n_in. traszki, rzekotka i kumak nizinny. Ptaki reprezentowane są przez wiele gatunków rzadkich i zagrożonych, takich jak; bociana czarnego, błotniaki, kobuza, derkacza, dudka, kosa czy muchołówkę małą. Ptaki te oraz ich siedliska są przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. Ponadto na obszarze gminy występują inne chronione gatunki ptaków, nie będące przedmiotem ochrony w ramach obszarów Natura 2-000, ale wyszczególniona w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, wśród których można wyróżnić m.in. bociana białego, świergotka pełnego, lerkę oraz jarzębatkę. Obecność tych gatunków jest ściśle uwarunkowana występowaniem doliny rzecznej ze zróżnicowanymi strukturalnie wielowarstwowymi zadrzewieniami oraz charakterystycznym krajobrazem rolniczym.

1.14. Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze

A. Formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo położone na obszarze opracowania

Na obszarze opracowania występują wyłącznie obszary Natura 2000.

Obszar Natura 2000 - Dolina Dolnej Narwi (PLB140014)

Obszar leży na Nizinie Północnomazowieckiej pomiędzy Łomżą a Pułtuskim – długości nurtu rzeki wynosi ok 140 km, a szerokość doliny zmienia się w zakresie 1,5-7 km. Niemal na całym odcinku rzeka silnie meandruje. Brzegi rzeki są generalnie strome, szerokość nurtu wynosi 80-100 m, występują tu wypłyenia i łachy, liczne są starorzecza. W dolinie występują zadrzewienia wierzbowe i olchowe oraz niewielkie połacie borów sosnowych. Obszary leśne są poprzecinane terenami otwartymi, na których dominują pastwiska. Występuje tu co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasie, 19 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych, szczególnie w okresie lęgowym. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion, błotniak łąkowy, dubelt, kraska, krwawodziób, kulik wielki, kulon, łabędź krzykliwy, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sowa błotna, zimorodek. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego bataliona oraz stosunkowo duże koncentrację osiąga rybitwa białoskrzydła.

Obszar Natura 2000 - Bagno Pulwy (PLB140015)

Obszar położony między doliną Narwi a Puszcą Białą. Swym zasięgiem obejmuje rozległy, zmeliorowany w latach 60-tych XX w. kompleks łąk oraz miejscowo występujących mokradeł. Południową część obszaru zajmują rozległe i pozbawione niemalże drzew łąki kośne, leżące u podnóża wysokiej na kilkanaście metrów wysoczyznowej skarpy pradoliny Narwi, porośniętej lasami Puszczy Białej. Północna część Bagna Pulwy stanowi mozaika łąk, pól uprawnych, mokradeł, niewielkich kompleksów leśnych oraz terenów zabudowanych. Szata roślinna obszaru nie przedstawia wybitnych walorów przyrodniczych. Stanowią ją przede wszystkim wilgotne łąki ze związków *Calthion* i *Alopecurion*, z takimi gatunkami, jak wyczyniec łąkowy, kłosówka wełnista, wiechlina łąkowa, ostrożeń warzywny, firletka poszarpana, jaskier ostry czy rdest węzownik, często z dużym udziałem szuwarowej trawy - mozgi trzcinowatej. Bardziej podmokłe, rzadko koszone miejsca, jakich najwięcej jest między Grądami Polewnymi a Adamowem, są zajęte przez mozgę trzcinową, ale także szuwały wielkoturzycowe (*Magnocaricion*) i łąki ziołoroślowe (*Filipendulion*) bądź łąki zdominowane przez śmiółkę darniowego. Na piaszczystych wyniesieniach łąki przechodzą w murawy z nawiązaniami do zbiorowisk ciepłolubnych i odpornych na przesuszenia. W pobliżu zabudowań wsi, zwłaszcza w rejonie Wincentowa, Janowa i Grądów Polewnych, spore powierzchnie zajmują intensywnie użytkowane pastwiska (*Lolium-Cynosurion*) z takimi gatunkami jak życica trwała, koniczyna biała czy stokrotka pospolita. Osobliwą cechą Obszaru jest liczna populacja sarny. Z innych większych ssaków, charakterystycznych dla tego typu środowisk widoczna jest obecność dzika, zająca i lisa. Na uwagę zasługuje także występowanie bobra, którego działalność z jednej strony przywraca właściwe stosunki

wodne, z drugiej tworzone przez niego podtopienia terenu stanowią potencjalne zagrożenie dla lęgów kulika i derkacza oraz mogą wpływać na degradację łąk o wysokiej wartości obszaru świadczy bogactwo gatunkowe ptaków. Stwierdzono tu 93 gatunki, w tym 77 lęgowych. Najliczniej reprezentowaną grupą były gatunki związane podmokłymi lub wilgotnymi terenami otwartymi, takie jak: kulik wielki, rycyk, krwawodziób (gniazdowanie możliwe), bekas kszczyk, Czajka oraz derkacz. Ważnym elementem awifauny jest także dość liczna populacja dudków. Z innych gatunków warto wymienić m.in.: bociana białego, bąka, czaplę siwą, błotniaki - stawowego i łąkowego, kobuza, pustulkę, kropiatkę, wodnika, dzięcioły - zielonego i czarnego, świergotka polnego, srokosza i ortolana. Według danych Towarzystwa Przyrodniczego Bocian występują tu również: sowa błotna, wodniczka, bekasik samotnik. Niemniej jednak z uwagi na swoje położenie Obszar stanowi część korytarza ekologicznego łączącego m.in. obszary Omulwi i Płodownicy PLB140005 i Doliny Dolnej Narwi PLB140014 od północy oraz Puszczę Białą PLB140007 i Dolinę Dolnego Bugu PLB140001 od południa. W granicach obszaru stwierdzono występowanie 17 gatunków ptaków z Zał. I Dyrektywy Ptasiej. Obszar ma szczególne znaczenie jako ważne w Polsce lęgowisko kulika wielkiego *Numenius arquata* (8-12 p), derkacza *Crex crex* (100 -110 m) oraz szeregu innych gatunków związanych z ekstensywnie użytkowanymi łąkami i pastwiskami. Stanowi również miejsce gromadzenia się gatunków wędrownych takich jak: gęś białoczelna *Anser albifrons*, Czajka *Vanellus Vanellus* i siewka złota *Pluvialis apricaria*. A160 kulik wielki *Numenius arquata*.

Kulik wielki - występuje w obrębie całego obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015, z wyraźnym zagęszczeniem w jego centralnej części. Populacja gatunku liczy około 10 (8-12) par i od 2008 r. wydaje się być stosunkowo stabilna.

Derkacz *Crex crex* - jest przede wszystkim W południowo - zachodniej części obszaru. Populacja gatunku liczy około 110 odżywiających się samców i od 2008 r. jest przypuszczalnie stabilna lub nawet wykazuje niewielką tendencję wzrostową. W świetle wyników badań terenowych, miejscowa populacja gatunku stanowi poniżej 0,5% populacji krajowej. Należy jednak wskazać, iż warunek osiągnięcia odpowiedniego progu liczebności nie jest jedynym kryterium kwalifikującym do uznania czy utrzymania gatunku jako przedmiot ochrony. W przypadku każdego gatunku pozostającego w kręgu zainteresowania Wspólnoty Europejskiej rozważaniom podlega również kwestia znaczenia danego obszaru. W większości przypadków zakłada się, iż jeżeli liczebność populacji w obszarze nie przekracza 0,5% to należy przyjąć, iż populacja ta może się okazać nieznaczająca w obszarze. Populacja jest jednak znacząca, nawet nie osiągając progu 0,5% jeżeli (...) dany gatunek znajduje w obszarze siedliska znacząco lepsze od średniej krajowej, co może być wyrażone ponadstandardowymi parametrami populacji (np. szczególnie wysokie zagęszczenia). W przypadku omawianego obszaru, gdy zagęszczenie derkaczy na Bagnie Pulwy wynosi średnio ok. 3 samców na km² (w przeliczeniu na powierzchnię łąk), to w świetle zarówno danych regionalnych, jak i krajowych jest to wartość zdecydowanie ponadprzeciętna. Dlatego też, biorąc pod uwagę występującą w obszarze populację gatunku oraz jego zagęszczenie, nie ma wątpliwości, iż obszar Natura 2000 Bagno Pulwy stanowi jedną z ważniejszych ostoi w kraju. Obszar Natura 2000 stanowi rozległy, zwarty kompleks łąk. Znajdują się tu tereny podmokłe oraz półnaturalne, w większości wypadków późno koszone (czerwiec i później) łąki wilgotne, tworzące dogodne siedlisko dla gniazdowania i wyprowadzania lęgów dla derkacza. Wskazać jednak należy, iż Bagno Pulwy stanowi dobrze zagospodarowany kompleks łąki tym samym odgrywa znaczącą rolę jako źródło paszy dla bydła w skali ponadlokalnej. Niniejsze wpływa na występowanie presji nakierowanej na możliwe wczesny termin koszenia (nawet pod koniec maja), co może stanowić zagrożenie dla lęgów gatunku podlegającego ochronie.

Czajka *Vanellus vanellus* (populacja lęgowa) - odnotowano spadek liczebności gatunki, gdyż obszar nie stanowi dogodnego siedliska dla występowania lęgowej populacji czajki. Wędrowne ptaki wodno-błotne - Bagno Pulwy jest miejscem koncentracji wielu gatunków ptaków wodno-błotnych w o esie wiosennych przelotów, jednak kluczowe znaczenie dla osiągania progu 20 000 osobników mają 3 gatunki: - gęś białoczelna *Anser albifrons* (13 000 osobników), czajka *Vanellus Vanellus* (11 000 osobników), siewka złota *Pluvialis apricaria* (6000 osobników).

Obszar Natura 2000 - Puszcza Biała (PLB140007)

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB 140007 położony jest na terenie 5

powiatów: ostrowskiego, wyszkowskiego, pułtuskiego, ostrołęckiego i legionowskiego. Obszar stanowią głównie tereny leśne. Zajmują one większość terenu wysoczyzny i obejmują głównie drzewostany sosnowe rosnące na ubogich utworach glebowych. W mniejszym zakresie Puszcza Biała budowana jest przez liściaste gatunki drzew: dęba, olszę, brzozę. Tereny nieleśne funkcjonalnie związane są z dolinami niewielkich rzek, wzdłuż których rozwijało się rolnictwo. Tereny te obecnie zajęte są głównie przez łąki, role oraz tereny zabudowane. Brak jest tu większych miejscowości, dominuje raczej zabudowa wiejska. Ekosystemy leśne występujące w granicach obszaru są siedliskiem ptaków stanowiących przedmioty ochrony. Generalnie są to lasy iglaste, zdominowane przez sosnę. Ma to związek z występującymi tu siedliskami, w większości wytworzonymi na piaskach sandrowych "Sandru Puszczy Białej" obejmującego środkową i wschodnią część obszaru. Ubogie są również lasy w zachodniej części obszaru, porastające piaski i żwiry rzeczne położone już bezpośrednio nad Narwią. W części centralnej, mniej więcej od miejscowości Białeblota do krawędzi skarpy doliny Narwi siedliska są nieco żyzniejsze dzięki obecności gleb powstałych z utworów piaszczysto-gliniastych moreny dennej. Porastają je drzewostany liściaste, głównie dąbrowy ale również i drzewostany sosnowe z bogatym podszytem rosnące na potencjalnych siedliskach grądów. W dolinkach śródleśnych cieków, na glebach organicznych (torfowych i murszowych) występują lasy łęgowe i olsowe budowane przez olszę, brzozę i jesion. W obszarze stwierdzono 20 łęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Wśród 11 gatunków uznanych za przedmioty ochrony aż 9 jest umieszczonych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Do przedmiotów ochrony należą zarówno gatunki leśne (bocian czarny, kobuz, lelek, dzięcioł czarny) jak i zamieszkujące mozaikowy krajobraz rolniczy (błotniak łąkowy, dudek, gąsiorek, jarzębatka) oraz wilgotne łąki (derkacz) i piaszczyste pola oraz ugory (świergotek polny, lerka). W przypadku świergotka polnego obszar stanowi największą ostoję tego gatunku w Polsce, a w przypadku lerki i lerka jedną z największych (Wilk i inni 2010). Występują tu ponadto: Bocian czarny, Bocian biały, Trzmielojad, Bielik, Błotniak stawowy, Błotniak łąkowy, Orlik krzykliwy, jarząbek, Derkacz, Żuraw, Lelek, Zimorodek, Kraska, Dzięcioł czarny, Dzięcioł średni, świergotek polny, jarzębatka, Gąsiorek, Ortolan, Dudek, Siniak, Kszyk, Rycyk, Krwawodziób.

Obszary Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi (na północy gminy) i Puszcza Biała (na południu gminy) pokrywają się z przebiegiem korytarzy ekologicznych o znaczeniu regionalnym. Według regionalizacji geobotanicznej Matuszkiewicza Gmina leży na granicy czterech podokręgów należących do Okręgów Doliny Dolnej Narwi i Puszczy Białej:

- Dział Mazowiecko-Poleski
- Poddział Mazowiecki
- Kraina Północnomazowiecko-Kurpiowska
- Podkraina Kurpiowska
- Okręg Doliny Dolnej Narwi
- Podokręg:
 - Lubieski
 - Bagna Pulwy
- Okręg Puszczy Białej
- Podokręg:
 - Rząśnicki
 - Pniewski

Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej teren gminy jest optymalny dla zbiorowiska kontynentalnego boru mieszanego sosnowo- dębowego (*Quercus-Pinetum*), świetlistej dąbrowy subkontynentalnej (*Potentillo albae Quercetum typicum*), olsu porzeczkowego (*Carici elongateum*), grądu subkontynentalnego (*Tilio-Carintum*), oraz łęgu jesionowo-olszowego (*Fraxino alnetum*). Roślinność potencjalna oznacza „hipotetyczny stan roślinności, opisany fitosocjologicznymi jednostkami zbiorowisk roślinnych, jaki mógłby być osiągnięty na drodze

naturalnej sukcesji pierwotnej lub wtórnej, gdyby oddziaływania człowieka zostały wyeliminowane, a właściwa dla danego regionu roślinność mogła w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez

zróżnicowane siedliska" (Matuszkiewicz, 2008). Świat zwierzęcy poza terenami objętymi prawną ochroną nie różni się niczym od terenów sąsiednich. Popularne są tu jeże, krety, dziki, sarny czy jelenie.

B. Formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo położone poza obszarem opracowania

W sąsiedztwie obszaru opracowania nie występują formy ochrony przyrody.

1.15. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego

Na obszarze objętym opracowaniem oraz w bliskim sąsiedztwie (do 50m od granic obszaru opracowania) nie występują obiekty ujęte w rejestrze zabytków oraz obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

2. Istniejące zagrożenia środowiska przyrodniczego

2.1. Zanieczyszczenie atmosferyczne

W sąsiedztwie obszaru opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są: piece węglowe i ruch komunikacyjny. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji odczuwalna jest szczególnie w okresach grzewczych. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze.

Innym źródłem zanieczyszczeń jest ruch komunikacyjny odbywający się po sąsiedujących drogach gminnych i powiatowych. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego.

2.2. Hałas i vibracje

Stan środowiska ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem i wibracjami określa klimat akustyczny, rozumiany jako wynik różnych grup hałasu i wibracji. Hałasem nazywa się niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na ośrodek słuchu i inne zmysły oraz elementy organizmu człowieka. W przypadku wibracji drgania przenoszone są przez ciała stałe.

Na terenie opracowania główne zagrożenie stanowi hałas komunikacyjny pochodzący z przebiegających w sąsiedztwie dróg gminnych i powiatowych, a także hałas od elektrowni wiatrowych. Ponadto źródłem uciążliwości akustycznej w sąsiedztwie obszaru objętego mpzp pojawiające się sezonowo maszyny rolnicze.

Ruch kołowy jest bardzo uciążliwym źródłem hałasu w środowisku. Na poziom hałasu komunikacyjnego mają wpływ czynniki związane z warunkami ruchu, parametrami drogi, rodzajem pojazdów. Należy zaznaczyć, iż zagrożenie środowiska hałasem drogowym znacznie wzrasta, co spowodowane jest przede wszystkim wzrostem liczby pojazdów.

2.3. Odpady

Na obszarze opracowania oraz w jego sąsiedztwie wytwarzane są odpady wielkogabarytowe, pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych, odpady z pielęgnacji terenów zielonych, odpady z czyszczenia ulic i placów, oraz odpady niebezpieczne takie jak baterie i akumulatory, świetlówki i chemikalia.

Na obszarze opracowania występują liczne źródła odpadów komunalnych, w tym szczególnie obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej innych niż z pielęgnacji zieleni przydrożnej.

2.4. Pola elektromagnetyczne

Dla jakości środowiska istotne znaczenia mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci fal radiowych o częstotliwości 0,1– 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz umieszczone w środowisku naturalnym. Źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie opracowania są urządzenia do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz urządzenia radiokomunikacyjne. Na obszarze opracowania przebiegają linie elektroenergetyczne średniego napięcia, mogące stanowić zagrożenie dla ludności użytkującej obszar opracowania.

Przez obszar opracowania przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo ochrony środowiska.

2.5. Zagrożenie geologiczne

Na analizowanym obszarze nie występują obszary osuwisk oraz tereny zagrożone osuwaniem mas ziemnych wyznaczone w Systemie Ochrony Przeciwośuwiskowej.

2.6. Zagrożenia powodziowe

W gminie Rzęśnik wydziela się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (1%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Wszystkie te obszary zajmują ok. 1/3 pola powierzchni gminy. Obszary o najniższym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi sięgają niemal zurbanizowanej części miejscowości Rzęśnik. Obszary narażone na wystąpienie powodzi z prawdopodobieństwem wynoszącym raz na 10 lat natomiast sięgają średnio ok. 1 km na południe od rzeki Narwi.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska

Zagrożeniem środowiska może stać się polityka przestrzenna gminy zmierzająca do rozwijania mieszkalnictwa jednorodzinnego – jako głównej podstawy rozwoju ekonomicznego obszaru, a także rozwijanie produkcji rolniczej o kierunkach dostosowanych do specyfiki warunków lokalnych, działalności gospodarczej, produkcyjnej i usługowej – jako podstawy uzupełniającej rozwoju ekonomicznego.

Obiekty infrastruktury technicznej, w tym drogowej oraz komunalnej stanowią zagrożenie dla środowiska. Są one bowiem źródłem emisji zanieczyszczeń, źródłem powstawania odcieków i spływów powierzchniowych zawierających znaczne ilości niepożądanych w środowisku związków, a także odpowiadają za hałas. W celu ograniczania skutków możliwe jest stosowanie szpalerów roślinności wysokiej stanowiącej naturalną barierę chroniącą i absorbującą zanieczyszczenia, ograniczając ich rozprzestrzenianie się na tereny oddalone. Naturalne układy i zależności flory i fauny są odporniejsze na zmiany i degradację, dlatego też działaniem pożądanym jest ochrona środowiska naturalnego, która realizowana może być poprzez ochronę wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz kształtowanie ładu przestrzennego jako podstaw prawidłowego i efektywnego rozwoju wszystkich zakresów działalności. Działania te polegają na:

1. ochronie przyrodniczych wartości środowiska, w tym w szczególności korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość systemu przyrodniczego;

2. ochronie kulturowych wartości środowiska, w tym zasobów archeologicznych (stanowisk archeologicznych), przy jednoczesnym dążeniu do pełnej integracji historycznych i współczesnych struktur architektonicznych i urbanistycznych;
3. utrzymaniu dotychczas zachowanych walorów krajobrazu naturalnego i kulturowego.

Zidentyfikowane problemy ochrony środowiska w rejonie objętym opracowaniem, są przede wszystkim:

- **zła jakość powietrza atmosferycznego.**

W sąsiedztwie obszaru opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są przede wszystkim: piece węglowe, kotłownie węglowo-koksowe, komunikacja. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze. Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenia w pobliżu dróg. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego. W przyszłości w wyniku istnienia presji urbanizacyjnej należy spodziewać się zwiększenia zanieczyszczeń powstałych wskutek wcześniej zidentyfikowanych źródeł, jednakże obecnie problem dotyczy głównie obszarów, na których znajdują się wymienione powyżej źródła zanieczyszczeń oraz terenów do nich bezpośrednio przyległych.

- **uciążliwość oraz emisja zanieczyszczeń z elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej**

Obiekty infrastruktury technicznej, w tym drogowej oraz komunalnej stanowią zagrożenie dla środowiska. Są one, bowiem źródłem emisji zanieczyszczeń, źródłem powstawania odcieków i spływów powierzchniowych zawierających znaczne ilości niepożądanych w środowisku związków a także odpowiadają za hałas.

Naturalne układy i zależności flory i fauny są odporniejsze na zmiany i degradację, dlatego też działaniem pożądanym jest ochrona środowiska naturalnego, która realizowana może być poprzez ochronę wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz kształtowanie ładu przestrzennego, jako podstaw prawidłowego i efektywnego rozwoju wszystkich zakresów działalności.

4. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji

Odporność środowiska naturalnego na przekształcenie i jego zdolność do regeneracji zależy w znacznej mierze od jego charakterystyki oraz od poziomu dotychczasowego przeobrażenia. Środowisko przeobrażone w niewielkiej skali o prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów i dużej bioróżnorodności jest względnie odporne na umiarkowane negatywne oddziaływania np. zanieczyszczenia.

Najbardziej zagrożone degradacją tereny to najczęściej obszary narażone na silną presję człowieka wyrażającą się poprzez szereg różnorodnych działań przez niego podejmowanych. Należy do nich między innymi presja urbanizacyjna (na obszarach miast i ich najbliższego otoczenia) i niewłaściwe zabiegi agrotechniczne (na terenach użytkowanych rolniczo). W wyniku tego dochodzi do zanieczyszczeń wód (powierzchniowych i podziemnych), powietrza, gleb oraz do przekształceń naturalnej rzeźby terenu. Dodatkowo, w wyniku presji antropogenicznej nierzadko dochodzi do introdukowania lub zawlekania nowych gatunków roślin i zwierząt. Prowadzi to do zubożenia naturalnego potencjału przyrodniczego i w skrajnych przypadkach do całkowitych przekształceń ekosystemów. W takich warunkach zachowaniu ulegają jedynie rośliny i zwierzęta o najlepszych zdolnościach adaptacyjnych, które nie zawsze są pożądane z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju.

Na obszarze objętym opracowaniem degradacja następuje poprzez zanieczyszczenia komunikacyjne.

IV. Charakterystyka ustaleń miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego

1. Przeznaczenie terenów

W obszarze objętym ustaleniami przedmiotowego planu miejscowego znalazły się tereny o łącznej powierzchni ok. **55,2 ha**, z czego znaczną większość stanowią tereny rolne i leśne, które zmieniają swoją dotychczasową funkcję, na tereny zabudowy mieszkaniowej, letniskowej i usługowej.

W projekcie planu miejscowego ustalono liczne tereny o różnorodnej funkcji, które zostały wyznaczone na rysunku planu i oznaczone symbolem cyfrowo-literowym, w którym litery oznaczają przeznaczenie terenu a cyfry kolejny numer terenu. Tereny te posiadają przeznaczenie podstawowe oraz dopuszczalne.

Zgodnie z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazuje się podstawowe przeznaczenie terenów:

- **MN** – tereny mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **MN/ZZ** – tereny mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (**20.MN/ZZ2**),
 - przeznaczenie podstawowe: istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - istniejących budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - istniejące usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4
- **MN/ZZ** – tereny mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (**5.MN/ZZ, 14.MN/ZZ1, 14.MN/ZZ2, 16.MN/ZZ, 18.MN/ZZ, 20.MN/ZZ1**),
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **MNU** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej,

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - zabudowa usługowa;
- za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojść,
 - miejsc postojowych,
 - placów zabaw,
 - zieleni urządzonej.
- przeznaczenie uzupełniające:
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa usługowa;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojść,
 - miejsc postojowych,
 - placów zabaw,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - składy i magazyny,
 - drobna działalność produkcyjna,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **PU** – tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej,
 - przeznaczenie podstawowe:
 - zabudowa usługowa, w tym budynki administracyjne i biurowe,
 - obiekty produkcyjne, składy i magazyny;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojść,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej.
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - zieleń izolacyjna,
 - drogi wewnętrzne.
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **ML** –tereny zabudowy lotniskowej,
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa lotniskowa w postaci budynków rekreacji indywidualnej;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojść,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **KO** – tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja i gospodarowanie odpadami,
 - przeznaczenie podstawowe:
 - tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja, w tym oczyszczalnia

- ścieków,
 - tereny infrastruktury technicznej – gospodarowanie odpadami, w tym Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków administracyjnych i biurowych,
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **RM** – tereny zabudowy zagrodowej,
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa zagrodowa;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **RM/ZZ** – tereny zabudowy zagrodowej w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
 - przeznaczenie podstawowe: zabudowa zagrodowa;
 - za zgodną z przeznaczeniem podstawowym uznaje się lokalizację:
 - budynków gospodarczych, garażowych,
 - dojazdów i dojazdów,
 - miejsc postojowych,
 - zieleni urządzonej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - usługi nieuciążliwe,
 - drogi wewnętrzne,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4.
- **R** – tereny rolne,
 - przeznaczenie podstawowe: teren rolny;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - realizowane dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi:
 - drogi dojazdowe do pól,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,
 - zbiorniki wodne o powierzchni nie większej niż 1000m²,
 - budowle rolnicze,
 - pozostałe obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, drogi wewnętrzne, dojścia i dojazdy, których lokalizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntów klas I-III z produkcji,
 - realizacja zalesień, których lokalizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntów klas I-III z produkcji.
- **R** – tereny rolnicze w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
 - przeznaczenie podstawowe: teren rolny w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - realizowane dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi:
 - drogi dojazdowe do pól,
 - obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej,

- pozostałe obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, drogi wewnętrzne, dojścia i dojazdy, których lokalizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntów klas I-III z produkcji.
- **ZL** – tereny lasów,
 - przeznaczenie uzupełniające: obiekty i urządzeń infrastruktury technicznej, których realizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntu z produkcji leśnej;
 - zakaz lokalizacji budynków.
- **ZL/ZZ** – tereny lasów w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
 - przeznaczenie podstawowe: tereny lasów w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
 - przeznaczenie uzupełniające: obiekty i urządzeń infrastruktury technicznej, z wyłączeniem tych, o których mowa w §13 ust. 1 pkt 4, których realizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntu z produkcji leśnej;
 - zakaz lokalizacji budynków.
- **ZLP** – teren zalesienia,
 - przeznaczenie podstawowe: tereny zalesień;
 - przeznaczenie uzupełniające: obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, których realizacja nie powoduje konieczności wyłączenia gruntu z produkcji leśnej;
 - zakaz lokalizacji budynków.
- **KDZ** – tereny drogi publicznej klasy zbiorczej,
 - przeznaczenie podstawowe: droga publiczna klasy zbiorczej;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - zieleń urządzona,
 - urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
 - parkingi, miejsca postojowe;
 - zakaz lokalizacji budynków.
- **KDW** – tereny dróg wewnętrznych,
 - przeznaczenie podstawowe: droga wewnętrzna;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - zieleń urządzona,
 - urządzenia i sieci infrastruktury technicznej;
- **KDW/ZZ** – tereny dróg wewnętrznych w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią,
 - przeznaczenie podstawowe: droga wewnętrzna w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią;
 - przeznaczenie uzupełniające:
 - zieleń urządzona,
 - urządzenia i sieci infrastruktury technicznej;

Ponadto plan miejscowy przedstawia lokalizację infrastruktury komunikacyjnej, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, obiektów użyteczności publicznej; obiektów i obszarów objętych ochroną.

2. Warunki zagospodarowania, ustalenia z zakresu ochrony środowiska i kształtowania środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz w zakresie infrastruktury technicznej

Projekt planu miejscowego wskazuje dla wszystkich terenów szczegółowe zasady zagospodarowania oraz ograniczenia dla zabudowy wynikające z podstawowego przeznaczenia terenów oraz obowiązujących przepisów odrębnych.

W zakresie **zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego** oraz w zakresie **zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania** ustala:

- 1) obowiązek lokalizowania budynków zgodnie z oznaczonymi na rysunku planu nieprzekraczalnymi liniami zabudowy;
- 2) dla budynków istniejących:
 - a) znajdujących się częściowo między linią rozgraniczającą terenu a linią zabudowy, dopuszcza się ich:
 - rozbudowę wyłącznie w granicach obszaru wyznaczonego przez linie zabudowy,

- remont, przebudowę i nadbudowę,
- b) zlokalizowanych w całości poza liniami zabudowy lub których funkcja jest niezgodna z przeznaczeniem terenu ustalonym w planie, dopuszczenie:
 - remontu i przebudowy,
 - wykonywania innych robót budowlanych polegających na doprowadzeniu do zgodności z przepisami odrębnymi z zakresu budownictwa, bez prawa do rozbudowy,
- c) dopuszcza się zachowanie istniejącej wysokości, dla budynków wyższych niż określono w ustaleniach tekstu planu, w przypadku ich remontu, przebudowy lub rozbudowy,
- d) dopuszcza się zachowanie istniejącego układu połaci dachowych oraz geometrii dachu w przypadku remontu, przebudowy lub rozbudowy;
- 3) maksymalną wysokość obiektów budowlanych niebędących budynkami:
 - a) dla wiat i altan: 5 m,
 - b) dla pozostałych obiektów budowlanych 20 m, przy czym ustalenie to nie dotyczy obiektów budowlanych łączności publicznej realizowanych w oparciu o przepisy odrębne z tego zakresu,
 - c) dopuszcza się zachowanie istniejącej wysokości dla obiektów wyższych niż określono w lit. a i b, w przypadku ich remontu, przebudowy lub rozbudowy;
- 4) w zakresie nachylenia połaci dachowych i geometrii dachów: dachy symetryczne, dwuspadowe lub wielospadowe, o kącie nachylenia głównych połaci dachowych od 15° do 45° włącznie, z dopuszczeniem dachów jednospadowych o spadkach w granicach od 12° do 25° oraz dachów płaskich o spadkach w granicach od 2° do 12°;
- 5) położenie linii rozgraniczających i linii zabudowy w miejscach, które nie zostały zwymiarowane na rysunku planu, należy ustalić poprzez odczyt rysunku planu w oparciu o jego skalę;
- 6) możliwość zachowania istniejących wiatraków z zakazem ich rozbudowy, w tym zwiększenia ich wysokości oraz długości łopat.

W zakresie **zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym zasady kształtowania krajobrazu** ustala:

- 1) zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego, w szczególności inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, w tym komunikacji drogowej;
- 2) zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem:
 - a) terenów **PU, U, MNU**,
 - b) inwestycji celu publicznego, w szczególności inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, w tym komunikacji drogowej;
- 3) zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
- 4) ustala się zasady ochrony rowów melioracyjnych:
 - a) nakazuje się zachowanie przebiegu, ciągłości i drożności systemu rowów melioracyjnych, przebiegających przez obszar objęty planem miejscowym, z zastrzeżeniem lit. b,
 - b) dopuszcza się przebudowę, przekrycie, zmianę przebiegu rowów i rowów melioracyjnych na warunkach przepisów odrębnych,
 - c) nakazuje się zapewnienie dostępu do rowów melioracyjnych dla służb eksploatacyjnych;
- 5) dla rowów, z wyłączeniem rowów odwadniających drogi, nakazuje się zachowanie odległości linii ogrodzeń minimum 1,5 m od górnej krawędzi skarpy rowów;
- 6) obowiązek stosowania standardów akustycznych w zakresie ochrony przed hałasem, określonych przepisami odrębnymi:
 - a) dla terenów oznaczonych symbolem **MN** i **MN/ZZ** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej,
 - b) dla terenu oznaczonego symbolem **MNU** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - c) dla terenów oznaczonych symbolem **RM** i **RM/ZZ** jak dla terenów zabudowy zagrodowej,
 - d) dla terenów oznaczonych symbolem **ML** jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- 7) dla obszaru położonego w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 221 „Dolina

Kopalna Wyszaków” ustala się ochronę zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie **zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz minimalnej liczby miejsc do parkowania i sposobu ich realizacji** ustala:

- 1) powiązanie obszaru objętego ustaleniami planu z układem zewnętrznym oraz obsługę komunikacyjną tych obszarów:
 - a) dla obszaru nr 1 poprzez drogę wewnętrzną w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (**1.KDW/ZZ**),
 - b) dla obszaru nr 2 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr **440322W**, położoną poza obszarem objętym planem,
 - c) dla obszaru nr 3 poprzez drogę wewnętrzną (**3.KDW**),
 - d) dla obszaru nr 4 poprzez drogę wewnętrzną położoną na działce nr ewid. 694 od strony południowej obszaru, poza obszarem objętym planem,
 - e) dla obszaru nr 5 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr **440307W** (ul. Promowa),
 - f) dla obszaru nr 6 poprzez drogę wewnętrzną (ul. Sosnowa), położoną poza obszarem objętym planem,
 - g) dla obszaru nr 7 poprzez drogę wewnętrzną **3.KDW** (ul. Akacyjowa),
 - h) dla obszaru nr 8 poprzez drogi wewnętrzne **8.KDW1**, **8.KDW2** (ul. Wrzosowa), **8.KDW3** (ul. Słoneczna), a także poprzez drogę wewnętrzną położoną poza obszarem objętym planem (ul. Akacyjowa),
 - i) dla obszaru nr 9 poprzez drogę wewnętrzną **9.KDW**,
 - j) dla obszaru nr 10 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej nr **2648W**, położoną poza obszarem objętym planem,
 - k) dla obszaru nr 11 poprzez drogę wewnętrzną **11.KDW**,
 - l) dla obszaru nr 12 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej nr **2648W**, położoną poza obszarem objętym planem,
 - m) dla obszaru nr 13 poprzez drogę wewnętrzną (**13.KDW**), a także drogę wewnętrzną w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (**13.KDW/ZZ**),
 - n) dla obszaru nr 14 poprzez drogę wewnętrzną (ul. Kwiatowa) położoną poza obszarem objętym planem,
 - o) dla obszaru nr 15 poprzez drogę wewnętrzną (**15.KDW**) oraz drogę publiczną klasy lokalnej nr 440313W położoną poza obszarem objętym planem,
 - p) dla obszaru nr 16 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr 440311W położoną poza obszarem objętym planem,
 - q) dla obszaru nr 17 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr 440313W położoną poza obszarem objętym planem,
 - r) dla obszaru nr 18 poprzez drogi wewnętrzne położone na działkach nr ewid. 224 od strony południowej obszaru i nr ewid. 361 od strony wschodniej obszaru, poza obszarem objętym planem,
 - s) dla obszaru nr 19 poprzez drogi wewnętrzne położone na działkach nr ewid. 192 od strony północnej obszaru i nr ewid. 70 od strony wschodniej obszaru, poza obszarem objętym planem,
 - t) dla obszaru nr 20 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr 440323W położoną poza obszarem objętym planem,
 - u) dla obszaru nr 21 poprzez drogę klasy zbiorczej nr 4407W położoną poza obszarem objętym planem,
 - v) dla obszaru nr 22 poprzez drogę publiczną klasy lokalnej nr 440323W położoną poza obszarem objętym planem, a także poprzez drogi wewnętrzne położone na działkach nr ewid. 61 od strony południowej obszaru i nr ewid. 28/2 od strony wschodniej obszaru, poza obszarem objętym planem,
 - w) dla obszaru nr 23 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej nr 4407W położoną poza obszarem objętym planem,
 - x) dla obszaru nr 24 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej nr 4407W położoną poza obszarem objętym planem,
 - y) dla obszaru nr 25 poprzez drogę publiczną nr 44329W położoną poza obszarem objętym planem,
 - z) dla obszaru nr 26 poprzez drogę wewnętrzną położoną na działce nr ewid. 78 od strony wschodniej obszaru, położoną poza obszarem objętym planem.
 - aa) dla obszaru nr 27 poprzez drogę gminną przylegającą do obszaru od strony południowo-wschodniej,
 - bb) dla obszaru nr 28 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej nr 4410W położoną poza

- obszarem objętym planem,
- cc) dla obszaru nr 29 poprzez drogę publiczną klasy zbiorczej **29.KDZ** oraz drogę wewnętrzną **29.KDW**,
- dd) drogi wewnętrzne nie wskazane na rysunku planu (istniejące i projektowane), zgodnie z zasadami określonymi w pkt. 2,
- ee) dojeżdża i dojazdy niewskazane na rysunku planu;
- 2) zachowuje się istniejące drogi wewnętrzne, drogi polne i dojazdy do działek niewyznaczone na rysunku planu liniami rozgraniczającymi, wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi;
- 3) możliwość tworzenia dróg wewnętrznych przy spełnieniu warunku, iż szerokość drogi nie może być mniejsza niż 6 m;
- 4) obowiązek włączenia drogi do istniejącego układu dróg publicznych, a w przypadku, gdy z uwagi na istniejące uwarunkowania włączenie obustronne do istniejącego układu dróg publicznych nie jest możliwe oraz droga miałaby obsługiwać więcej niż 4 działki budowlane obowiązek zakończenia drogi placem do zawracania o minimalnych wymiarach 12,5 m na 12,5 m;
- 5) obowiązek zapewnienia miejsc postojowych dotyczących budynków, przy uwzględnieniu następujących minimalnych wskaźników:
 - a) dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych – min. 2 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny,
 - b) dla budynków rekreacji indywidualnej – min. 1 stanowisko postojowe dla każdego budynku rekreacji indywidualnej,
 - c) dla obiektów usługowych – min. 1 stanowisko postojowe na 30 m² powierzchni użytkowej,
 - d) dla zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów – min. 1 miejsce na 4 zatrudnionych,
 - e) dla obiektów, o których mowa w lit. b, c i d w przypadku wyznaczenia miejsc postojowych w liczbie większej niż 15, co najmniej 4%, lecz nie mniej niż jedno z tych miejsc, przeznacza się dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową.

W zakresie **zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej** ustala się:

- 1) zaopatrzenie terenów przeznaczonych w planie na cele zabudowy, w sieci infrastruktury technicznej poprzez istniejące, rozbudowywane oraz nowe zbiorowe systemy uzbrojenia:
 - a) sieć wodociagową z systemem przeciwpożarowym,
 - b) sieć kanalizacji sanitarnej,
 - c) sieć kanalizacji deszczowej,
 - d) sieć gazową,
 - e) sieci elektroenergetyczne,
 - f) sieci ciepłownicze,
 - g) sieci telekomunikacyjne;
- 2) zachowanie i użytkowanie istniejących obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, a także ich remont, przebudowę i rozbudowę;
- 3) dopuszczenie lokalizowania sieci infrastruktury technicznej oraz urządzeń z nimi związanych w liniach rozgraniczających dróg, a także na pozostałych terenach, o ile lokalizacja ta zgodna jest z ustaleniami szczegółowymi planu oraz z przepisami odrębnymi;
- 4) dopuszczenie lokalizowania sieci infrastruktury technicznej, o którym mowa w pkt 3, nie dotyczy napowietrznych sieci elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć, magistrali wodociagowych (tj. o średnicy większej niż 2500 mm), rurociągów naftowych o średnicy większej niż 800mm, oczyszczalni ścieków (z wyłączeniem oczyszczalni przydomowych i przyzakładowych) oraz składowisk odpadów;
2. W zakresie **zaopatrzenia w wodę** ustala się:
 - 1) zaopatrzenie w wodę z sieci wodociagowej;
 - 2) dopuszcza się zaopatrzenia ze studni indywidualnych, z wyłączeniem terenów zlokalizowanych w strefach ochrony sanitarnej cmentarza, oznaczonych na rysunku planu oraz pod warunkiem uwzględnienia pozostałych warunków określonych w przepisach odrębnych;
 - 3) budowę, rozbudowę, przebudowę sieci wodociagowej zgodnie z przepisami odrębnymi, z uwzględnieniem wymogów dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę;
 - 4) minimalna średnica przewodów sieci wodociagowej: Ø60 mm.
3. W zakresie **odprowadzania ścieków** ustala się:
 - 1) odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- 2) dopuszcza się odprowadzanie ścieków do bezodpływowych zbiorników do gromadzenia nieczystości lub do indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- 3) dopuszczenie lokalizacji indywidualnych systemów oczyszczania ścieków nie dotyczy obszaru położonego w granicach aglomeracji Rząśnik, oznaczonej na rysunku planu;
- 4) minimalną średnicę przewodów sieci kanalizacji sanitarnej: grawitacyjnej – Ø150 mm, ciśnieniowej – Ø50 mm.
4. W zakresie **odprowadzania wód opadowych i/lub roztopowych** ustala się:
 - 1) z terenu powierzchniowo z możliwością odprowadzania do sieci kanalizacji deszczowej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 2) zakaz odprowadzania wód opadowych do sieci kanalizacji sanitarnej;
 - 3) dopuszczenie retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz odprowadzania ich do wód i do gruntu, na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
 - 4) dopuszczenie wykorzystywania wód opadowych i roztopowych na cele gospodarcze i przeciwpożarowe;
 - 5) minimalną średnicę przewodów sieci kanalizacji deszczowej – Ø150 mm.
5. W zakresie **zaopatrzenia w gaz** ustala się:
 - 1) zasilanie z projektowanej sieci gazowej;
 - 2) do czasu realizacji sieci gazowej zaopatrzenie w oparciu o indywidualne rozwiązania, w szczególności butli i zbiorników na gaz płynny;
 - 3) budowę sieci zgodnie z warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe;
 - 4) minimalną średnicę przewodów sieci gazowej – Ø32 mm.
6. W zakresie **zaopatrzenia w energię elektryczną** ustala się:
 - 1) zasilanie z istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych napowietrznych i kablowych średniego i niskiego napięcia;
 - 2) rozbudowę, przebudowę, budowę nowych sieci oraz budowę urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 3) dopuszcza się wykorzystanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem nowych elektrowni wiatrowych.
7. W zakresie **zaopatrzenia w ciepło** ustala się:
 - 1) zaopatrzenie w ciepło ze źródeł indywidualnych z zachowaniem wymogów ochrony środowiska określonych w przepisach odrębnych;
 - 2) dopuszcza się zaopatrzenie w ciepło z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem nowych elektrowni wiatrowych.
8. W zakresie **telekomunikacji** ustala się:
 - 1) obsługę w oparciu o istniejącą sieć telekomunikacyjną z możliwością jej rozbudowy i modernizacji z zachowaniem warunków określonych w przepisach odrębnych;
 - 2) możliwość lokalizowania przedsięwzięć z zakresu łączności publicznej.
9. W zakresie **gospodarki odpadami** ustala się gromadzenie i selekcję odpadów na posesjach w urządzeniach przystosowanych do ich gromadzenia zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie.

Biorąc pod uwagę walory środowiska przyrodniczego na obszarze objętym ustaleniami planu miejscowego, uznaje się powyższe zapisy za wystarczające dla jego ochrony.

V. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu miejscowego

W przypadku braku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obowiązywać będzie obecny plan miejscowy, który nie odpowiada potrzebom mieszkańców i interesu publicznego i uniemożliwi powstanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej.

VI. Zagrożenia środowiska naturalnego wynikające z ustaleń planu miejscowego

1. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenie powietrza jest jednym z głównych czynników zagrożenia klimatu i degradacji środowiska przyrodniczego. Zanieczyszczenia wprowadzone do atmosfery podlegają wpływom warunków meteorologicznych zarówno w zakresie rozprzestrzeniania się, jak i ich transformacji. Tak więc emisja zanieczyszczeń zależy od topografii, zagospodarowania terenu, lokalizacji źródeł emisji oraz warunków meteorologicznych. Skład powietrza ma istotny wpływ na biosferę, a emitowane do niego zanieczyszczenia gazowe i pyłowe stanowią istotne zagrożenie dla wielu elementów środowiska m.in. wód, gleb oraz świata roślinnego i zwierzęcego. Do czynników decydujących o jakości powietrza zalicza się: przestrzenny i czasowy rozkład zanieczyszczeń powstających w efekcie działalności człowieka oraz warunki wymiany powietrza.

Przedmiotowy plan miejscowy zakłada m.in. przeznaczenie części terenów rolniczych na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, Projekt planu zakłada również wprowadzenie nowych terenów zabudowy letniskowej.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego na obszarze opracowania wzrośnie liczba punktowych zanieczyszczeń atmosferycznych w postaci budynków mieszkalnych i letniskowych. Ponadto w wyniku realizacji ustaleń planu miejscowego należy spodziewać się intensyfikacji ruchu kołowego na istniejących, na obszarze miasta, szlakach komunikacyjnych. Zjawiska te przyczyniają się do większej emisji gazów i pyłów z sektora bytowo-gospodarczego oraz komunikacyjnego.

Nie przewiduje się jednak aby ustalenia projektu planu miejscowego wpłynęły w sposób znaczący na stan powietrza analizowanego obszaru ze względu na charakter tych ustaleń oraz ich zasięg przestrzenny.

W trakcie realizacji ustaleń planu miejscowego tj. budowy wystąpią uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza wywołane przez transport materiałów sypkich i pylistych oraz urobku ziemnego a także związane z eksploatacją pojazdów związanych z pracami przygotowawczymi i montażowymi. Emisja ta będzie miała charakter czasowy, a zasięg jej oddziaływania ograniczy się do najbliższego otoczenia prowadzonych prac (+/- 100 m w zależności od przyjętego sposobu realizacji).

2. Hałas i vibracje

Hałas stanowi jeden z elementów zanieczyszczenia środowiska, który w ostatnich latach przybiera na znaczeniu (zwłaszcza w obliczu nasilającego się ruchu samochodowego).

Jako źródła uciążliwości akustycznej na obszarze opracowania wyróżnia się hałas komunikacyjny, istniejące zakłady przemysłowe, obiekty usługowe oraz pojawiające się sezonowo maszyny rolnicze, elektrownie wiatrowe.

W wyniku realizacji ustaleń planu miejscowego ulegnie powiększeniu powierzchnia obszarów przeznaczonych pod zabudowę kosztem terenów naturalnych w stosunku do obowiązującego planu miejscowego. Przewiduje się również wzrost natężenia ruchu samochodowego w sąsiedztwie analizowanego obszaru. Ustalenia te wpłyną na pogorszenie klimatu akustycznego na tym terenie. Nie przewiduje się jednak, iż uciążliwości te będą miały duży wpływ na warunki życia.

Dodatkowo w trakcie realizacji ustaleń planu miejscowego tj. budowy wystąpią uciążliwości akustyczne związane z pracą maszyn budowlanych. Uciążliwości te będą miały charakter czasowy, a zasięg ich oddziaływania ograniczy się do najbliższego otoczenia prowadzonych prac (+/-100 m).

Ponadto w planie miejscowym wskazuje się istniejące elektrownie wiatrowe zlokalizowane w Wólce Folwark na działkach ewidencyjnych nr 14, 15, 16 wraz z granicami izofony 45dB wokół istniejących elektrowni wiatrowych (100dB), zrealizowane na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę nr 7351 387/10 z dnia 9 czerwca 2010 r., która określa izofonę dla zabudowy mieszkaniowej 40dB, a dla zabudowy siedliskowej 45dB wynoszącą 100 m od środka elektrowni wiatrowych, zgodnie z „Opisem przedsięwzięcia” dołączonym do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia nr KR/OŚ/7624/1-3/09 z dnia 3 listopada 2009 r. W związku z zakazem ich

rozbudowy, w tym zwiększenia ich wysokości oraz długości łopat, a także w związku z wyznaczeniem linii zabudowy na terenie 27.MN1 w oparciu o przebieg granicy izofony 45dB wokół istniejących elektrowni wiatrowych (100dB), uniemożliwiającej realizację zabudowy w miejscach przekroczenia, należy uznać, że nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko i mieszkańców.

3. Odpady

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, struktura oraz skład są uzależnione od poziomu rozwoju gospodarczego, zamożności społeczeństwa, ich sposobu życia, gospodarowania zasobami, subiektywnych cech charakteru mieszkańców oraz poziomu konsumpcjonizmu. Głównym ogniskiem wytwarzania odpadów komunalnych na badanym obszarze są tereny mieszkalne i zagrodowe, a także tartak.

W wyniku realizacji ustaleń planu miejscowego istnieje zagrożenie związane ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów stałych zaliczonych do typu komunalnego. Może to być skutkiem wzrostu liczby użytkowników terenu poprzez umożliwienie intensyfikacji zabudowy oraz wprowadzenie nowych terenów budowlanych.

4. Ścieki

Ścieki są jednym z podstawowych zagrożeń dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. W związku ze zmianami wielkości terenów przeznaczonych pod zabudowę w projekcie planu miejscowego, na analizowanym obszarze wzrośnie ilość produkowanych ścieków. Jednakże nie przyczyni się to do pogorszenia jakości wód występujących na nim z uwagi na brak odprowadzania oczyszczonych ścieków do wód znajdujących się na analizowanym obszarze. Zagrożenie może stanowić nielegalne oprowadzanie ścieków do niewielkich cieków występujących na obszarze opracowania lub nieszczelne zbiorniki na nieczystości ciekłe stosowane do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej.

5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego. Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego na analizowanym obszarze są urządzenia i linie elektroenergetyczne średniego napięcia.

Realizacja zabudowy może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia emisji pól elektromagnetycznych pochodzących z istniejących i projektowanych sieci energetycznych.

6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Za poważną awarię uznaje się zdarzenie powstałe w czasie procesu transportowego, przemysłowego i magazynowego, które powoduje emisję zanieczyszczeń wskutek eksplozji, pożaru lub wycieku substancji niebezpiecznych.

Z ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wynika ryzyko wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

VII. Przewidywane oddziaływanie ustaleń planu na obszary chronione oraz na środowisko

1. Oddziaływanie na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

1.1. Formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze opracowania

W przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu wskazuje się obszarowe formy ochrony przyrody położone w obszarze objętego planem. Zaliczają się do nich:

- *Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014*
- *Obszar Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007*
- *Obszar Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015*

W obszarze *Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014* zgodnie z:

- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014, zmienionym
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 10 lutego 2015r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014, a także
- Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi

Obowiązuje plan zadań ochronnych.

Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014.		
Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	A036 Łabędź niemy Cygnus olor	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 60 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki (w tym przemywanie starorzeczy)
2.	A043 Gęgawa Anser anser	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 25 par.
3.	A051 Krakwa Anas strepera	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par.
4.	A052 Cyraneczka Anas crecca	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par.
5.	A055 Cyrank	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 80 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
6.	A056 Płaskonos Anas clypeata	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 20 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
7.	A067 Gągoł Bucephala clangula	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par.
8.	A070 Nurogęs Mergus merganser	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par.
9.	A081 Błotniak stawowy Circus aeruginosus	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 10 par.
10.	A409 Cietrzew Tetrao tetrrix	Nie zidentyfikowano celów działań ochronnych ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.
11.	A119 Kropiatka Porzana porzana	Utrzymanie gatunku jako lęgowego. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
12.	A122 Derkacz Crex crex	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 150 samców
13.	A127 Żuraw Grus grus	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 70 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
14.	A133 Kulon Burhinus oedicnemus	Utrzymanie potencjalnych siedlisk kulona w obszarze (piaszczyste pastwiska). Objęcie ochroną stanowiska sąsiadującego z Doliną Dolnej Narwi.
15.	A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 20 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej.
16.	A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 5 par. Objęcie ochroną całej populacji związanej z Doliną Dolnej Narwi.
17.	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja lęgowa)	Utrzymanie siedlisk lęgowych w rejonie Łomży i Czarnocina na powierzchni minimum 500 hektarów.
18.	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja migrująca)	Utrzymanie odpowiednich siedlisk (otwarte i użytkowane łąki i pastwiska zalewowe) w rejonie Pułtuska, Gostkowa, Str. Sielca, Sielunia, Osetna, Łomży, Jednaczewa i Czarnocina na łącznej powierzchni minimum 2800 hektarów.
19.	A153 Kszyk Gallinago gallinago	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 140 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
20.	A154 Dubelt Gallinago media	Przeprowadzenie pełnego rozpoznania zasobów gatunku i zachowanie ich w dobrym stanie
21.	A156 Rzyk Limosa limosa	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 60 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
22.	A160 Kulik wielki Numenius arquata	Nie zidentyfikowano celów działań ochronnych ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

23.	A162 Krwawodziób Tringa totanus	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 80 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki. Objęcie ochroną całej populacji związanej z Doliną Dolnej Narwi.
24.	A168 Brodziec piskliwy Actitis hypoleucos	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 50 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej.
25.	A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo	Utrzymanie gatunku jako lęgowej w obszarze. Objęcie ochroną całej populacji związanej z Doliną Dolnej Narwi. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej.
26.	A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons	Przywrócenie populacji lęgowej do poziomu minimum 15 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego transport i odkładanie utworów piaszczystych, rozwój odsypów, co wymaga również erozji bocznej. Objęcie ochroną całej populacji związanej z Doliną Dolnej Narwi.
27.	A197 Rybitwa czarna Chlidonias niger	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 170 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki, w tym przemywanie starorzeczy.
28.	A198 Rybitwa białoskrzydła Chlidonias leucopterus	Utrzymanie siedlisk lęgowych gatunku (zalewane łąki i turzycowiska w rejonie Łomży i Czarnocina). Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego naturalne wezbrania i okresowe wylewy rzeki.
29.	A229 Zimorodek Alcedo atthis	Utrzymanie populacji lęgowej na średnim poziomie minimum 25 par. Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego istnienie erozji bocznej (tworzenie skarp).
30.	A231 Kraska Coracias garrulus	Przeprowadzenie pełnego rozpoznania zasobów gatunku i zachowanie ich w dobrym stanie
31.	A232 Dudek Upupa epops	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 70 par,
32.	A249 Brzegówka Riparia riparia	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 2700 par (zajętych nor). Zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego, zapewniającego istnienie erozji bocznej (tworzenie skarp).
33.	A371 Dziwonia Carpodacus erythrinus	Utrzymanie populacji lęgowej na poziomie minimum 80 par.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000.

Lp.	Przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	A036 Łąbędz niemy	-	E01.04 Inne typy zabudowy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji. Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej i zmian w strukturze siedlisk (np. nadmiernej eutrofizacji) oraz spadku przejrzystości wody.

2.	A043 Gęgawa	-	E01.04 Inne typy zabudowy A02 Zmiana sposobu uprawy A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia F02.03 Wędkarstwo K03.04 Drapieżnictwo F03.01 Polowanie D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (np. zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty żerowisk. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych pastwisk i łąk, stanowiących żerowiska gęsi. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku zabijania, zranienia oraz połykania śrucin ołowianych. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno- błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów.
3.	A051 Krakwa	-	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo E01.04 Inne typy zabudowy F03.01 Polowanie G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne K03.04 Drapieżnictwo	Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Zbyt wczesny jesienny termin rozpoczynania polowań na kaczki może skutkować płoszeniem samic wodzących jeszcze młode z późnych lęgów. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno- błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego
4.	A052 Cyraneczka	-	G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo G.01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy	Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Wykonywanie lotów nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno- błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku zabijania, zranienia oraz połykania śrucin

			F03.01 Polowanie K03.04 Drapieżnictwo	ołowianych. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego
5.	A055 Cyranka	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieżnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewania G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk w pobliżu starorzeczy, stanowiących siedliska lęgowe. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokożenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych.
6.	A056 Płaskonos	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia K03.04 Drapieżnictwo	F03.01 Polowanie E01.04 Inne typy zabudowy J02.04.02 Brak zalewani a D02.01.0 1 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze D01.02 Drogi, autostrady	Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk w pobliżu starorzeczy, stanowiących siedliska lęgowe. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Polowania na tym terenie mogą prowadzić do płoszenia ptaków oraz wzrostu śmiertelności w wyniku połykania śrucin ołowianych oraz pomyłkowych odstrzałów. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokożenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych.

7.	A067 Gągoł	-	F02.03 Wędkarstwo B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G01.01 Żeglarsstwo	Intensywna penetracja brzegów rzeki może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych Wyręb starych drzewostanów oraz pojedynczych drzew dziuplastych (żywych lub martwych) prowadzi do utraty siedlisk gniazdowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej oraz spadku przejrzystości wody. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno- błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Nadmierna presja łodzi motorowych oraz kajaków (płoszenie, niepokoienie) może lokalnie przyczynić się do spadku sukcesu lęgowego lub porzucenia lęgów.
8.	A070 Nurogęś	-	F02.03 Wędkarstwo B02.02 Wycinka lasu E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne H01 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych G01.01 Żeglarsstwo	Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Wyręb starych drzewostanów oraz pojedynczych drzew dziuplastych (żywych lub martwych) prowadzi do utraty siedlisk gniazdowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów balonami, motolotniami itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno- błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Zanieczyszczenie wód prowadzi do zubożenia bazy pokarmowej oraz spadku przejrzystości wody Nadmierna presja łodzi motorowych oraz kajaków (płoszenie, niepokoienie) może lokalnie przyczynić się do spadku sukcesu lęgowego lub porzucenia lęgów
9.	A081 Błotniak stawowy	-	E01.04 Inne typy zabudowy F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk, stanowiących żerowiska. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno- błotnych, może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokoienia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk.
10.	A409 Cietrzew	Do weryfikacji w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych		
11.	A119 Kropiatka	-	J02.04.02 Brak zalewani a A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy	Zmiany reżimu hydrologicznego skracają częstość i długość zalewów wpływając na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk stanowiących siedliska lęgowe. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (np. zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty siedlisk.

12.	A122 Derkacz	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D01.02 Drogi, autostrady	Nadmierne odwodnienie terenu rowami melioracyjnymi skutkuje spadkiem jakości siedliska lęgowego. Wczesny termin koszenia, a także jego sposób (do środka) i bardzo niska wysokość zagrażają lęgom. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk stanowiących siedliska lęgowe. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (np. zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty żerowisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk.
13.	A127 Żuraw	-	J02.04.02 Brak zalewania E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo,	Zmiany reżimu hydrologicznego skracają częstość i długość zalewów wpływając na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk.
14.	A133 Kulon	E01.04 Inne typy zabudowy G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	G01.03 Pojazdy zmotoryzowane K03.04 Drapieżnictwo G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do niszczenia siedlisk, zwiększenia antropopresji i obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiewem sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Przejazdy samochodów terenowych, quadów i motocykli w sezonie lęgowym prowadzą do płoszenia ptaków, zwiększając ryzyko porzucenia lub zniszczenia lęgów. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych i żerowisk.
15.	A136 Sieweczka rzeczna	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru	Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody), zwłaszcza w dni wolne od pracy prowadzi do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych (piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno-

				blotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Wydobycie piasku i żwiru na terenach lęgowych w czasie sezonu lęgowego grozi zniszczeniem lub porzuceniem lęgów.
16.	A137 Sieweczka obrożna	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo E01.04 Inne typy zabudowy B01 Zalesianie terenów otwartych C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru	Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody), zwłaszcza w dni wolne od pracy prowadzi do niepokożenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgowiskami ptaków wodno-blotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Wydobycie piasku i żwiru na terenach lęgowych w czasie sezonu lęgowego grozi zniszczeniem lub porzuceniem lęgów
17.	A151 Batalion (populacja lęgowa)	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokożenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzące do zarastania otwartych łąk i pastwisk, stanowiących siedliska gatunku. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgowiskami ptaków wodno-blotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych oraz płoszenia ptaków
18.	A151 Batalion (populacja migrująca)	-	J02.04.02 Brak zalewania A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A02 Zmiana sposobu uprawy D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo,	Zmiany reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzą do zarastania otwartych łąk i pastwisk stanowiących żerowiska. Zmiana sposobu użytkowania łąk i pastwisk (np. zamiana na grunty orne lub zalesianie) prowadzi do fragmentacji i utraty żerowisk. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących może prowadzić do płoszenia i ograniczenia dostępności siedlisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni żerowisk oraz płoszenia ptaków.

			baloniarstwo D01.02 Drogi, autostrady	
19.	A153 Kszyk	-	E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, parolotnictwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne J02.04.02 Brak zalewania	Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Zmiany reżimu hydrologicznego skracające częstotliwość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych.
20.	A154 Dubelt	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze	K03.04 Drapieżnictwo B01 Zalesianie terenów otwartych E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych pastwisk stanowiących siedliska lęgowe i tokowiska. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zalesianie pastwisk może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk.
21.	A156 Rycyk	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, parolotnictwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzące do zarastania otwartych pastwisk i łąk stanowiących siedliska. Zbyt wczesny termin I pokosu (przed 15 czerwca) oraz jego sposób (do środka) prowadzi do redukcji sukcesu lęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Nadmierne odwodnienie terenu rowami melioracyjnymi skutkuje spadkiem jakości siedliska lęgowego. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni żerowisk oraz płoszenia ptaków.
22.	A160 Kulik wielki	Do weryfikacji w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych		

23.	A162 Krwawodziób	K03.04 Drapieżnictwo A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne E01.04 Inne typy zabudowy D01.02 Drogi, autostrady	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt prowadzi do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zmiany w użytkowaniu trwałych użytków zielonych prowadzące do zarastania otwartych pastwisk i łąk stanowiących siedliska. Zbyt wczesny termin I pokosu (przed 15 czerwca) oraz jego sposób (do środka) prowadzi do redukcji sukcesu lęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Napowietrzne linie energetyczne zlokalizowane w dolinach rzecznych stwarzają ryzyko kolizji z ptakami o szybkim locie. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Nadmierne odwodnienie terenu rowami melioracyjnymi skutkuje spadkiem jakości siedliska lęgowego. Budowa drogi ekspresowej „Via Baltica” może doprowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni żerowisk oraz płoszenia ptaków.
24.	A168 Brodziec piskliwy	-	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy K03.04 Drapieżnictwo G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo G01.01 Żeglarsstwo	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych i żerowisk (np. piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgówiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Intensyfikacja (w sezonie lęgowym) żeglugi motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu lęgowego i liczebności populacji.

25.	A193 Rybitwa rzeczna	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem potencjalnych siedlisk lęgowych (np. piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych.
26.	A195 Rybitwa białoczelna	K03.04 Drapieżnictwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze F02.03 Wędkarstwo K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie E01.04 Inne typy zabudowy G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo B01 Zalesianie terenów otwartych	Presja lisa, jenota, norki amerykańskiej oraz wrony zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Intensywna penetracja (piesi, samochody) zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Intensywna penetracja brzegów zbiorników wodnych przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Zarastanie krzewiastymi wierzbami, osiką oraz samosiejkami sosny prowadzi do negatywnych zmian w siedlisku, które staje się nieodpowiednie dla gatunku. Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem potencjalnych siedlisk lęgowych (np. piaszczystych odsypów wewnątrz zakoli rzeki). Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgowiskami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Zalesianie mało produktywnych terenów piaszczystych może prowadzić do fragmentacji i ograniczenia powierzchni siedlisk lęgowych.

27.	A197 Rybitwa czarna	-	F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze K03.04 Drapieżnictwo J02.04.02 Brak zalewania G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo A03.03 Zaniechanie/brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu	Intensywna penetracja brzegów starorzeczy przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) terenów w pobliżu starorzeczy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Presja norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt i jaj może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego. Zmiany naturalnego reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów oraz brak przemywania starorzeczy wpływają (poprzez nadmierne zarastanie starorzeczy) na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgówkami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Zmiany w użytkowaniu łąk i pastwisk, prowadzące do zarastania brzegów starorzeczy, co w dłuższej perspektywie może powodować spadek jakości siedlisk lęgowych
8.	A198 Rybitwa białoskrzydła	-	J02.04.02 Brak zalewani a A03.03 Zaniechanie/brak koszenia G.01.05 Lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo o K03.04 Drapieżnictwo	Zmiany reżimu hydrologicznego skracające częstość i długość zalewów wpływają na obniżenie jakości i powierzchni siedlisk lęgowych. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych łąk, stanowiących siedliska lęgowe przy wysokich stanach wód. Wykonywanie lotów balonów, motolotni itp. nad lęgówkami ptaków wodno-błotnych może prowadzić do płoszenia, ograniczenia dostępności siedlisk, a w skrajnym wypadku do porzucenia lęgów. Presja lisa, jenota i norki amerykańskiej zarówno w stosunku do ptaków dorosłych jak i piskląt może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego.
29.	A229 Zimorodek	-	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarsstwo	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych (piaszczystych skarp). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki zwłaszcza w dni wolne od pracy może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensyfikacja (w sezonie lęgowym) żeglugi motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu lęgowego populacji jej liczebności.
30.	A231 Kraska	XE Zagrożenia i naciska spoza terytorium UE A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	Odstrzały na trasie migracji i pogorszenie jakości siedlisk żerowiskowych na zimowiskach prowadzą do fizycznej eliminacji osobników z populacji (mniej ptaków powraca na lęgowiska). Wycinka dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym prowadzi do zaniku miejsc lęgowych, a w konsekwencji do zaniku gatunku na danym terenie. Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych pastwisk i łąk stanowiących żerowiska. Zamiana ubogich pastwisk, łąk i ugorów na grunty orne (zwłaszcza uprawy kukurydzy) prowadzi do zaniku optymalnych żerowisk i spadku sukcesu lęgowego, a w konsekwencji zaniku poszczególnych stanowisk.

31.	A232 Dudek	A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A02.01 Intensyfikacja rolnictwa A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych	E01.04 Inne typy zabudowy	Zmiany w użytkowaniu prowadzą do zarastania otwartych pastwisk, stanowiących żerowiska. Zamiana ubogich pastwisk, łąk i ugorów na grunty orne (zwłaszcza uprawy kukurydzy) prowadzi do zaniku optymalnych żerowisk. Wycinka dziuplastych drzew w krajobrazie rolniczym prowadzi do zaniku miejsc lęgowych. Rozwój zabudowy letniskowej i mieszkaniowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk.
32.	A249 Brzegówka	-	J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie F02.03 Wędkarstwo G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku i rekreacji uprawiane w plenerze E01.04 Inne typy zabudowy G01.01 Żeglarstwo K03.04 Drapieżnictwo	Prace regulacyjne mogą prowadzić do zakłócenia naturalnego reżimu hydrologicznego rzeki, co może skutkować brakiem siedlisk lęgowych (piaszczystych skarp). Intensywna penetracja brzegów rzeki przez wędkarzy może doprowadzić do płoszenia ptaków i obniżenia jakości siedlisk lęgowych. Intensywna penetracja (piesi, samochody) brzegów rzeki może prowadzić do niepokojenia, porzucania lęgów oraz obniżenia jakości siedlisk. Rozwój zabudowy letniskowej prowadzi do zwiększenia antropopresji i ograniczenia dostępności siedlisk. Intensyfikacja (w sezonie lęgowym) żeglugi motorowej i kajakowej może prowadzić do płoszenia ptaków, a w konsekwencji do spadku sukcesu lęgowego populacji. Presja drapieżnych ssaków (rozkopywanie nor w koloniach) może prowadzić do wzrostu śmiertelności i ograniczenia sukcesu lęgowego.
33.	A371 Dziwonia	-	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Usuwanie zakrzaczeń w pobliżu rzeki i starorzeczy, stanowiących siedlisko lęgowe gatunku
34.	Wszystkie gatunki	-	C03.03 Produkcja energii wiatrowej	Budowa farm wiatrowych w obszarze lub jego sąsiedztwie stwarza ryzyko kolizji i płoszenia ptaków oraz ograniczenia dostępności ich siedlisk.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1.	A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons A232 Dudek Upupa epops	Przywracanie siedlisk lęgowych ptaków siewkowych, kaczek oraz żerowisk dudka. Usuwanie drzew i krzewów, w szczególności gatunków pionierskich – sosny, osiki, brzozy i olchy oraz ich nalotów i podrostów. Wycince nie podlegają: jałowce wyższe niż 1 m, stare drzewa (powyżej 35 cm pierśnicy), wierzby ogławiane oraz wszelkie drzewa dziuplaste. Gałęzie i pnie powinny zostać wywiezione poza teren objęty lęgowiskami przedmiotów ochrony. Wycinka i wywózka od 1 września do końca lutego, czyli poza okresem lęgowym ptaków. Jałowców nie należy usuwać w miejscach wskazanych w planie zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony Ostoja Narwiańska PLH200024 jako płaty siedliska 5130 „Zarośla jałowca pospolitego w murawach nawapiennych lub na wrzosowiskach” oraz w miejscach występowania wrzosu. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach	Zarastające pastwiska i łąki - zgodnie z załącznikiem nr 14 do zarządzenia	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie umowy lub porozumienia zawartego z właścicielem lub posiadaczem obszaru.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
2.	A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons	Realizacja umów z dzierżawcami obwodów łowieckich na wykonanie redukcji drapieżników - odstrzał lisów, jenotów, norek amerykańskich, szopów pracy oraz wron siwych (po uzyskaniu odpowiednich zezwoleń na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunku objętego ochroną). Poziom redukcji ustalany w zależności od potrzeb, nie więcej niż 80% drapieżników stwierdzonych w terenie. Termin: na obszarach kluczowych lęgów ptaków siewkowych i kaczek od początku sierpnia do połowy marca, na terenach sąsiednich (do 500 m od lęgów) – przez cały rok z wyjątkiem lisa (odstrzał od początku czerwca do końca marca). Zaleca się stosowanie amunicji śrutowej innej niż ołowiana o ile nastąpi zwiększenie dostępności tego typu amunicji bezołowiowej. Działanie coroczne, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kluczowe lęgówiska siewkowych i kaczek - zgodnie z załącznikami nr 6-8 do zarządzenia wraz z terenami przyległymi w odległości do 500 m.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
3.	A036 Łabędź niemy Cygnus olor A043 Gęgawa Anser anser A051 Krakwa Anas strepera A052 Cyraneczka Anas crecca A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A067 Gągoł Bucephala clangula A070 Nurogęs Mergus merganser A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja migrująca)	Zmniejszenie ryzyka kolizji ptaków z liniami elektroenergetycznymi. Instalacja elementów odstraszających - wizualnych i akustycznych w odległościach umożliwiających skuteczne odstraszanie ptaków. Realizacja podczas prac związanych z remontem lub modernizacją linii, bądź wymianą przewodów odgromowych.	Wszystkie istniejące oraz planowane napowietrzne linie wysokiego napięcia w granicach obszaru.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie porozumienia z Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A.
4.	A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja lęgowa) A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja migrująca) A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus	Działanie obligatoryjne: utrzymanie siedlisk ptaków siewkowych i kaczek poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne: użytkowanie kośne lub pastwiskowe zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę ptaków siewkowych (wariant 4.8). Na działkach objętych działaniami w ramach planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony Ostoja Narwiańska PLH200024 działania należy prowadzić w sposób wskazany przez ten dokument. Rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Łąki i pastwiska - zgodnie z załącznikami nr 9-11 do zarządzenia.	Działanie obligatoryjne: właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru. Działanie fakultatywne: właściciel lub posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
5.	A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Płaskonos <i>Anas clypeata</i> A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja lęgowa) A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja migrująca) A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Działanie obligatoryjne: utrzymanie siedlisk ptaków siewkowych, kaczek oraz dudka poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne: - użytkowanie pastwiskowe zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę ptaków siewkowych (wariant 4.8), - rozpoczęcie wypasu od 15 maja. Na działkach objętych działaniami w ramach planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony Ostoja Narwiańska PLH200024 wypas należy prowadzić w sposób wskazany przez ten dokument. Rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kompleksy pastwisk zgodnie z załącznikami nr 12-13 do zarządzenia	Działanie obligatoryjne: właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru. Działanie fakultatywne: właściciel lub posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku albo na podstawie zobowiązania. podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku
6.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Działanie obligatoryjne: utrzymanie siedlisk derkacza poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośnopastwiskowe lub pastwiskowe. Działanie fakultatywne: - użytkowanie kośne lub pastwiskowe zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę derkacza, - rozpoczęcie koszenia od 1 sierpnia. Na działkach objętych działaniami w ramach Planu Zadań Ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony Ostoja Narwiańska PLH200024 działania należy prowadzić w sposób wskazany przez ten dokument. Rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach od wykonania inwentaryzacji siedlisk lęgowych derkacza lub wcześniej (na podstawie ekspertyzy ornitologicznej wykonanej na potrzeby działania rolno-środowiskowoklimatycznego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020).	Tereny łąk i pastwisk (inne niż w lp. 4 i lp. 5) wykazane w inwentaryzacji o której mowa w lp. 31 lub na podstawie ekspertyzy ornitologicznej wykonanej na potrzeby działania rolnośrodowiskowoklimatyczne-go w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.	Działanie obligatoryjne: właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru. Działanie fakultatywne: właściciel lub posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie lub Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
7.	A133 Kulon Burhinus oedicnemus A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons	Poprawa warunków siedliskowych przez ograniczenie płoszenia sezonie lęgowym. Ograniczenie dostępu ludzi (za wyjątkiem miejscowych rolników, właścicieli i zarządców terenu oraz służb państwowych) w sezonie lęgowym tj. od 1 kwietnia do końca lipca, poprzez ustawienie szlabanów na drogach wjazdowych oraz tablic informacyjnych i znaków informujących o zakazie wjazdu. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Nadrzeczne pastwiska zgodnie z załącznikiem nr 15 do zarządzenia	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
8.	Wszystkie przedmioty ochrony	Wzrost wiedzy lokalnej społeczności na temat przedmiotów ochrony. Szkolenie dla sołtysów na temat obszaru Natura 2000 (przedmioty ochrony, działania ochronne, dobre praktyki), połączone z udostępnianiem materiałów informacyjnych o przedmiotach ochrony (foldery, ulotki). Po jednym szkoleniu w każdym z powiatów. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działania w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Sołtysi wszystkich wsi w obszarze	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
9.	A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons	Kontrola ograniczenia płoszenia w sezonie lęgowym - ocena skuteczności działań wynikających z lp. 7. Kontrole terenowe dwukrotnie w sezonie lęgowym (1 kwietnia – 31 lipca). Działanie coroczne, począwszy od wprowadzenia ograniczeń w dostępie do pastwisk nadrzecznych.	Nadrzeczne pastwiska zgodnie z załącznikiem nr 15 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
10.	A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons	Kontrola skuteczności redukcji wrony siwej. Liczenie wszystkich napotkanych wron siwych widzianych i słyszanych z łodzi podczas spływu, w odniesieniu do kilometrażu rzeki. Działanie coroczne w terminie 25 maja-10 czerwca (optymalnie 1-5 czerwca) począwszy od wiosny przed wprowadzeniem odstrzałów.	Wzdłuż całego koryta Narwi w obszarze, zgodnie z załącznikami nr 22-24 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
11.	A050 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A154 Dubelt Gallinago media A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus A193 Rybitwa	Kontrola skuteczności redukcji wrony siwej. Liczenie wszystkich napotkanych wron siwych widzianych i słyszanych z łodzi podczas spływu, w odniesieniu do kilometrażu rzeki. Działanie coroczne w terminie 25 maja-10 czerwca (optymalnie 1-5 czerwca) począwszy od wiosny przed wprowadzeniem odstrzałów.	Wzdłuż całego koryta Narwi w obszarze, zgodnie z załącznikami nr 22-24 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons			
12.	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja przelotna)	Monitoring liczebności - liczenie ptaków na żerowiskach w ciągu dnia, z bezpiecznej odległości z użyciem lunety (minimalne powiększenie 20x). Zaleca się skontrolowanie wszystkich lokalizacji jednocześnie, czyli w ciągu 2-3 dni. Dwie kontrole w odstępach nie mniejszych niż 12 dni: 11-25 kwietnia, 5-15 maja. Co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Powierzchnie monitoringowe w rejonie Pułtusza, Gostkowa, Starego Sielca, Sielunia, Osetna oraz Jednaczewa i Łomży, zgodnie z załącznikiem nr 28 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
13	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja przelotna)	Monitoring siedlisk żerowiskowych - dzienna kontrola w październiku, identyfikacja i określenie powierzchni działek nieużytkowanych, zarośniętych drzewami i krzewami, ewentualnie zamienionych na grunty orne, wskazanie innych działań na terenach żerowiskowych (na przykład zabudowa, melioracje). Kontrole co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Powierzchnie monitoringowe w rejonie Pułtusza, Gostkowa, Starego Sielca, Sielunia, Osetna oraz Jednaczewa i Łomży, zgodnie z załącznikiem nr 28 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
14.	A067 Gągoł Bucephala clangula A070 Nurogęś Mergus merganser A136 Sieweczka rzeczna Charadrius dubius A137 Sieweczka obrożna Charadrius hiaticula A168 Brodziec piskliwy Actitis hypoleucos A193 Rybitwa rzeczna Sterna hirundo A195 Rybitwa białoczelna Sternula albifrons A229 Zimorodek Alcedo atthis A249 Brzegówka Riparia riparia	Monitoring liczebności – liczenie ptaków (ewentualnie nor lęgowych) podczas 4-5 dniowego spływu rzeką połączonego z penetracją piaszczystych pastwisk. Optymalna pora spływu to godziny poranne i przedpołudniowe. Wszystkie osobniki widziane i słyszane należy notować na mapach. Działanie coroczne w terminie 25 maja-10 czerwca (optymalnie 1-5 czerwca). Rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Koryto Narwi w granicach obszaru wraz z przyległymi, piaszczystymi pastwiskami, zgodnie z załącznikami nr 22-24 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
15.	A127 Żuraw Grus grus A153 Kszyk Gallinago gallinago A232 Dudek Upupa epops A371 Dziwonia Carpodacus erythrurus	Monitoring liczebności – kontrola 5 powierzchni monitoringowych (4-5 km2 każda) obejmujących charakterystyczne elementy krajobrazu w obszarze. Kontrole poranne w dwóch terminach: 16-30 kwietnia i 16-31 maja. Rejestracji na mapach podlegają wszystkie gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz te będące przedmiotami ochrony. Do uznania ptaka za przedstawiciela pary lęgowej wystarczy pojedyncze stwierdzenie osobnika w okresie lęgowym w odpowiednim biotopie. Działanie należy przeprowadzić co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Wzdłuż całego koryta Narwi w obszarze, zgodnie z załącznikiem nr 14	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
16.	A036 Łabędź niemy Cygnus olor A043 Gęgawa Anser anser A051 Krakwa Anas strepera A052 Cyraneuszka Anas crecca A055 Cyranka Anas querquedula A056 Płaskonos Anas clypeata A081 Błotniak stawowy Circus aeruginosus A156 Rycyk Limosa limosa A162 Krwawodziób Tringa totanus	Monitoring liczebności – kontrola 5 powierzchni monitoringowych, obejmujących fragmentu tarasu zalewowego z licznymi starorzeczami i przewagą otwartych powierzchni łąk i pastwisk. Rejestracji na mapach podlegają wszystkie gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz te będące przedmiotami ochrony. Dwie kontrole w odstępach nie mniejszych niż 12 dni: 11-25 kwietnia, oraz 5-15 maja. Realizacja działania co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Powierzchnie monitoringowe w rejonie Pułtusza, Gostkowa, Starego Sielca, Sielunia, Osetna oraz Jednaczewa i Łomży, zgodnie z załącznikiem nr 28 do zarządzenia.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
17.	A197 Rybitwa czarna Chlidonias niger A198 Rybitwa białoskrzydła Chlidonias leucopterus	Monitoring liczebności – kontrola starorzeczy o optymalnych warunkach siedliskowych. Liczenie ptaków zaniepokojonych w kolonii lęgowej (należy podać maksymalną liczebność po trzykrotnym policzeniu ptaków podczas wizyty w terenie). Pojedyncza kontrola w dniach 20 maja – 10 czerwca. Realizacja działania co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Wybrane starorzecza w całym obszarze, zgodnie z załącznikami nr 25- 26 do zarządzenia.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
18.	A119 Kropiatka Porzana porzana A122 Derkacz Crex crex	Monitoring liczebności – nocne liczenie odżywiających się samców. Wszystkie słyszane ptaki należy notować na mapach. Dwie kontrole w dniach: 20 -31 maja (optymalnie ok. 25 maja) oraz 20-30 czerwca. Realizacja działania co dwa lata, rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Transekty w rejonie wsi: Ponikiew, Stary Sielc, Chelsty, Młynarze i Jednaczewo, zgodnie z załącznikami nr 22-24 do zarządzenia	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
19.	A133 Kulon Burhinus oedicnemus	Monitoring zajęcia stanowiska – dwukrotna wieczorna (od zmierzchu do ok. 3 godzin po nim) kontrola w terminie 25 kwietnia5 maja oraz 1-10 czerwca połączona ze stymulacją głosową.	Znane stanowisko na terenie sąsiadującym z obszarem.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
20.	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja lęgowa)	W przypadku wykrycia stanowiska lęgowego dwie kontrole w sezonie: 15-31 maja oraz 5-10 czerwca. Dokładna, piesza penetracja terenu w celu wykrycia gniazdujących samic (trasy przejścia co ok. 200 m). Realizacja działania co dwa lata, rozpoczęcie działań w następnym roku po stwierdzeniu gniazdowania.	Taras zalewowy w rejonie Łomży i Czarnocina, zgodnie z załącznikami nr 18-21 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
21.	A154 Dubelt Gallinago media	o media Monitoring liczebności - penetracja terenu prowadzona wieczorem (od zachodu słońca do ok. 2 godzin po nim), ewentualnie krótko o świcie (nasłuchy połączone ze stymulacją głosową w optymalnych płatach siedlisk), dwie kontrole w odstępie ok. 10 dni: 10-20 maja oraz 25 maja – 5 czerwca. Działanie realizowane corocznie, rozpoczęcie działań w pierwszym roku obowiązywania planu zadań ochronnych.	Znane tokowiska	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
22.	A231 Kraska Coracias garrulus	W przypadku wykrycia stanowiska lęgowego dwie kontrole w sezonie: 15-31 maja oraz między 25 czerwca a 15 lipca. Działanie realizowane corocznie, rozpoczęcie działań w następnym roku po stwierdzeniu gniazdowania.	Ewentualne stanowiska wykryte w ramach uzupełniania stanu wiedzy o przedmiotach ochrony	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
23.	A409 Cietrzew Tetrao tetrix A160 Kulik wielki Numenius arquata	Nie określano działań ochronnych ze względu na planowane usunięcie gatunku ze standardowego formularza danych, spowodowane brakiem stwierdzeń gatunku w obszarze po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.		
24.	A151 Batalion Philomachus pugnax (populacja lęgowa)	Sprawdzenie czy gatunek gniazduje w obszarze. Dokładna (trasy przejścia co ok. 200 m) piesza penetracja znanego w przeszłości lęgowskiego w celu wykrycia gniazdujących samic. Dwie kontrole: 15-31 maja oraz 1-15 czerwca (preferowany termin 5-10 czerwca). Działanie jednorazowe w pierwszych trzech latach obowiązywania planu.	Taras zalewowy koło Łomży i Czarnocina, zgodnie z załącznikami nr 18-21 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.
25.	A154 Dubelt Gallinago media	Pełne rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności. Penetracja terenu prowadzona wieczorem od zachodu słońca do około 2 godzin po nim, ewentualnie krótko o świcie (nasłuchy połączone ze stymulacją głosową w optymalnych płatach siedlisk). Dwie kontrole w odstępie ok. 10 dni: 10-20 maja oraz 25 maja – 5 czerwca. Działanie jednorazowe w pierwszych trzech latach obowiązywania planu	Potencjalne siedliska – rozległe kompleksy łąk i pastwisk, zgodnie z załącznikami nr 18-21 do zarządzenia.	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
26.	A231 Kraska Coracias garrulus	Sprawdzenie, czy gatunek gniazduje w obszarze. Penetracja potencjalnych biotopów (mozaika krajobrazu rolniczego z dużym udziałem pastwisk i zadrzewień, skraje kompleksów leśnych). Dwie całodniowe kontrole w sezonie: 15-31 maja oraz między 25 czerwca a 15 lipca.	Obszar doliny między Nowogrodem a Młynarzami, zgodnie z załącznikami nr 18- 21 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
27.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Inwentaryzacja siedlisk lęgowych derkacza. Rozpoczęcie działań w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Pozostałe tereny łąk w obszarze, nie wskazane w działaniach lp. 4 i lp. 5	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
28.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Poprawa warunków siedliskowych poprzez zwiększenie wilgotności podłoża. Opracowanie planu gospodarowania wodą (miejsca piętrzenia wody, wysokość i termin piętrzenia, ewentualne potrzeby budowy urządzeń wodnych). Zaplanowane parametry powinny uwzględniać zarówno potrzeby ekologiczne derkacza, rycyka i krwawodzioba jak i potrzeby rolników związane z użytkowaniem łąk. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działania w pierwszych pięciu latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Łąki i pastwiska w zmeliorowanej części doliny między Łomżą, Nowymi Kupiskami, Szablakiem i Jednaczewem oraz koło wsi Dębniaki - zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku we współpracy z lokalnym oddziałem Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych.
29.	A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> A168 Brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i> A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Dostosowanie żeglugi na Narwi do potrzeb ochrony przyrody. Opracowanie programu zrównoważonego udostępnienia koryta Narwi dla potrzeb żeglarstwa z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody (w tym wskazanie między innymi miejsc biwakowych, terminów i maksymalnej obsady wpływów kajakowych, stref ciszy). Wskazanie kosztów realizacji programu i możliwości jego finansowania. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działania w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Cały obszar	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku we współpracy z lokalnymi samorządami i organizacjami turystycznymi.
30.	A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Plaskonos <i>Anas clypeata</i> A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja lęgowa) A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja migrująca) A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Dostosowanie rekreacji i wypoczynku w obszarze do potrzeb ochrony przyrody. Opracowanie programu zrównoważonego udostępnienia terenów doliny Narwi na potrzeby rekreacji i wypoczynku z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody (w tym wskazanie alternatywnych miejsc biwakowych, wypoczynkowych i parkingowych, potrzeb oznakowania terenu tablicami informacyjnymi i promocyjnymi. Wskazanie kosztów realizacji programu i możliwości jego finansowania). Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działania w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Cały obszar	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku we współpracy z lokalnymi samorządami i organizacjami turystycznymi.
31.	A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A136 Sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sterna albifrons</i> A055 Cyranka <i>Anas querquedula</i> A056 Plaskonos <i>Anas clypeata</i> A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja lęgowa) A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> (populacja migrująca) A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A156 Rycyk <i>Limosa limosa</i> A162 Krwawodziób <i>Tringa totanus</i> A137 Sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Analiza potrzeb inwestycyjnych związanych z utrzymaniem korzystnych dla ptaków sposobów gospodarowania na łąkach i pastwiskach. Określenie potrzeb i charakteru niezbędnych działań inwestycyjnych (na przykład budowa lub remont dróg dojazdowych do łąk i pastwisk, budowa lub remont promów dla pojazdów rolniczych oraz wypasanych zwierząt) oraz ich lokalizacji i kosztów. Wskazanie kosztów realizacji programu i możliwości jego finansowania. Działanie jednorazowe, rozpoczęcie działania w pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Cały obszar	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku we współpracy z lokalnymi samorządami.

Ocenia się, że realizacja projektowanego zagospodarowania nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszarze *Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014*. Tereny położone w obszarze *Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014* w niewielkim stopniu zmieniono przeznaczenie na cele budowlane, zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W najbliższym otoczeniu

siedlisk przyrodniczych projekt studium nie przewiduje zmiany w zagospodarowaniu terenu, a wskazuje jedynie na istniejącą zabudowę. Ze względu brak zajęcia siedlisk wyklucza się znacząco negatywne oddziaływanie ustaleń projektu studium na stan przedmiotu ochrony tj. obszar *Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014* Biorąc pod uwagę powyższe, wdrożenie ustaleń projektu dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar *Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014*.

W obszarze *Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007* zgodnie z:

- Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru *Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007*, zmienionym
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru *Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007*, a także
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 4 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru *Natura 2000 Puszcza Biała* Obowiązuje plan zadań ochronnych.

Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Utrzymanie liczebności bociana czarnego na aktualnym poziomie (10 par), ewentualne zwiększenie liczebności poprzez ochronę potencjalnych miejsc lęgowych. Utrzymanie aktualnej powierzchni żerowisk bociana czarnego, zabezpieczenie właściwej struktury przestrzennej żerowisk.
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Utrzymanie liczebności gatunku co najmniej na aktualnym poziomie. Zwiększanie sukcesu lęgowego między innymi poprzez gromadzenie gniazd w okresie żniw.
3	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Utrzymanie w granicach obszaru <i>Natura 2000</i> odpowiedniego udziału siedlisk optymalnych dla lelka w postaci zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat. Powierzchnia takich siedlisk w granicach obszaru powinna wynosić co najmniej 2500 ha. W poszczególnych latach dopuszczalne jest zmniejszenie tej powierzchni o maksymalnie 10% w stosunku do stanu docelowego.
4	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Zabezpieczenie występowania w krajobrazie odpowiedniej ilości zadrzewień i zakrzewień poprzez stały nadzór nad ich usuwaniem. Utrzymanie w krajobrazie żerowisk odpowiednich dla gatunku (suche pastwiska i murawy na słabych glebach, role V i VI klasy).
5	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Poprawa warunków siedliskowych poprzez zwiększenie udziału dogodnych miejsc lęgowych w postaci drzew dziuplastych lub drzew gatunków o miękkim drewnie (głównie: lipa, osika, topola, wierzba) w ilości co najmniej 5-10 sztuk/ha i grubości powyżej 30 cm.
6	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	Utrzymanie w krajobrazie właściwego (na podstawie zaplanowanej inwentaryzacji) udziału siedlisk optymalnych dla lerkki w postaci ubogich i piaszczystych gruntów zarastających murawami napiaskowymi i nalotami sosnowymi. Udział tych siedlisk (w odniesieniu do zinwentaryzowanego areału) w skali obszaru nie powinien się zmniejszać. Utrzymanie w granicach obszaru <i>Natura 2000</i> odpowiedniego udziału siedlisk optymalnych dla lerkki w postaci zrębów, upraw i młodników na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego do wieku 15 lat. Powierzchnia takich siedlisk w granicach obszaru powinna wynosić co najmniej 2500 ha. W poszczególnych latach dopuszczalne jest zmniejszenie tej powierzchni o maksymalnie 10% w stosunku do stanu docelowego. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku.

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
7	A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Zapewnienie ciągłości trwania w krajobrazie zróżnicowanych elementów w postaci zadrzewień, zakrzewień, pól uprawnych, żwirowni. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku. Utrzymanie w krajobrazie terenów otwartych: terenów uprawnych, pastwisk itp.
8	A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	Zabezpieczenie występowania w krajobrazie odpowiedniej ilości zakrzewień, poprzez stały monitoring ich usuwania. Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku.
9	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Utrzymanie liczebności gatunku na co najmniej aktualnym poziomie z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji liczebności gatunku.
10	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	
11	A099 Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	B02 Gospodarka leśna K03.04 Drapieżnictwo	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych M02 Zmiana czynników biotycznych J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K03.01 Konkurencja	Płoszenie gatunku w okresie lęgów w wyniku nierozpoznania zasiedlenia nowego gniazda nieobjętego strefą ochrony. Nieznajomość miejsca gniazdowania gatunku, który może założyć gniazdo poza istniejącymi aktualnie strefami ochrony, może być przyczyną niezamierzonego spłoszenia podczas okresu lęgowego. Drapieżnictwo, w stosunku do młodych bocianów, ze strony kuny. Zmniejszenie powierzchni starodrzewu w wyniku działania czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. Ubytek liczby odpowiednio grubych (powyżej 50 cm grubości) drzew, optymalnych do zakładania gniazd. Spadanie gniazd, zasłanianie dolotów do gniazd. Osuszanie terenów bagiennych i zanik dogodnych żerowisk gatunku, zmiana sposobu zagospodarowania tych gruntów. Konkurencja ze strony bielika polegająca na zajmowaniu przez ten gatunek rewirów bociana czarnego.
2	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	K03.04 Drapieżnictwo K01.04 Zatopienie A03.01 Intensywne koszenie	A02 Zmiana sposobu uprawy	Drapieżnictwo – głównie ze strony lisa i dzika – błotniak, jako gatunek gniazdujący na ziemi, jest narażony na utratę lęgów. Ulewne deszcze powodujące zatopienie gniazd położonych w nieckach terenu. Prace polowe – sianokosy (w przypadku gniazd zakładanych na łąkach) i żniwa (w przypadku gniazd zakładanych w uprawach zbóż i rzepaku). Zwiększanie areału upraw rzepaku, w miejscach, w których błotniaki chętnie zakładają gniazda. Podczas żniw rozpoczynających się w pełni

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
				okresu lęgowego tych ptaków, bez czynnej ochrony (grodzenie gniazd) lęgi zakładane w tych uprawach skazane są na nieumyślne zniszczenie.
3	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	K03.04 Drapieżnictwo	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Drapieżnictwo – gatunek gniazduje na ziemi. Obserwowane tendencje do naturalnego wzrostu żyzności siedlisk leśnych, oraz zmiany w ich klasyfikacji doprowadzają do systematycznego zmniejszania się powierzchni borów w strukturze siedliskowej nadleśnictw. Oznacza to również zmiany w planowaniu urzędzeniowym, które w takich miejscach dąży do zwiększenia gatunków liściastych w drzewostanach (jako efekt wzrostu żyzności siedliska) oraz zmiany dominujących dotychczas rębni zupełnych na złożone.
4	A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	G05.05 Usuwanie drzew przydrożnych A04.03 Brak wypasu	A10 Restrukturyzacja gospodarstw rolnych B01 Zalesianie terenów otwartych	Wycinanie starych dziuplastych drzew, głównie wierzb i topól, usuwanie niewielkich kęp zadrzewień w sąsiedztwie zabudowań wiejskich i łąk. Zanik wypasu – dudek preferuje tereny z niską roślinnością typu murawy. Zaorywanie ugorów. Zalesianie ugorów i muraw napiaskowych.
5	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	B02.02 Wycinka lasu	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych	Przypadkowe wycięcie drzew z zasiedloną dziuplą lub płoszenie ptaków podczas wykonywania zrębów czy trzebieży. Ograniczenie powierzchni drzewostanów optymalnych do zakładania gniazd.
6	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	K03.04 Drapieżnictwo	B01 Zalesianie terenów otwartych K02 Sukcesja B07 Inne rodzaje praktyk leśnych E01.03 Zabudowa rozproszona	Drapieżnictwo – gatunek gniazduje na ziemi. Zalesienia gruntów piaszczystych w sąsiedztwie lasów, jak również wśród terenów rolnych. Naturalna sukcesja na gruntach omych w wyniku zarzucenia gospodarowania. Ubytek powierzchni otwartych w kompleksach leśnych w efekcie zakładania zbyt małych powierzchni zrębowych. Zabudowa terenów przyleśnych, zwłaszcza na obszarach suchych, piaszczystych.
7	A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	K03.04 Drapieżnictwo	B01 Zalesianie terenów otwartych K02 Sukcesja E01.03 Zabudowa rozproszona	Drapieżnictwo – gatunek gniazduje na ziemi. Trwałe zalesianie gruntów na słabych glebach. Naturalna sukcesja na gruntach omych w wyniku zarzucenia gospodarowania. Ubytek terenów rolnych w efekcie ich zabudowy.
8	A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	K03.04 Drapieżnictwo	A10.01 Usuwanie zagajników	Drapieżnictwo ze strony ptaków krukowatych. Usuwanie zakrzaczeń na terenach otwartych, wzdłuż lokalnych dróg oraz w sąsiedztwie wsi.

Lp .	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		istniejące	potencjalne	
9	A122 Derkacz Crex crex	-	A03.01 Intensywne koszenie J02.01 Osuszanie, melioracje	Wczesne koszenie oraz sposób koszenia nisko nad ziemią i koszenie „do środka”. Prace melioracyjne polegające jedynie na odprowadzaniu wód, co może wpłynąć negatywnie na jakość siedlisk derkacza poprzez ich przesuszenie.
10	A338 Gąsiorek Lanius collurio	-	A02.01 Intensyfikacja rolnictwa	Wycinka drzew i krzewów.
11	A 099 Kobuz Falco subbuteo	-	-	Nie zidentyfikowano zagrożeń.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
1	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Działanie obligatoryjne: - utrzymywanie ekstensywnej gospodarki użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Działania fakultatywne: - koszenie i odkrzaczanie terenów łąk w dolinach rzecznych, - skoszona i ścięta biomasa powinna być usunięta lub złożona w stogi. - odkrzaczane powinny być także łąki bagienne lub okresowo podtapiane, na przykład w efekcie przetamowań powodowanych przez bobry. - dopuszcza się pozostawianie części zakrzaczeń na łąkach w ilości nie większej niż powierzchnia wyłączona z działek rolnych, zgłoszonych do systemu dopłat bezpośrednich, a w przypadku łąk nieobjętych systemem dopłat – nie więcej niż 30% powierzchni użytku w ramach działki ewidencyjnej lub grupy działek jednego właściciela. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Koszenie co najmniej raz na 2 lata – do 30 września, odkrzaczanie raz na 5 lat w okresie listopad-luty. Zabezpieczanie drzew z gniazdami oraz drzew sąsiednich przed dostępem kuny poprzez: smarowanie pni terpentyną lub zakładanie blaszanych obręczy.	Wszystkie łąki w obszarze zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia. Wszystkie znane gniazda.	Działanie obligatoryjne: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru Działania fakultatywne: Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.
2	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedlisk derkacza - utrzymywanie ekstensywnej gospodarki użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Wszystkie łąki w obszarze zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Działanie obligatoryjne: Właściciel, dzierżawca lub posiadacz obszaru Działania fakultatywne: Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
		Działanie fakultatywne: - koszenie terenów łąk w dolinach rzecznych. - skoszona i ścięta biomasa powinna być usunięta lub złożona w stogi. - dopuszcza się pozostawianie części zakrzaczeń na łąkach w ilości nie większej niż powierzchnia wyłączona z działek rolnych, zgłoszonych do systemu dopłat bezpośrednich, a w przypadku łąk nieobjętych systemem dopłat – nie więcej niż 30% powierzchni użytku w ramach działki ewidencyjnej lub grupy działek jednego właściciela. Koszenie po 1 sierpnia, co najmniej raz na 2 lata. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Zachowanie siedlisk dudka poprzez: 1. Pozostawianie egzemplarzy wierzby białej i kruchej: - dopuszcza się ogławianie takich wierzb w okresie zimowym. - dopuszcza się również usuwanie takich drzew, ale wyłącznie w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub wykonywania zabudowy mieszkaniowej. 2. Dosadzanie na miedzach, w zadrzewieniach śródpolnych, na skrajach łąk i pastwisk, wierzby kruchej lub białej poprzez wbicie w spulchnioną ziemię odciętych, świeżych pędów wierzby o grubości 4-8 cm i długości około 1,5-2 m. Sadzonki należy wbijać na głębokość około 0,5 m w odstępie co 1,5-2 m. Zaleca się sadzić wierzby rzędami w terminie 20 marca - 20 kwietnia. Sadzenie należy wykonywać tam, gdzie nie zagraża to bezpieczeństwu	Tereny wchodzące w skład gospodarstw rolnych w granicach obszaru Natura 2000.	zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
3	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Zadanie fakultatywne: Siedliska lerki, lelka, świergotka i dudka, zinwentaryzowane według punktu 31 należy pozostawić w stanie permanentnie młodocianym tzn.: systematycznie dokonywać wycięcia wszystkich drzewek i zainicjowania nowej sukcesji. Wycinka powinna się odbywać w okresie listopad-luty. Wycięte drzewka i krzewy powinny być usunięte poza teren objęty działaniem lub złożone w sterty. Wskazane jest również usunięcie materii organicznej (ścioty) z powierzchni. Wycinka drzew powinna być wykonywana w momencie gdy osiągną one wiek około 10 lat, lub ich ogólne zadrzewienie na działce przekroczy 80%. Grunty takie powinny zachować klasyfikację gruntów ornych lub nieużytków	Siedliska wytypowane podczas inwentaryzacji opisanej w punkcie 31.	Właściciele gruntów. Możliwe także realizowanie działania na podstawie umowy zawartej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
		w powszechnej ewidencji gruntów. Nie dopuszcza się ich przeklasyfikowywania na inne kategorie użytkowania. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.		
4	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Działanie fakultatywne: Zabezpieczenie gniazd błotniaka łąkowego przed ich zniszczeniem (drapieżnictwo i zbyt wczesne wykaszanie). Zabezpieczenie gniazda ma polegać na postawieniu ogrodzenia z siatki o bokach minimum 3 x 3 m i wysokości około 1 m. W przypadku zlokalizowania gniazda na łące zalecane jest grodzenie większej powierzchni, najlepiej 10 x 10 m. Zabieg wykonywać w okresie czerwiec-lipiec. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Wszystkie odnalezione gniazda gatunku.	Właściciele gruntów. Możliwe także realizowanie działania na podstawie umowy zawartej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
5	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Działanie obligatoryjne – Lasy Państwowe Zapewnienie co najmniej 10% udziału drzewostanów ponad 80 letnich w granicach wyróżnionych arealów gatunku w każdym Nadleśnictwie. Udział ten powinien być rozliczany w skali wszystkich arealów w nadleśnictwie, analiza wykonywana podczas sporządzania planu urządzenia lasu. Działanie fakultatywne : dla właścicieli lasów prywatnych. Podczas sporządzania uproszczonego planu urządzenia lasu należy dokonać analizy udziału drzewostanów w wieku powyżej 80 lat. Udział ten w ramach obrębu ewidencyjnego nie powinien być niższy niż 10%. Analiza jest wtedy wykonywana na podstawie wszystkich drzewostanów objętych uproszczonym planem urządzenia lasu.	Wytypowany areal gatunku zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie, Starostwa.
6	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A099 Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	Podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży należy pozostawiać jako przestoje egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W przypadku gdy liczba takich drzew w wydzielaniu jest znaczna, należy pozostawiać na 1 ha 3-6 takich drzew.	Tereny leśne w granicach obszaru Natura 2000.	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
				sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
7	A224 Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>) A246 Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	Planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i larki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębego w danym roku.	Wszystkie wydzielania z zewidencjonowany m typem siedliskowym lasu: bór świeży i bór mieszany świeży. Załącznik nr 16 dozarządzenia.	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
9	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i>	Zadanie fakultatywne: Zaprzestanie użytkowania rolnego wybranych gruntów ornych (w zinventaryzowanych według punktu 31). Grunty takie powinny być zaorane, zbronowane i pozostawione do naturalnej sukcesji. Grunty takie powinny zachować klasyfikację gruntów ornych w powszechnej ewidencji gruntów. Nie dopuszcza się ich przeklasyfikowywania na inne kategorie użytkowania. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Grunty orne V lub VI klasy na glebach piaszczystych oraz pozostałe siedliska wytypowane w ramach inwentaryzacji wykonanej według pkt 31.	Właściciele gruntów. Możliwe także realizowanie działania na podstawie umowy zawartej z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
10.	A232 Dudek Upupa epops	Zachowanie siedlisk dudka poprzez: 1. Pozostawianie egzemplarzy wierzby białej i kruchej: - dopuszcza się ogławianie takich wierzb w okresie zimowym. - dopuszcza się również usuwanie takich drzew, ale wyłącznie w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub wykonywania zabudowy mieszkaniowej. 2. Dosadzanie na miedzach, w zadrzewieniach śródpolnych, na skrajach łąk i pastwisk, wierzby kruchej lub białej poprzez wbicie w spulchnioną ziemię odciętych, świeżych pędów wierzby o grubości 4-8 cm i długości około 1,5-2 m. Sadzonki należy wbijać na głębokość około 0,5 m w odstępie co 1,5-2 m. Zaleca się sadzić wierzby rzędami w terminie 20 marca - 20 kwietnia. Sadzenie należy wykonywać tam, gdzie nie zagraża to	Tereny wchodzące w skład gospodarstw rolnych w granicach obszaru Natura 2000	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcy nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
		bezpieczeństwu.		sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
11	A236 Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	Pozostawianie w lesie drzew dziuplastych oraz drzew grubych, o piersnicy powyżej 30 cm grubości. Łączny udział drzew dziuplastych oraz drzew o piersnicy ponad 30 cm grubości powinien mieścić się w granicach 5-10 sztuk/1 ha. Pozostawiane powinny być szczególnie gatunki takie jak: osika, lipa, topola, wierzba a w przypadku ich braku również i pozostałe. W przypadku wykonywania zrębów zupełnych drzewa takie można pozostawiać w formie kęp o powierzchni kilku arów.	Wydzielenia leśne przewidziane do zabiegów gospodarczych w okresie obowiązywania planu, tam gdzie drzewa takie występują – dotyczy całego obszaru Natura 2000	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
12	A236 Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	Bezpośrednio, maksymalnie na 5 dni przed wykonaniem w terenie zabiegu w wydzieleniach gdzie przeciętna piersnica drzewostanu wynosi ponad 20 cm, należy przeprowadzić przegląd drzewostanu pod kątem stwierdzenia lęgów dzięcioła czarnego. Przegląd odbywa się poprzez obejście całego wydzielenia po równoległych trasach odległych od siebie o maksymalnie 50 m oraz nasłuch i obserwację. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzewa należy odłożyć wykonanie zabiegu przynajmniej na części wydzielenia w promieniu do 50 m od dziupli na okres pozalęgowy (sierpień-luty).	Wydzielenia leśne Wydzielenia leśne przewidziane do zabiegów gospodarczych w okresie obowiązywania planu, w których przeciętna piersnica jakiegokolwiek gatunku wynosi co najmniej 20 cm, lub w którym występują pojedynczo lub miejscami drzewa starsze lub przestoje.	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
13	A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Pozostawiać istniejące zakrzewienia wzdłuż pasa drogowego i w jego obrębie oraz na skarpach istniejących cieków wodnych i rowów. Dopuszcza się usuwanie takich zakrzewień w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.	Grunt nieleśne w granicach obszaru Natura 2000.	Właściwe miejscowo urzędy gmin i miast, zarządcy drogi lub cieków

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
14	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Ograniczenie zalesiania gruntów. W trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych dopuszcza się przeznaczenie pod zalesienie (łącznie z przeklasyfikowaniem gruntu na las) maksymalnie 1% powierzchni użytków rolnych w gminie w granicach obszaru Natura 2000. Nie należy zalesiać gruntów zinwentaryzowanych jako siedliska lerki (punkt 31). Dopuszcza się naturalną sukcesję roślinności według warunków punktów 3 i 9.	Obszar Natura 2000 poza gruntami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
15	A030 Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Coroczna kontrola zasiedlenia oraz stanu gniazd bociana czarnego. Należy wykonać dwie kontrole w roku; pierwsza w okresie 01-20 maja w celu określenia czy gniazdo jest zasiedlone. Druga kontrola w lipcu, najlepiej pomiędzy 10 a 20 dniem miesiąca, celu określenie efektu lęgu. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Istniejące oraz wszystkie nowo odnalezione gniazda.	Komitet Ochrony Orłów. Nadleśnictwa: Pułtusk, Ostrów Mazowiecka, Wyszaków.
16	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	W trakcie przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania planów urzędzenia lasu, należy przeanalizować udział i ocenić areal pozostawionego starodrzewia w wieku powyżej 80 lat w wytypowanych arealach bociana czarnego. Udział drzewostanów ponad 80-letnich w granicach arealów w skali nadleśnictwa powinien wynosić co najmniej 10% łącznej powierzchni lasów w tych arealach. Jeżeli wyliczony udział starodrzewia jest mniejszy od 10%, to wówczas należy porównać zmiany udziału tej powierzchni w kolejnych planach urzędzenia lasu i określić czy następuje spadek czy wzrost udziału starodrzewia w arealach gatunku w nadleśnictwie.	Nadleśnictwa: Wyszaków, Ostrów Mazowiecka i Pułtusk.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie
17	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Kontrola 5% ilości działek (łąk), na które podpisano umowy o wykaszanie i odkrzaczanie według punktu 1. Kontrola corocznie w okresie marzec-kwiecień (kontroluje się działania podjęte w rok poprzednim). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Działki, dla których podpisano z właścicielem umowę na realizację zapisów Planu zadań ochronnych w zakresie zadań fakultatywnych.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
18	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych w 2 etapach w celu analizy wpływu zabiegów utrzymaniowych na ciekach wodnych. Analiza wyników zmiany składu roślinności. Określenie warunków wodnych w glebie na podstawie płytkich odkrywek glebowych (do 50 cm). Pierwszy etap przed wykonaniem prac utrzymaniowych. Drugi etap 2 lata po wykonaniu prac utrzymaniowych (wskazany termin-czerwiec). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Doliny w ciekach wodnych gdzie projektuje się wykonanie pogłębienia koryta rzeki lub odmulenie warstwy grubszej niż 15 cm, w pobliżu wyznaczonych stref ochrony bociana czarnego.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
19	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A246 Lerka <i>Lullula arborea</i>	W trakcie procedury oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu należy przeanalizować i ocenić wpływ planu na wytypowane siedliska lelka i lerki. Należy ocenić strukturę planowanych rębni na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego oraz przewidywany areal siedlisk optymalnych (zręby, uprawy i młodniki do 15 lat na tych siedliskach). Plan urządzenia lasu powinien dążyć do utrzymania aktualnego arealu takich siedlisk z możliwością jego powiększenia.	Nadleśnictwa: Wyszaków, Ostrów Mazowiecka, Pułtusk i Ostrołęka.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie.
20	A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i>	Kontrola dwóch powierzchni leśnych obejmujących znaczą część dużych kompleksów leśnych w centralnej części obszaru Puszcza Biała. Kontrolą w ramach powierzchni powinny być objęte zręby oraz uprawy i młodniki w wieku do 15 lat. Kontrola co 3 lata. Należy wykonać dwie kontrole nocne w godzinach 22.00- 4.00: I – 5-25 czerwiec, II – 5-25 lipiec. Przed rozpoczęciem kontroli powinna zostać ustalona dokładna trasa nocnego przejazdu w oparciu o aktualne mapy drzewostanowe. W odpowiednich siedliskach powinny być wykonane wabienia z wykorzystaniem głosu godowego lelka przy pomocy magnetofonu, dyktafonu lub innego sprzętu grającego. Punkty w terenie, gdzie prowadzona będzie stymulacja powinny być oddalone od siebie o 200-300 m. Uzależnione to będzie od struktury terenu i sytuacji (aktywność głosowa ptaków, warunki atmosferyczne). Kontrola powinna odbywać się przy bezwietrznej i bezdeszczowej pogodzie. Podstawą do oceny liczebności na powierzchniach będzie przynajmniej jedno stwierdzenie tokującego samca. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań	Dwie powierzchnie: I – o wielkości 5230 ha obejmująca znaczny obszar kompleksu wokół miejscowości Dalekie na północ od Wyszkowa; II – o wielkości 3557 ha obejmująca większą część kompleksu leśnego przylegającego od zachodu do Broku zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
		ochronnych.		
21	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Liczenie na 6 wyznaczonych transektach o długości 5-7 km każdy, przecinających większe kompleksy leśne Puszczy Białej, bez stosowania stymulacji głosowej. W czasie przejścia obserwator notuje na mapie leśnej wszystkie stwierdzenia dzięciołów (głosy, bębnienie, obserwacje wizualne). Wskaźnikiem liczebności będzie największa liczba osobników stwierdzona na jednej z dwóch kontroli na każdym z kontrolowanych transektów. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie co 3 lata. Należy wykonać dwie kontrole na każdym transekcie w okresach: I – 20 marca-05 kwietnia, II – 10-30 kwietnia, w godzinach od 6.00-7.00 do 10.00-11.00.	Wyznaczone na mapie transekty zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
22	A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Kontrola terenowa – przegląd wydzielenia pod kątem występowania zalecanej liczby określonych gatunków drzew. Należy sprawdzić czy po wykonanym zabiegu występują w wydzieleniu drzewa dziuplaste lub drzewa gatunków o miękkim drewnie (głównie: lipa, osika, topola, wierzba) w ilości co najmniej 5-10 sztuk/ha i pierśnicy powyżej 30 cm. Przed przystąpieniem do kontroli należy sprawdzić w opisie taksacyjnym, czy pożądane gatunki drzew w wydzieleniu występowały. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie kontrole wybranych wydzieleni co 5 lat.	1% liczby wydzieleni, w których wykonywano zabiegi trzebieży i tam gdzie wiek drzewostanu wynosi powyżej 60 lat.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
23	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> A232 Dudek <i>Upupa epops</i> A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Przeprowadzenie monitoringu liczebności lerki, świergota polnego, dudka i jarzębatki poprzez badania wykonywane na dwóch powierzchniach monitoringowych. Monitoring wykonuje się co 3 lata w okresie 01 maja-10 lipca co 10- 15 dni. Monitoring polega na przeprowadzeniu 5 kontroli co 10- 15 dni w założonym okresie. Badania wykonuje się poprzez przejście transektami całej powierzchni monitoringowej. W przypadku monitoringu jarzębatki szczególnie intensywnie powinny być penetrowane fragmenty powierzchni, gdzie występują stanowiska gąsiorka. W trakcie kontroli w miejscach, gdzie obecne są gąsiorki można posiłkować się wykorzystaniem stymulacji głosowej śpiewu jarzębatki odtwarzanego na przykład z telefonu komórkowego. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Powierzchnie: „Cieńsza” i „Blochy” (powierzchni po około 12 km ²) zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
24	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Monitoring liczebności gatunku – nocne (nocne bezwietrzne i bez opadów) kontrole łąk i pastwisk w dolinach cieków wodnych i rzeczek. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań	Wybrane 4 odcinki dolin cieków wodnych o długości minimum 5 km każdy zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
25	A099 Kobuz <i>Falco subbuteo</i>	Monitoring liczebności gatunku – kontrola terenów leśnych obejmująca skraje lasów, starodrzewy, drzewostany w sąsiedztwie zrębów i upraw, znane lokalizacje gniazd kruka i wrony oraz zadrzewienia śródpolne. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Monitoring należy przeprowadzać co 3 lata, po 2 całodienne kontrole w sezonie: I – 25 maja-10 czerwca, II – 10-25 lipca.	2 powierzchnie monitoringowe, każda o powierzchni minimum 50 km ² zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
26	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A255 Świergotek polny <i>Anthus campestris</i> A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	Należy co 2 lata uzyskiwać od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dane przestrzenne i tabelaryczne zawierające informację o strukturze użytkowania gruntów przez rolników objętych systemem wsparcia bezpośredniego. Dane te powinny zawierać aktualne typy pól zagospodarowania, powierzchnie ewidencyjno – gospodarcze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Obszar Natura 2000.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
27	A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i>	Zestawienie i analiza wniosków o usunięcie drzew i krzewów. W przypadku stwierdzenia radykalnego wzrostu liczby wniosków o usunięcie zakrzewień, co może wynikać z nagłej zmiany w systemie zagospodarowania należy wprowadzić ograniczenia zapisane w punkcie 13. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Grunty nieleśne w granicach obszaru Natura 2000.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
28	A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Wytypowane areale gatunku należy corocznie sprawdzać pod kątem odkrycia nowych rewirów bociana. Wyszukiwanie należy prowadzić według zasad opisanych w opracowaniu „Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywa Ptasia”. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa, Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (redakcja) 2009. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Istniejące oraz wszystkie nowo odnalezione gniazda. Załącznik nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
29	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Inwentaryzacja gniazd. Kontrolą powinny być objęte tereny otwarte, głównie z obecnymi uprawami rzepaku i pszenżyta, w rejonach, gdzie w latach wcześniejszych obserwowano ptaki, lub zlokalizowano ich gniazda. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Wytypowane areale gatunku (oraz nowe areale odkryte podczas realizacji punktu 30) zgodnie z załącznikiem nr 16 do zarządzenia.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
30	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Wykrywanie nowych arealów błotniaka łąkowego na terenie obszaru. Obserwacje z wybranych punktów terenowych i objazdu terenu. Identyfikacja rewirów błotniaka. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, następnie co 3 lata w okresie od maja do lipca.	Obszar Natura 2000 poza terenami leśnymi.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
31	A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A255 Świergo tek polny <i>Anthus campestris</i>	Terenowa inwentaryzacja wszystkich powierzchni poza gruntami Lasów Państwowych stanowiących potencjalne siedlisko lerki, lelka (także świergotka i dudka) a więc świeżych i zarastających ugorów na ubogich piaszczystych glebach V i VI klasy z rozwiniętą roślinnością typu murawa napiaskowa lub porośniętych młodymi nalotami sosnowymi i brzoźowymi. Inwentaryzację można wykonywać przez cały rok poza okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Należy stworzyć warstwę numeryczną zinwentaryzowanych siedlisk. Inwentaryzacją należy również objąć grunty orne lub pastwiska obecnie użytkowane	Obszar Natura 2000 poza terenami zarządzanymi przez Lasy Państwowe oraz terenami zabudowanymi.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Lp.	Przedmioty ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk				
	ris A232 Dudek <i>Upupa epops</i>	rolniczo, które są lub mogą stać się potencjalnym siedliskiem gatunków. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.		

Ocenia się, że realizacja projektowanego zagospodarowania nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszarze Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007. Tereny położone w obszarze Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 w niewielkim stopniu zmieniono przeznaczenie na cele budowlane, zgodnie z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W najbliższym otoczeniu siedlisk przyrodniczych projekt studium nie przewiduje zmiany w zagospodarowaniu terenu, a wskazuje jedynie na istniejącą zabudowę. Ze względu na brak zajęcia siedlisk wyklucza się znacząco negatywne oddziaływanie ustaleń projektu studium na stan przedmiotu ochrony tj. obszar Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007. Biorąc pod uwagę powyższe, wdrożenie ustaleń projektu dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007.

Dla obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015 nie sporządzono planu zadań ochronnych.

2. Oddziaływanie na siedliska występowania chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów

Na obszarze opracowania nie występują udokumentowane siedliska chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

3. Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Przez obszar opracowania nie przebiega żaden korytarz ekologiczny.

4. Oddziaływanie na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych

Ustalenia zawarte w projekcie planu miejscowego nie będą oddziaływać w sposób negatywny na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych położonych w pobliżu obszaru opracowania gdyż tereny te znajdują się w znacznym oddaleniu.

5. Oddziaływanie na stosunki wodne

Ustalenia projektu planu miejscowego, w wyniku ich realizacji, będą potencjalnie oddziaływać na stosunki wodne. Może być to skutkiem ograniczenia naturalnej retencji wód opadowych w glebie na skutek zajęcia ich powierzchni przez zabudowę i inne elementy utwardzone. Wskazane ustalenia wpłyną na zwiększenie się poziomu i szybkości spływu powierzchniowego, co w konsekwencji może doprowadzić do zaburzenia reżimu rzek je odwadniających (zmiany mogą być widoczne w skali lokalnej, lecz mało znaczące w skali ponadlokalnej ze względu na skalę zmian wynikających z projektu planu miejscowego).

6. Oddziaływanie na strefy ekotonowe

Na analizowanym obszarze nie występuje widoczna strefa ekotonowa.

7. Oddziaływanie na środowisko

7.1. *Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora*

Presja antropogeniczna w postaci rozwoju gospodarczo-społecznego oraz towarzysząca mu rozbudowa strefy zurbanizowanej, nierzadko prowadzi do introdukowania nowych lub niszczenia naturalnych siedlisk gatunków roślin i zwierząt. Prowadzi to do zubożenia naturalnego potencjału przyrodniczego i w skrajnych przypadkach do całkowitych przekształceń ekosystemów. W takich warunkach zachowaniu ulegają jedynie rośliny i zwierzęta o najlepszych zdolnościach adaptacyjnych. Realizacja ustaleń projektu planu miejscowego spowoduje niewielkie zubożenie różnorodności biologicznej na obszarze opracowania, co związane jest z zajęciem obszarów leśnych, które dotychczas były przeznaczone na cele leśne i które przeznaczają się na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej.

7.2. *Ludzie*

W wyniku realizacji projektu planu nie przewiduje się elementów przestrzeni mogących mieć bezpośredni stały i znaczący negatywny wpływ na zdrowie i warunki życia mieszkańców.

Głównie na etapie realizacji planowanych przedsięwzięć mogą pojawiać się uciążliwości związane ze wzrostem zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz zwiększoną emisją hałasu (związanego z pracą sprzętu budowlanego czy ruchem ciężkich pojazdów na terenach przewidzianych pod nowe inwestycje). Oddziaływania te jednak będą miały charakter krótkoterminowy, lokalny i w większości przypadków będą ograniczone do terenu budowy, jego zaplecza oraz dróg dojazdowych.

Analiza ustaleń przedmiotowego dokumentu pozwala natomiast założyć, iż realizacja jego zapisów nie będzie wiązała się z występowaniem stałego niekorzystnego oddziaływania na ludzi. Zabudowania, które powstaną w wyniku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego nie wpłyną negatywnie w sposób znaczący na ludzi, z uwagi na zastosowane w planie parametry dotyczące gabarytów budynków oraz ustalenia tj. zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, oraz zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż docelowa realizacja wszystkich ustaleń projektu, przy równoczesnym przestrzeganiu obowiązujących przepisów, pozwoli na utrzymanie jakości życia mieszkańców.

7.3. *Wody powierzchniowe i podziemne*

Uruchomienie nowych terenów na cele gospodarczo-społeczne wiąże się z wprowadzeniem powierzchni utwardzonych na tereny naturalnej retencji wód. Przyczyni się to do zintensyfikowania spływów powierzchniowych zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych. Wody te, odprowadzane systemem melioracyjnym lub bezpośrednio do większych cieków wodnych, mogą przyczynić się do spadku jakości wód w ciekach. Jednakże planowane zmiany przestrzenne nie będą wywierać znaczącego wpływu na jakość wód, ze względu na swój ograniczony charakter o niewielkim wpływie na środowisko przyrodnicze.

Umożliwienie realizacji nowej zabudowy może przyczynić się do wzrostu zagrożenia jakości i ilości wód, występujących w zasięgu analizowanego obszaru, w wyniku przewidywanej zwiększonej ilości generowanych ścieków bytowych oraz zwiększony pobór wód podziemnych. Zagrożenie, o którym mowa powyżej, może wynikać z ewentualnego nielegalnego oprowadzanie ścieków lub z uszkodzenia zbiorników na nieczystości ciekłe stosowanych do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej.

Realizacja ustaleń projektu planu miejscowego może wpłynąć na zmianę jakości wód podziemnych przez potencjalne zanieczyszczenie oraz ilość poprzez wystąpienie konieczności odwodnienia wykopów (lokalne i okresowe obniżenie zwierciadła wód gruntowych).

Najbardziej niebezpieczną przyczyną zanieczyszczenia wód w trakcie realizacji inwestycji jest wyciek związków ropopochodnych (oleje napędowe, smary, benzyny) oraz jego infiltracja do wód podziemnych, które nie są izolowane od powierzchni terenu. Przy właściwym zabezpieczeniu placu budowy oraz odpowiedniej organizacji pracy prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód można uznać za niewielkie.

W przypadku wystąpienia konieczności odwadniania wykopów, dopuszcza się wprowadzanie wody z wykopów do środowiska bez oczyszczenia jedynie w przypadku, gdy wykonane analizy potwierdzą, że jej stan i skład nie jest gorszy niż ścieków, które można wprowadzić do środowiska zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311). W trakcie realizacji inwestycji oddziaływania będą miały charakter lokalny oraz krótkotrwały i po zakończeniu prac budowlanych ustaną.

Nie przewiduje się, aby ustalenia wynikające z projektu planu miejscowego przyczyniły się do nieosiągnięcia celów środowiskowych stawianych dla Jednolitej Części Wód Podziemnych, które zostały wskazane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911). Jest to związane z mało uciążliwym dla środowiska charakterem ustaleń jakie niesie ze sobą ww. projekt planu miejscowego. Podczas realizacji inwestycji wynikających z ustaleń planu miejscowego zaleca się zabezpieczenie placu budowy oraz ustalenie odpowiedniej organizacji pracy, dzięki czemu ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych będzie minimalne.

7.4. Powietrze

Powstanie nowych budynków na analizowanym obszarze będzie wiązać się ze wzrostem poziomu zanieczyszczeń atmosferycznych oraz spowoduje zwiększenie ruchu kołowego na drogach znajdujących się w sąsiedztwie obszaru opracowania, co związane jest z obsługą nowych nieruchomości.

Z ustaleń projektu planu miejscowego wynika nieznaczne poszerzenie dotychczasowych terenów budowlanych. Na etapie realizacji inwestycji budowlanych istnieje prawdopodobieństwo wzrostu emisji zanieczyszczeń do atmosfery z pracującego sprzętu na placu budowy i środków transportu (spaliny, pył zawieszony). Jednak tego typu uciążliwości mają charakter przejściowy i nie przyczyniają się do trwałego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego.

Wzrost powierzchni zurbanizowanej spowoduje zwiększenie ruchu kołowego w sąsiedztwie i na obszarze opracowania, który związany będzie z obsługą nowych nieruchomości i może wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

Podsumowując, stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu miejscowego może wiązać się z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza. Dotyczy to spalin oraz różnorodnych zanieczyszczeń, jakie mogą powstać w wyniku działalności usługowej. W przypadku przestrzegania przepisów odrębnych, ustalenia te nie spowodują znaczącego wzrostu stężeń zanieczyszczeń zarówno na obszarach objętych opracowaniem, jak i poza nimi.

7.5. Powierzchnia ziemi

Określone w planie miejscowym przeznaczenia terenów uwzględniają potrzeby inwestycyjne i jednocześnie stanowią rezerwę dla przyszłościowego rozwoju miejscowości. Przeobrażenia będą mieć miejsce na terenach powstawania nowej zabudowy i mogą dotyczyć wykopów, uzbrojenia

inżynierskiego, utwardzenia powierzchni terenu. W etapie prowadzenia robót budowlanych istnieje potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia gleby i gruntu poprzez nieprawidłową eksploatację maszyn i urządzeń, co może powodować wyciek substancji ropopochodnych.

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będą miały niewielki wpływ na powierzchnię ziemi. Będzie to związane z utworzeniem nowej zabudowy na obszarze opracowania kosztem terenów zadrzewionych. Działania te spowodują zmianę ukształtowania powierzchni ziemi, utratę walorów środowiskowych terenu, przez co należy rozumieć straty w sferze bioróżnorodności, stosunków wodnych, jakości gleb i krajobrazu.

7.6. *Krajobraz*

Ustalenia planu miejscowego nie wpłyną na krajobraz analizowanego obszaru. W planie na rzecz nowych inwestycji zostały przeznaczone tereny o dotychczasowej funkcji mieszkaniowej, usługowej lub produkcyjnej, a także w sąsiedztwie takich funkcji.

Dopuszczane w planie gabaryty zabudowy i zasady jej lokalizacji nie spowodują konfliktu przestrzennego ze względu na fakt, iż są one dostosowane do stanu istniejącego krajobrazu, a także wpływają na ustanowienie harmonijnego charakteru zabudowy.

W celu ograniczenia odczucia znacznej ingerencji w krajobraz otwarty zaleca się obsadzanie inwestycji (szczególnie drogowych) różnorodnymi formami zieleni wysokiej i niskiej.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zaproponowane w planie miejscowym ustalenia dotyczące zwiększenia zasięgu terenów inwestycyjnych są odzwierciedleniem postępującego rozwoju społeczno-gospodarczego. Są to zmiany nieuniknione, postępujący rozwój społeczno-gospodarczy będzie się wiązał z pewnymi przeobrażeniami w przestrzeni. Zadaniem dokumentów planistycznych jest zapewnienie możliwości zachowania elementów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i wskazanie kierunków rozwoju zabudowy, które nie dysharmonizowałyby najbliższego otoczenia.

7.7. *Warunki klimatyczne*

Zmiany klimatyczne wpływają na zasięg występowania gatunków, cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska inaczej reagują na zmiany klimatyczne – na niektóre oddziaływanie to wpłynie korzystnie, na inne nie. Większość prognozowanych zmian opiera się o zmiany wartości przeciętnych parametrów klimatycznych: opadów, temperatury, kierunków wiatrów, ale równie często dzieje się to w wyniku sytuacji ekstremalnych jak powodzie, silne wiatry i ulewę. Różnorodność biologiczna pod wpływem tych zmian ulega stopniowym przekształceniom.

Przez wzgląd na charakter i skalę zmian w polityce zagospodarowania przestrzennego analizowanego obszaru zaplanowanych w projekcie planu miejscowego, nie przewiduje się, aby doszło do znaczących zmian w klimacie.

Ustalenia planu miejscowego nie wpłyną na zmiany klimatu w szerszej niż w lokalnej skali. Wspomniane lokalne zmiany klimatu mogą być związane ze zmianą pokrycia terenu i ograniczaniem powierzchni biologicznie czynnej, co może przyczynić się do lokalnych i niewielkich zmian, będących konsekwencją zwiększenia albedo, lokalnego zmniejszenia i/lub zwiększenia wilgotności powietrza. Ustalenia planu miejscowego nie ograniczą możliwości naturalnej wentylacji.

7.8. *Zasoby naturalne*

Ustalenia planu miejscowego nie wpłyną negatywnie na zasoby Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 221.

7.9. Dobra kultury i zabytki

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują zabytki objęte ochroną.

7.10. Dobra materialne

Ustalenia planu miejscowego umożliwiają zaspokojenie bieżących potrzeb interesu publicznego z zakresu budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego. Rozwój dóbr materialnych będzie następował w toku budowy obiektów i rozwoju inwestycyjnego omawianego obszaru.

8. Oddziaływanie transgraniczne

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wpłynęła na zwiększenie transgranicznego oddziaływania na środowisko obszaru opracowania, ponieważ oddalony jest on znacznie od granic państwa i jego ustalenia nie będą wpływać na tereny przygraniczne.

9. Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru

Analiza specyficznych uwarunkowań lokalnego środowiska przyrodniczego oraz ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwala określić przewidywane zmiany, jakie może wprowadzić realizacja jego zapisów na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz przyszłe zagospodarowanie rozpatrywanego obszaru.

W związku z realizacją zapisów zawartych w projekcie planu przewiduje się różnorodny wpływ zachodzących zjawisk na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Podstawowym elementem rozróżniającym charakter zachodzących oddziaływań jest ich kierunek wpływu, który może być pozytywny lub negatywny. Przewidywane oddziaływania na środowisko mogą mieć charakter bezpośredni (związany z daną inwestycją czy też będący wyraźnym następstwem podjętych działań) lub pośredni (związany z już istniejącymi okolicznościami lub dodatkowymi przedsięwzięciami, które są ze sobą powiązane). Biorąc pod uwagę okres występowania oddziaływań wyróżnia się chwilowe, stałe, krótkoterminowe i długoterminowe. Największe znaczenie przypisuje się oddziaływaniom o charakterze długoterminowym, gdyż występują one od zakończenia danego działania i trwają wraz z funkcjonowaniem zrealizowanych przedsięwzięć. Znaczna część oddziaływań ma charakter skumulowany i jest wynikiem nałożenia się na siebie różnorodnych czynników, które przyczyniają się do wygenerowania pozytywnego bądź negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze.

Tabela 5 Przewidywane oddziaływanie na środowisko, będące skutkiem ustaleń projektu planu – podsumowanie. (Źródło: Opracowanie własne)

Potencjalny wpływ realizacji ustaleń planu na :	Potencjalny wpływ	Kierunek wpływu	Charakter wpływu	Czas trwania
Różnorodność biologiczna	Zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe, stałe
Zwierzęta	Ograniczenie terenu życiowego zwierząt	negatywny	bezpośredni, skumulowany	długoterminowe, stałe
Warunki życia ludności	Zwiększenie powierzchni terenów przewidzianych pod nowe inwestycje	pozytywny	bezpośredni, skumulowany	długoterminowe

	Wprowadzenie zasad kreujących lokalny ład przestrzenny	pozytywny	bezpośredni	długoterminowe, stałe
	Powstanie nowych inwestycji generujących uciążliwości akustyczne, odorowe, zwiększoną emisję pyłów	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe, stałe
	Wzrost uciążliwości akustycznych i pylenia związanych z pracami budowlanymi	negatywny	pośredni	krótkoterminowe, chwilowe
Wody powierzchniowe	Regulacja zasad gospodarki wodno-ściekowej	pozytywny	bezpośredni, pośredni	długoterminowe
Wody podziemne	Wzrost uszczelnienia powierzchni terenu i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe
	Regulacja zasad gospodarki wodno-ściekowej	pozytywny	bezpośredni, pośredni	długoterminowe
	Wzrost poboru wody	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe
Powietrze atmosferyczne	Wzrost pylenia w trakcie realizacji inwestycji	negatywny	pośredni, skumulowany	krótkoterminowe, chwilowe
	Wzrost ilości zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego na skutek wzrostu zainwestowania obszaru	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe
	Wzrost ilości szkodliwych substancji w powietrzu w okresie grzewczym	negatywny	pośredni, skumulowany	stałe
	Pojawienie się zanieczyszczeń odorowych i/lub pyłowych powietrza	negatywny	pośredni, skumulowany	stałe, długoterminowe
Klimat akustyczny	Emisja hałasu w trakcie realizacji inwestycji	negatywny	pośredni, skumulowany	krótkoterminowe, chwilowe
	Pogorszenie warunków akustycznych na skutek wzrostu poziomu zainwestowania obszaru połączonego ze zwiększeniem natężenia ruchu kołowego.	negatywny	skumulowany	długoterminowe
Powierzchnia ziemi	Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej w trakcie realizacji inwestycji	negatywny	pośredni	krótkoterminowe, stałe
	Powstawanie lokalnych utwardzeń i przekształceń powierzchni terenu	negatywny	pośredni	długoterminowe, stałe
	Ograniczenie możliwości wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.	pozytywny	bezpośredni	długoterminowe
	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów	negatywny	skumulowany	długoterminowe
Zasoby naturalne	Wzrost zużycia wody wraz ze wzrostem zainwestowania	negatywny	pośredni, skumulowany	długoterminowe
Klimat	Lokalne przeobrażenia mikroklimatu	negatywny	pośredni	długoterminowe
Krajobraz	Częściowe przekształcenie krajobrazu	negatywny	pośredni	długoterminowe
Dobra materialne	Rozwój dóbr materialnych	pozytywny	skumulowany	długoterminowe

W powyższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiono różnego rodzaju przewidywane oddziaływania na środowisko projektu planu, w tym również te o charakterze skumulowanym. Występowanie oddziaływań skumulowanych będzie głównie związane z lokalizacją poszczególnych przedsięwzięć. Kumulacja może wystąpić przede wszystkim w przypadku prowadzenia podobnych

przedsięwzięć w tym samym czasie i na tym samym terenie. Część z nich można wyeliminować lub ograniczyć stosując odpowiedni dobór terminów prac oraz nowoczesne, przyjazne dla środowiska technologie ich prowadzenia.

Przewiduje się, iż na obszarze opracowania może potencjalnie dojść do skumulowanych relacji następujących oddziaływań:

- wzrost uciążliwości akustycznej w wyniku wyznaczenia nowej zabudowy usługowej. Tego rodzaju uciążliwości, nawet jeśli wystąpią, mogą być ograniczane poprzez np.: obsadzanie terenów zielenią izolacyjną (która daje efekt psychologiczny), zastosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu, odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej;
- przekształcenie dotychczasowego krajobrazu w wyniku wzrostu zainwestowania terenów, które użytkowane są obecnie jako tereny zadrzewione - pojawienie się nowej zabudowy usługowej;
- zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej w wyniku utwardzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji;
- ograniczenie przestrzeni bytowania i migracji niektórych gatunków roślin i zwierząt w wyniku pojawienia się zainwestowania na terenach użytkowanych obecnie jako zadrzewienia;
- wzrost tzw. niskiej emisji w wyniku pojawiania się zwiększonego ruchu pojazdów mechanicznych emitujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Biorąc jednak pod uwagę coraz powszechniejsze wprowadzanie do przemysłu motoryzacyjnego wielu proekologicznych rozwiązań nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji określonych w projekcie planu form zagospodarowania doszło do drastycznego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego.

VIII. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z ustaleń planu miejscowego

Realizacja projektu planu miejscowego może spowodować okresowe negatywne oddziaływanie na środowisko a mianowicie zwiększenie poziomu hałasu spowodowane przez procesy budowlane zmierzające do budowy nowych budynków. Ponadto może spowodować negatywne oddziaływania na środowisko w zakresie niewielkiego wzrostu zanieczyszczeń powietrza, degradacji gleb pod terenami zainwestowanymi oraz ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej i terenów leśnych.

Biorąc pod uwagę wpływ ustaleń projektu planu miejscowego na poszczególne elementy środowiska oraz na charakter tych ustaleń nie przewiduje się, aby miały one znaczący i długotrwały wpływ na jakość środowiska i zamieszkania.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko, mogących być rezultatem ustaleń planu miejscowego

W celu zachowania bioróżnorodności, utrzymania zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrodniczych oraz odpowiedniego kształtowania krajobrazu kulturowego, jako działań ograniczających negatywne oddziaływanie zmian zgodnych z projektem planu miejscowego, należy dążyć do zintegrowania procesów rozwojowych zabudowy z zabezpieczeniem przestrzennego i funkcjonalnego systemu wszystkich elementów przyrody. Działania te polegać będą na:

1. ochronie **zieleni**, w tym:
 - maksymalnym zachowaniu i ochronie istniejących terenów zielonych;

- maksymalnej ochronie wszelkich zadrzewień, w tym szczególnie szpalerów przydrożnych, jak również zieleni łąkowej i śródpolnej.
2. **ochronie wartości przyrodniczych**, w tym:
 - ochronie przyrody i krajobrazu Obszarów Natura 2000.
 3. **ochronie wód powierzchniowych i podziemnych**, w tym:
 - dążeniu do osiągnięcia planowanej czystości wód powierzchniowych;
 - zakazowi odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi;
 - modernizacji urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej;
 - jak najszybszej budowie i podłączeniu nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej;
 4. **ochronie jakości powietrza atmosferycznego**, w tym:
 5. sukcesywnego przechodzenia na paliwa bezpieczne ekologicznie, w systemie ogrzewania indywidualnego (gaz, olej opałowy, także energia elektryczna) szczególnie w rejonach dużych zgrupowań zabudowy;
 6. stosowaniu kotłowni lokalnych bazujących na ekologicznych nośnikach energii, szczególnie dla projektowanych większych rejonów rozwojowych, wprowadzaniu pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
 7. **ochronie przed uciążliwością akustyczną**, w tym:
 - stosowaniu w budynkach materiałów o zwiększonej izolacyjności akustycznej;
 - poprawie stanu nawierzchni dróg publicznych;
 - realizacji inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny (w szczególności pasów zieleni izolacyjnej) oraz sukcesywne eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających dopuszczalne normy hałasu.
 8. **ochronie wartości krajobrazu kulturowego**, w tym:
 - utrzymaniu ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeciwdziałanie chaotycznemu lokalizowaniu zabudowy,
 - eksponowaniu, poprzez zabiegi kompozycyjne, obszarów i obiektów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych (dominant kulturowo-znaczeniowych, wysokościowych),
 - kształtowaniu nowej zabudowy w poszanowaniu dla tradycji architektonicznej regionu oraz sąsiadujących terenów.

Ponadto proponuje się następujące działania mające za zadanie zapobieganie, ograniczanie i kompensację negatywnego wpływu realizacji niektórych zapisów planu miejscowego w stosunku do zmian odnoszących się do środowiska przyrodniczego:

- stosowanie nowoczesnych technologii przy wykonywaniu prac budowlanych;
- realizacja zamierzeń inwestycyjnych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem wartości przyrodniczych terenu w celu wyeliminowania możliwości trwałego zniszczenia powiązań biocenotycznych;
- realizacja zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem warunków gruntowo-wodnych, inwestycje należy dostosowywać do zastanych warunków, bez ich przekształcania;
- dostosowywanie terminów prac budowlanych do okresów rozrodczych i lęgowych zwierząt występujących na analizowanym obszarze;

- ubytek powierzchni biologicznie czynnej powinien być równoważony wprowadzaniem terenów zielonych w możliwie jak najkrótszym okresie po zakończeniu prac budowlanych;
- odpowiednie zabezpieczenie sprzętu budowlanego oraz placu budowy;
- zachowanie szczególnej ostrożności podczas prac budowlanych w celu zapobiegania awariom sprzętu, które mogłyby doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska;

Na etapie oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się prac kompensacyjnych. Uznaje się, że zastosowanie się do zapisów zawartych w planie miejscowym oraz zawartych w prognozie propozycji środków łagodzących niekorzystny wpływ skutków ustaleń planu miejscowego na środowisko przyrodnicze zapewni niezachwiane funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego.

X. Rozwiązania alternatywne

Ustalenia projektu planu miejscowego mają za zadanie realizację kierunków polityki przestrzennej określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzęśnik, dlatego wprowadzenie odmiennego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów jest mocno ograniczone w tym zakresie.

W ramach dotychczasowego postępowania, z zakresu procedury planistycznej, wykonano kilka wersji projektu planu miejscowego różniących się parametrami zabudowy i zagospodarowania oraz zasięgiem obszaru opracowania. W czasie sporządzania projektu, kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tzn. starano się wybierać te spośród wielu rozwiązań alternatywnych, które najlepiej łączą potrzeby społeczne, ekonomiczne i ochrony środowiska. Wariantowane założenia planistyczne umożliwiły przedstawienie szeregu rozwiązań alternatywnych. Brały one pod uwagę zmianę intensywności i charakteru zabudowy.

Alternatywnym rozwiązaniem dla obszaru opracowania, w stosunku do analizowanego projektu planu miejscowego, byłoby pozostawienie go w dotychczasowym użytkowaniu.

XI. Odniesienie do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna opierać się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, zdefiniowanej w raporcie G. H. Brundtland "Nasza wspólna przyszłość" (1987 r.) opracowanym przez Światową Komisję Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. Zasada zrównoważonego rozwoju stała się podstawą do określania poszczególnych celów ochrony środowiska szczebla międzynarodowego. Zasady te zapisane są w Konwencjach Europejskich, które ratyfikowane zostały także przez Polskę. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej. Dokumenty te oraz ich zapisy mają swoje odzwierciedlenie w prawodawstwie polskim, co wynika z obowiązku jego dostosowania do prawa europejskiego, a także międzynarodowego. Cele ochrony środowiska określone w polskich ustawach i rozporządzeniach są zatem realizacją postanowień wyższego szczebla prawodawstwa.

Akty i dokumenty prawa międzynarodowego oraz wspólnotowego:

1. Konwencję z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej

Dokument ustanowiony podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro w dniach 3–14 czerwca 1992 r. zatwierdzony w imieniu Wspólnoty Europejskiej 25 października 1993 roku. Jej celem jest wspieranie współpracy państw i organizacji

pozarządowych w działaniach mających na celu przewidywanie i zapobieganie pierwotnym przyczynom znacznego zmniejszania się lub utraty różnorodności biologicznej, z powodu jej istotnego znaczenia oraz znaczenia ekologicznych, genetycznych, społecznych, ekonomicznych, naukowych, edukacyjnych, kulturowych, rekreacyjnych i estetycznych elementów różnorodności biologicznej. Zapisy projektu planu miejscowego przewidują m.in. kształtowanie struktury środowiska w sposób stymulujący utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, co zgodne jest z zapisami konwencji.

2. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Dokument ma na celu zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na terytorium Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej. Podejmowane działania mają przyczynić się do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej flory i fauny, a także być zgodne z wymaganiami gospodarczymi, społecznymi, kulturowymi oraz regionalnymi i lokalnymi uwarunkowaniami. W oparciu o zapisy niniejszej dyrektywy ustanowiona została międzynarodowa obszarowa ochrona przyrody Natura 2000 mająca za zadanie zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, uznanych za cenne i zagrożone w skali całej Europy, jak również ochronę różnorodności biologicznej.

1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) –

która jako nowy model rozwoju przyjmuje rozwój odpowiedzialny oraz społeczny i terytorialnie zrównoważony. Sam rozwój odpowiedzialny to rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Istotne jest odpowiednie kształtowanie relacji pomiędzy konkurencyjnością gospodarki, dbałością o środowisko oraz jakością życia. Odpowiedzialny rozwój odnosi się więc zarówno do kwestii gospodarczych, społecznych, środowiskowych, terytorialnych, jak i instytucjonalnych. Oznacza rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej.

W nawiązaniu do powyższego projekt planu miejscowego dzięki spójnemu podejściu zarówno w zakresie istniejących problemów środowiska jak i zrównoważonego użytkowania istniejących ekosystemów zapewni dobry stan środowiska naturalnego umożliwiając jednocześnie rozwój zabudowy.

2. II Polityka Ekologiczna Państwa z perspektywą do 2025 r. Główną zasadą niniejszego dokumentu jest zasada zrównoważonego rozwoju rozumianego jako *"takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia"*. Przedmiotowy dokument określa zasadę prowadzenia polityki, a do najważniejszych z nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:

- **zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego** – traktowaną jako zrównoważenie szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą, poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej – realizacja zapisów projektu planu poprzez zaproponowane rozwiązania umożliwi bezkonfliktowe koegzystowanie terenów o różnym przeznaczeniu w poszanowaniu istniejących struktur przyrodniczych. W projekcie planu miejscowego ustalono wskaźniki urbanistyczne (w tym w szczególności minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej) na poziomie zapewniającym odpowiednie funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.
- **zasadę prewencji** która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć w oparciu o posiadaną wiedzę, wdrożone procedury ocen oddziaływania na środowisko – w projekcie planu na etapie planowania przedsięwzięć wybrano najbardziej optymalne kierunki zagospodarowania dzięki czemu zapobiegnięto możliwości wystąpienia negatywnych skutków dla środowiska. Ponadto w planie zapisano zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z

wyjątkiem inwestycji celu publicznego, w tym również z zakresu łączności publicznej oraz zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

- **zasadę uspołecznienia polityki ekologicznej**, która ma być realizowana poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesach decyzyjnych związanych z zachowaniem zrównoważonego rozwoju – projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, która stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, włącza w procesy decyzyjne wszystkich grup społeczne (możliwość składania wniosków oraz uwag do projektu planu i prognozy oddziaływania na środowisko).

Zapewnienie zasad zrównoważonego rozwoju w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających cele środowiskowe ustanowione zarówno na szczeblu międzynarodowym, krajowym jak i lokalnym.

XII. Ocena zgodności projektu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi oraz ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 741 z późn. zm.) projekt planu jest zgodny z zapisami obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik, Uchwałą nr XLIII.198.2017 Rady Gminy Rząśnik z dnia 28 września 2017 r.

Biorąc pod uwagę całokształt ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rząśnik stwierdzić należy, iż przewidywane na analizowanym obszarze inwestycje, związane z budową nowej zabudowy usługowej, zgodne są z jego ustaleniami.

Podsumowując, projekt jest zgodny z wnioskami z opracowania ekofizjograficznego powstałego na potrzeby jego sporządzenia, a także nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

- przeznaczenia terenów;
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu;
- warunków zagospodarowania terenów i ograniczeń w ich użytkowaniu;
- przebudowy, rozbudowy i budowy systemu komunikacji oraz infrastruktury technicznej.

Główne wnioski związane z kierunkami działań, jakie należy podejmować na analizowanym terenie wynikające z opracowania ekofizjograficznego oraz z zasad ochrony środowiska dotyczą:

1. ochrony przyrodniczych wartości środowiska;
2. ochrony kulturowych wartości środowiska, przy jednoczesnym dążeniu do pełnej integracji historycznych i współczesnych struktur architektonicznych i urbanistycznych;
3. utrzymania dotychczas zachowanych walorów krajobrazu naturalnego i kulturowego.

XIII. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustalenia planu miejscowego pozwalają na realizację założeń polityki przestrzennej gminy. Zastosowanie zasad zawartych w jego ustaleniach umożliwią zrównoważony rozwój gminy.

Zastosowane przeznaczenia terenu umożliwiają racjonalne wykorzystanie przestrzeni oraz pośrednio ochronę istniejących form ochrony przyrody i dziedzictwa kulturowego. Ustalenia planu miejscowego w sposób wystarczający chronią zdrowie i życie okolicznych mieszkańców oraz zabezpieczają wysoki standard ich życia w aspektach: społecznym i ekonomicznym. Zaleceniem do dalszych prac jest przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ustalonych w projekcie planu miejscowego w dalszym rozwoju terenów objętych opracowaniem oraz monitoringu zmian w środowisku wywołanych dalszym rozwojem przestrzennym gminy.

Wraz z analizą zmian prowadzoną na podstawie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z ww. ustawą przynajmniej raz podczas kadencji rady gminy należy przeprowadzić monitoring skutków realizacji planu miejscowego. Wspomniany monitoring dotyczyć powinien po pierwsze zgodności inwestycji z ustaleniami miejscowego planu, i po drugie wpływu przedsięwzięć na środowisko.

Pomiędzy stanem wyjściowym, a końcowym realizacji projektu planu miejscowego jest etap przejściowy. Może zdarzyć się, że podczas tego etapu realizacja zapisów projektu planu miejscowego przebiegać będzie wybiórczo. Dlatego też dla ograniczenia przekształceń środowiska, podczas realizacji zapisów projektu planu miejscowego, kontroli powinny podlegać m.in.: zasięg przestrzeny planowanej zabudowy, wpływ prac budowlanych na środowisko, itp. Dla właściwego zrealizowania planowanych przedsięwzięć, wskazany byłby monitoring dotyczący m.in.: systemów unieszkodliwiania ścieków, skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (gromadzenia i segregowania), kontrolne pomiary jakości powietrza atmosferycznego i akustyki na granicy terenu objętego projektem planu. Monitoring jakości środowiska przyrodniczego prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ). Realizuje on wytyczne Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), który utworzony został na mocy ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 lipca 1991 roku (Dz. U. z 2020 r. poz. 995 z późn. zm.). Głównymi celami państwowego monitoringu środowiska są: wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska, zarządzania środowiskiem i wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

1. jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
2. występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

W ramach PMŚ prowadzony jest monitoring: jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, hałasu i wibracji, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb. Do instytucji, które wspomagają monitoring stanu środowiska przyrodniczego oraz mogą wyeliminować niekorzystne oddziaływania należą m.in.: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego i in. Do kompetencji gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, a w szczególności zadania własne dotyczące: ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, itd.

XIV. Podsumowanie

Ustalenia projektu planu miejscowego pozwalają na realizację założeń polityki przestrzennej określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzęśnik. Proponowane strefy funkcjonalne, ich rozmieszczenia i powiązania, a także zastosowane parametry i wskaźniki opisujące obiekty antropogeniczne umożliwią racjonalne wykorzystywanie przestrzeni możliwej do zainwestowania oraz wpłyną pozytywnie na zachowanie i ochronę przyrody oraz krajobrazu naturalnego. Ustalenia planu w sposób wystarczający chronią zdrowie i życie mieszkańców oraz zabezpieczają wysoki standard ich życia w aspektach: społecznym i ekonomicznym, zachowując przy

tym harmonię krajobrazu przyrodniczego.

Analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko wskazuje, że ustalenia planu miejscowego nie będą wykazywały znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Zaleceniem do dalszych prac jest ściśle przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ustalonych w projekcie planu w dalszym rozwoju terenów objętych opracowaniem oraz monitoring zmian w środowisku wywołanych dalszym rozwojem przestrzennym obszaru. Monitorowanie postępów zmian powinno następować w oparciu o wydawane na podstawie planu miejscowego pozwolenia na budowę. Analizy zmian w zagospodarowaniu obszaru powinny być dokonywane przynajmniej raz podczas kadencji lokalnych władz samorządowych na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej i analizy obowiązujących przepisów odrębnych.

XV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik, sporządzonego na podstawie uchwały Nr XXX.179.2020 Rady Gminy Rząśnik z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Rząśnik.

Dzięki nowemu miejscowemu planowi zagospodarowania przestrzennego system polityki przestrzennej przedmiotowej części gminy stanie się bardziej klarowny i będzie lepiej regulował stan ładu przestrzennego, w wyniku uwzględnienia aktualnych uwarunkowań środowiskowych oraz stanu zagospodarowania. Nowy plan miejscowy umożliwi rozwój przestrzenny gminy, szczególnie w zakresie wykorzystania jej potencjału do lokowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej.

Zakres prognozy został uzgodniony w trybie art. 57 ust. 1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.). Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest określenie potencjalnego wpływu jego ustaleń na poszczególne elementy środowiska oraz wskazanie ewentualnych zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzenia w życie ustaleń planu miejscowego, jak również określenie metod działania pozwalających na ich zmniejszenie lub eliminację.

Przedmiotem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania są tereny położone w gminie Rząśnik, 29 obszarów rozmieszczonych w różnych częściach gminy, o łącznej powierzchni 55,2 ha.

Dla obszaru opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rząśnik. Gleby znajdujące się w zasięgu granic obszaru opracowania to gleby RIV-VI. ŁIV-VI oraz tereny budowlane i użytki drogowe. Jakość powietrza uzyskała klasę A dla większości badanych zanieczyszczeń, czyli nie stwierdzone zostały przekroczenia dopuszczalnych poziomów. Flora i fauna na terenie objętym ustaleniami planu miejscowego nie odznacza się dużą różnorodnością.

Na stan sanitarny powietrza na obszarze opracowania rzutują przede wszystkim emisje zanieczyszczeń z terenów sąsiednich, w tym m. in. zanieczyszczenia pochodzące z produkcji i usług oraz komunikacji.

Prognozowanymi zagrożeniami środowiska naturalnego, wynikającymi z ustaleń projektu planu miejscowego jest niewielkie zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego i wody na skutek postępującej urbanizacji, uwzględniającej przeznaczenie terenów zadrzewionych na cele zabudowy mieszkaniowej, usługowej, letniskowej i produkcyjnej, dla których w większości obowiązujący plan wyznaczał inne formy terenów budowlanych oraz tereny rolne. Działania te mogą wpłynąć niekorzystnie na zdrowie ludzi i zwierząt, jednak nie przewiduje się, aby mogły one zaważyć w stopniu znaczącym na ich zdrowiu. Wzrost ogólnej liczby użytkowników obszaru opracowania, a tym samym pojazdów oraz intensyfikacja procesów technologicznych spowodować może nasilenie się hałasu i wibracji, odpadów, ścieków.

Realizacja założeń projektu planu miejscowego prowadzić będzie także do osiągnięcia pozytywnych celów. Zapisy dokumentu ustalają zakres ochrony obszarów naturalnych, wyrażające się w ochronie wartości środowiska przyrodniczego, i krajobrazu oraz kształtowanie ładu przestrzennego

jako podstaw prawidłowego i efektywnego rozwoju. Polegać to będzie na poprawie stanu sanitarnego oraz funkcjonowania przyrody, a także tych ekosystemów, które mają wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów.

XVI. Spis ilustracji

Rysunek 1	Utwory powierzchniowe gminy Rząśnik. Źródło: Opracowanie na podstawie http://baza_gis.pgi.gov.pl/website/cbdg/Viewer.htm	23
-----------	---	----

XVII. Spis tabel

Tabela 1	Zestawienie obowiązującego przeznaczenie terenu wg Studium oraz przeznaczenia wynikającego z obowiązującego planu miejscowego lub aktualnego użytkowania.	14
Tabela 2	Stan wód powierzchniowych na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.....	24
Tabela 3	Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych W celu ochrony zdrowia ludzi.....	28
Tabela 4	Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie.....	29
Tabela 5	Przewidywane oddziaływanie na środowisko, będące skutkiem ustaleń projektu planu – podsumowanie. (Źródło: Opracowanie własne).....	82

XVIII.

XIX. Spis załączników

Załącznik nr 1 Oświadczenie kierującego zespołem autorskim.